

สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

นางสาวนิลุบล เกตุแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2555
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

STATE AND PROBLEMS OF LEARNING MANAGEMENT ON THAI LANGUAGE
PRINCIPLES AND USAGE IN ISLAMIC PRIVATE SCHOOLS
IN THE THREE SOUTHERN BORDER PROVINCES

Miss Nilubon Katkaew

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Teaching Thai Language

Department of Curriculum and Instruction

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2012

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้
ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

โดย

นางสาวนิลบล เกตุแก้ว

สาขาวิชา

การสอนภาษาไทย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ แข็งขัน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้มหาวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา รัชพลเมือง)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สร้อยสน สกลรัช)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ แข็งขัน)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร.ชยพร กระต่ายทอง)

นิลบล เกตุแก้ว : สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียน
เอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (STATE AND PROBLEMS
OF LEARNING MANAGEMENT ON THAI LANGUAGE PRINCIPLES
AND USAGE IN ISLAMIC PRIVATE SCHOOLS IN THE THREE
SOUTHERN BORDER PROVINCES) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผศ.ดร.พรทิพย์
แข็งขัน, 181 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและนำเสนอแนวทางการแก้ไข
ปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ 4 ด้าน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับครูภาษาไทย จำนวน 353 คน
แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้กับครูภาษาไทย จำนวน 6 คน แบบสัมภาษณ์กับหัวหน้ากลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทยและนักวิชาการศึกษา จำนวน 15 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่
ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพการจัดการเรียนรู้ ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูออกแบบการจัด
การเรียนรู้แบบเดิม โดยกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผล
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ครูส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนแบบบรรยายและเทคนิค
การยกตัวอย่าง ด้านการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ พบว่า ครูใช้สื่อประเภทวัสดุ เช่น บัตรคำ
แถบประโยคและใช้แหล่งการเรียนรู้ประเภทห้องสมุดโรงเรียน ด้านการประเมินผลการเรียนรู้
พบว่า ครูประเมินหลังสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้และใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบอัตราส่วน

2. ปัญหาการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูไม่ได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรหรือหน่วยงานที่
เกี่ยวข้อง สาระการเรียนรู้ในหลักสูตรมีมากเกินไป เมื่อเทียบกับจำนวนคาบเรียนที่กำหนด ทำให้
ไม่สามารถจัดเวลาสำหรับการประเมินผลการเรียนรู้ได้และขาดแคลนสื่อการเรียนรู้

3. แนวทางการแก้ไขปัญหา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมครูเพื่อพัฒนาการจัดการ
เรียนรู้และมีครูที่สำเร็จการศึกษาวิชาเอกภาษาไทยโดยตรง

ภาควิชา.....หลักสูตรและการสอน.....ลายมือชื่อ.....
สาขาวิชา.....การสอนภาษาไทย.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
ปีการศึกษา.....2555.....

5383347127 : MAJOR TEACHING THAI LANGUAGE

KEYWORDS : THAI LANGUAGE PRINCIPLES AND USAGE , ISLAMIC PRIVATE SCHOOLS

NILUBON KATKAEW : STATE AND PROBLEMS OF LEARNING MANAGEMENT ON THAI LANGUAGE PRINCIPLES AND USAGE IN ISLAMIC PRIVATE SCHOOLS IN THE THREE SOUTHERN BORDER PROVINCES. ADVISOR : ASST. PROF. PORNTIP KHAENKHAM, Ph.D., 181 pp.

This research aims to study state and problems, and the solution for the learning on Thai language principles and usage in Islamic private schools in the three southern border provinces in 4 aspects. The method of data collection is done through questionnaire with 353 Secondary Thai teachers, observation of learning from 6 teachers and interview with educators and the head of Thai subject department 15. The data were analyzed by means of frequency, percentage and content analysis.

The findings of the study were as follows:

1. The circumstance in the design of learning setting, teachers set class in conventional way. In creating learning activities, most teachers used explanation and examples. In employing tools and learning sources, teachers normally used material tools, for example vocabulary cards, sentence tags, and learning as school library. In learning evaluation, teachers have an assessment at the end of class with assessment criteria in the percentage.

2. Problems in learning setting, there was insufficient support or subsidy from responsible organizations in every aspects. There is also an overload of content in curriculum compared to the amount of classes which resulted in inefficient time allocation. The last constraint was a lack of learning tools.

3. Solutions can be achieved by training the teacher with relevant organizations for learning development and providing teachers with Thai language teaching qualification.

Department : Curriculum and Instruction..... Student's Signature.....

Field of Study : Teaching Thai Language..... Advisor's Signature.....

Academic Year :2012.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความเมตตาจาก ผศ.ดร.พรทิพย์ แข็งขัน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดด้านวิชาการและชีวิต และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สร้อยสน สกลรักษ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ดร.ชยพร กระต่ายทอง กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาตรวจสอบให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณ ดร.วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คณเฒ่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพเก้า ณ พัทลุง และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมใจ ศรีสินรุ่งเรือง ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัยที่ได้สละเวลาในการตรวจและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือจนมีความสมบูรณ์

ขอขอบคุณสำนักงานการศึกษาเอกชน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและอาจารย์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเป็นอย่างดี ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี คณะศึกษาศาสตร์ เอกภาษาไทย รหัส 48 ที่ช่วยติดต่อประสานงานการเก็บข้อมูลวิจัยและอำนวยความสะดวกในด้านอื่นๆ ด้วยดีตลอด และขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ สาขาการสอนภาษาไทย รวมถึงมิตรทุกคนสำหรับความช่วยเหลือ กำลังใจและคำปรึกษาที่มอบให้

ขอโน้มระลึกถึงพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ถ่ายทอดวิชาต่างๆ ให้ผู้วิจัยนำมาใช้ศึกษาค้นคว้าจนถึงปัจจุบัน ขอขอบพระคุณบุคคลอันเป็นที่รักและสำคัญยิ่งในชีวิต คุณพ่อจำริญ คุณแม่พนมพรและสมาชิกครอบครัวเกตุแก้ว ทั้งคุณปู่ คุณอาและน้องสาว ที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา ให้กำลังใจและช่วยเหลือผู้วิจัยมาโดยตลอดและสุดท้ายนี้ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	10
การจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย.....	12
การออกแบบการจัดการเรียนรู้.....	23
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	29
การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้.....	35
การประเมินผลการเรียนรู้.....	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย.....	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลาม.....	54

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	58
การศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	58
การกำหนดประชากรในการวิจัย.....	58
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	98
สรุปผลการวิจัย.....	98
อภิปรายผล.....	103
ข้อเสนอแนะ.....	111
รายการอ้างอิง.....	112
ภาคผนวก.....	121
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	122
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือ.....	124
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	131
ภาคผนวก ง ตารางแสดงค่า IOC.....	164
ภาคผนวก จ โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง.....	171
ภาคผนวก ฉ รูปการสังเกตการจัดการเรียนรู้.....	178
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	181

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แบ่งตามขนาดโรงเรียน.....	60
2 จำนวนและค่าร้อยละของครูภาษาไทยที่ตอบแบบสอบถาม.....	69
3 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนน ระดับปฏิบัติในการออกแบบการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทย... 72	72
4 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนน ระดับปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทย..... 75	75
5 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนน ระดับปฏิบัติในการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทย.. 77	77
6 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนน ระดับปฏิบัติในการประเมินผลการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทย..... 81	81
7 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนน ระดับปัญหาในการออกแบบการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทย... 84	84
8 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนน ระดับปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทย..... 86	86
9 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนน ระดับปัญหาในการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทย.... 88	88
10 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนน ระดับปัญหาในการประเมินผลการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทย..... 90	90

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักภาษาหรือไวยากรณ์ของภาษาเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะเป็นระเบียบแบบแผนในการใช้ภาษาของคนในสังคม หากไม่รู้ระเบียบแบบแผนของภาษา จะทำให้เกิดปัญหาการใช้ภาษาในสังคมได้ ดังที่ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2541: 14) กล่าวว่า หลักภาษาไทยมีความจำเป็นอย่างยิ่ง หากขาดหลักภาษาไทยก็เท่ากับขาดบรรทัดฐานของภาษา เป็นเหตุให้มีการใช้ภาษาอย่างบกพร่อง ผิดพลาดและไขว้เขว นานไปก็จะทำให้ภาษาเสื่อมสลายไปได้ ด้วยเหตุนี้ หลักภาษาจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการใช้ภาษา ถ้าผู้ใช้ภาษาขาดความรู้ทางหลักภาษาจะทำให้การสื่อสารขาดประสิทธิภาพ

การสื่อสารโดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือเป็นสิ่งบ่งบอกถึงความเป็นชาติเดียวกันของคนในสังคม แม้จะต่างเชื้อชาติ ต่างท้องถิ่น หรือต่างศาสนา เมื่อใดก็ตามที่ใช้ภาษาในการสื่อสารย่อมรู้สึกได้ถึงความเป็นชาติเดียวกัน ดังข้อความตอนหนึ่งในพระราชนิพนธ์เรื่อง “ความเป็นชาติโดยแท้จริง” ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (2518: 241) ที่ว่า “ภาษาเป็นเครื่องผูกพันมนุษย์ต่อมนุษย์แน่นแฟ้นยิ่งกว่าสิ่งอื่น และไม่มีสิ่งใดที่จะทำให้คนรู้สึกเป็นพวกเดียวกันยิ่งไปกว่าพูดภาษาเดียวกัน เพราะฉะนั้นรัฐบาลใดที่ต้องปกครองชนต่างชาติต่างภาษา จึงต้องพยายามตั้งโรงเรียนและออกบัญญัติบังคับให้ชนต่างภาษาเรียนภาษาของผู้ปกครอง แต่ความคิดเห็นเช่นนี้มิใช่จะสำเร็จตามปรารถนาของรัฐบาลเสมอทุกทีได้ แต่ถ้ายังจัดการแปลงภาษาไม่สำเร็จอยู่ตราบใดก็แปลว่า ผู้พูดภาษากับผู้ปกครองนั้นยังไม่เชื่ออยู่ตราบนั้นและยังจะเรียกว่าเป็นชาติเดียวกันกับมหาชนพื้นเมืองไม่ได้อยู่ตราบนั้น” ข้อความดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของภาษาว่าความเป็นชาติและเอกราชอธิปไตยสามารถเห็นได้จากภาษาของคนชาตินั้น

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552: 3) ได้กำหนดให้หลักภาษาไทย อยู่ในสาระที่ 4 โดยใช้ชื่อว่า “หลักการใช้ภาษาไทย” ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียน “ศึกษาธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่างๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ” นอกจากนี้ได้กำหนด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท 4.1 ไว้ว่า “เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไว้เป็นสมบัติของชาติ ”

การที่ผู้เรียนจะสามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้ถูกต้องต้องรู้หลักภาษาเป็นอย่างดีที่ปรีชา ช้างขวัญยืน (2517: 5) กล่าวว่า ผู้พูด ผู้เขียนต้องรู้หลักภาษาพอที่จะถ่ายทอดความคิดเห็นของตนอย่างถูกต้อง ส่วนผู้ฟังและผู้อ่านก็ต้องมีความรู้หลักภาษาพอที่จะแปลความหมายให้ตรงกัน ได้ หลักการใช้ภาษาไทยจึงเป็นสิ่งสำคัญเพราะเป็นพื้นฐานในการสื่อสารให้สามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง

ปัจจุบันพบว่าผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนมีแนวโน้มลดต่ำลงเรื่อยๆ ดังจะเห็นได้จากคะแนนการทดสอบการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2552-2553 พบว่า มีคะแนนเฉลี่ย 35.35 และ 42.80 ตามลำดับ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2552-2553 พบว่า มีคะแนนเฉลี่ย 46.47 และ 42.61 ตามลำดับ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2552: ออนไลน์ , 2553: ออนไลน์) แม้ว่าในปีการศึกษา 2554 คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 จะเพิ่มขึ้นมาเป็น 48.11 และ 41.88 ก็ตาม ยังต่ำกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม นอกจากนี้ ยังมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลว่าในปีการศึกษา 2550 และ 2552 หลักการใช้ภาษาไทยเป็นสาระที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าสาระอื่นๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2551: ออนไลน์, 2552: ออนไลน์) ข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่านักเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในระดับต่ำ ซึ่งแสดงว่าการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยยังประสบปัญหาอยู่มาก

การจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีข้อวิพากษ์วิจารณ์มากมาย ทั้งในส่วนของนักเรียนและครู ปัญหาด้านนักเรียนพบว่าการที่นักเรียนไม่ชอบหลักการใช้ภาษาไทย เนื่องจากเห็นว่าเป็นสาระที่มีเนื้อหาซ้ำซ้อนกันทุกระดับชั้น เข้าใจยาก บางครั้งหาหลักเกณฑ์ที่แน่นอนไม่ได้ เพราะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ การเรียนส่วนใหญ่ใช้การท่องจำและไม่สามารถนำความรู้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ นักเรียนส่วนใหญ่ยังมีทัศนคติไม่ดีต่อหลักการใช้ภาษาไทย จึงไม่สนใจเรียนหลักการใช้ภาษาไทย (สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรหม, 2538 ; สำราญ คำอ้าย, 2539 ; ปรีชา ช้างขวัญยืน, 2540 ; สุระปะนิย์ นาครทรรพ, 2541; ทศนีย์ ศุภเมธี, 2542 ; โสภิต รุ่งทอง, 2549) ส่วนปัญหาด้านครูพบว่าครูภาษาไทยไม่แม่นยำเนื้อหาและไม่มีเทคนิคในการสอน ไม่ชวนขยายความรู้เพิ่มเติม ขาดความมั่นใจ ขาดกลวิธีในการสอนที่ทำให้เนื้อหาการเรียนการสอนสนุก เน้นการสอน

แบบบรรยาย นักเรียนไม่สามารถนำบทเรียนไปใช้ประโยชน์ได้และขาดวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน (สมพร มั่นตะสูตร, 2526 ; วิไลวรรณ ภูดี, 2538 ; ศศิธร ธัญลักษณ์นันท์, 2542 ; วรณีย์ ภิรมย์คำ, 2546 ; ศิริพร ทาทอง, 2548)

พื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีความแตกต่างทั้งทางภาษา วัฒนธรรมและมีอัตลักษณ์ทางศาสนา ทำให้การจัดการศึกษามีความหลากหลาย เช่น โรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนเอกชน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สถาบันศึกษาปอเนาะ ศูนย์ฝึกอบรมจริยธรรมและศาสนาอิสลาม (ตาดีกา) เป็นต้น ดังนั้นการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในพื้นที่ดังกล่าว จึงเป็นเรื่องยากที่จะทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถสื่อสารในชีวิตประจำวัน โดยใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องและเหมาะสมกับเป็นภาษาประจำชาติ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนใต้ ประจำปี 2551-2554 (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2550: 5-10) วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อกำหนดประเด็นเชิงยุทธศาสตร์ พบสภาพปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยสรุปคือ ปัญหาความไม่ปลอดภัยของคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา ทำให้ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน การขาดแคลนครูที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะวิชาหลัก เช่น ภาษาไทย ปัญหาความไม่สงบส่งผลให้ครูที่มีประสบการณ์สอนสูงๆ ขอย้ายออกนอกพื้นที่ ทำให้ต้องบรรจุครูใหม่ที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อย และสถานศึกษามีสภาพการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพไม่เท่าเทียมกัน ขาดแคลนครูผู้สอน สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นโรงเรียนที่พัฒนามาจากสถาบันการศึกษาที่เรียกว่า ปอเนาะ ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาศาสนาอิสลามที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะจังหวัดปัตตานี ยะลาและนราธิวาส ทั้งนี้ เนื่องจากผู้ที่อาศัยอยู่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน คือ ภาษามลายูท้องถิ่น วัฒนธรรม ประเพณีในการดำรงชีวิตยึดค่านิยมของศาสนาอิสลามเป็นหลัก โรงเรียนจึงจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของคนในพื้นที่ โดยมีทั้งการสอนวิชาศาสนาควบคู่กับสายสามัญ คนในพื้นที่นิยมส่งบุตรหลานเข้าศึกษา เนื่องจากเห็นว่าการศึกษาเฉพาะวิชาศาสนาไม่สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพเพื่อดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ ดังนั้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจึงเป็นอีกสถาบันการศึกษาหนึ่งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่รัฐบาลและหน่วยงานเกี่ยวข้องพยายาม

พัฒนาการจัดการสอนให้มีมาตรฐานความพร้อมและคุณภาพเทียบเท่ากับโรงเรียนของรัฐหรือเอกชนทั่วไป

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลของสำนักพัฒนาการศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (2551) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมในปีการศึกษา 2550 จากการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา (NT) อยู่ในระดับต่ำทุกวิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาภาษาไทยที่มีคะแนนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 47.73 ซึ่งต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของจังหวัดอื่นๆ ในภาคใต้และค่าเฉลี่ยของประเทศมาก นอกจากนี้ คะแนนการทดสอบการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2548-2549 และปีการศึกษา 2551-2552 ของโรงเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดติด 5 อันดับสุดท้ายของประเทศอีกด้วย

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2550: 159-160) ได้ศึกษาการจัดการสภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า จากการศึกษาเปรียบเทียบผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในปีการศึกษา 2548 และ 2549 ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาของภาครัฐและเอกชนปีการศึกษา 2548 และ 2549 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของสถานศึกษาภาคเอกชนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของสถาบันการศึกษาภาครัฐและคะแนนเฉลี่ยระดับชาติ ซึ่งแสดงถึงคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนภาคเอกชนที่ไม่ได้มาตรฐาน โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่มีเป็นจำนวนมากในจังหวัดชายแดนใต้ ปัญหาดังกล่าวเกิดจากหลายสาเหตุ ได้แก่ การขาดแคลนครู การขาดแคลนสื่อและเทคโนโลยีที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ การมีเวลาในการจัดการเรียนการสอนน้อยกว่าภูมิภาคอื่นๆ การมีฐานะยากจน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังพบว่าคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนเอกชนขนาดเล็กกว่า 200 แห่ง ไม่ผ่านการรับรองของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

ข้อสรุปจากงานวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สรุปได้ว่าการจัดการศึกษาไม่มีคุณภาพดีเท่าที่ควรจะเป็น ส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ควรปรับปรุงโดยเร่งด่วนถึงระดับพอใช้ ครูขาดทักษะการจัดการเรียนรู้และใช้วิธีการวัดประเมินผลไม่เหมาะสมกับนักเรียน (สนั่น สิทธิวงษ์, 2530 ; นาวาลย์ ปานากาเซ็ง, 2544 ; มะหีดี มะดีอราแคว, 2551 ; ปราณี หล้าเบ็ญสะ, 2553) ส่วนปัญหาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยภาพรวม พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการเรียนการสอนยังไม่มีคุณภาพ ครูส่วนมากขาดทักษะในการผลิตสื่อ

การสอน และการวัดและประเมินผล ครอบคลุมการศึกษาในวิชาเอกอื่นๆ ที่ไม่ใช่ภาษาไทย (ธีระนุช ทีปะपाल, 2530 ; เต็มดวง เสวตจินดา, 2532 ; ชิดชนก เขิงเขาว์ และคณะ, 2533)

การที่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ประสบปัญหาต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนรู้ แม้ว่าจะมี ผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่ก็เป็นการศึกษาโดยภาพรวมทั้งกลุ่มสาระการเรียนรู้ยังไม่มี การศึกษาเชิงลึกเฉพาะสาระหลักการใช้ภาษาไทย นอกจากนี้ บริบททางสังคมที่เปลี่ยนไปใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้หลังจากเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบในปีพุทธศักราช 2547 เป็นต้นมา ส่งผลให้การศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีคุณภาพต่ำลงมากขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัย จึงสนใจศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพการจัดการ เรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในพื้นที่ดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 ด้าน คือ 1) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และ 4) การประเมินผล การเรียนรู้
2. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 ด้าน คือ 1) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และ 4) การประเมินผล การเรียนรู้
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 ด้าน คือ 1) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และ 4) การประเมินผลการเรียนรู้

นิยามศัพท์

หลักการใช้ภาษาไทย หมายถึง สาระในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดให้ผู้เรียนศึกษารวมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่างๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

สภาพการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย หมายถึง การดำเนินการจัดการเรียนรู้ สาระหลักการใช้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่โรงเรียนกระทำอยู่ในปัจจุบัน 4 ด้าน คือ 1) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และ 4) การประเมินผลการเรียนรู้

ปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรค หรือ ข้อขัดข้องในการจัดการเรียนรู้ สาระหลักการใช้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 4 ด้าน คือ 1) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และ 4) การประเมินผลการเรียนรู้

แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย หมายถึง วิธีการปฏิบัติเพื่อแก้ไขสิ่งที่เป็นอุปสรรค หรือข้อขัดข้องในการจัดการเรียนรู้ สาระหลักการใช้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 4 ด้าน คือ 1) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และ 4) การประเมินผลการเรียนรู้

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม หมายถึง โรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาที่เปิดสอนวิชาศาสนาควบคู่วิชาสามัญ ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชนมาตรา 15(1) ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลาและจังหวัดนราธิวาส

นักวิชาการศึกษา หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญพิเศษทางด้านการศึกษาปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด ในจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลาและจังหวัดนราธิวาส

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หมายถึง หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ครูภาษาไทย หมายถึง ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลาและจังหวัดนราธิวาส

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูภาษาไทย จำนวน 353 คนและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 9 คนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นักวิชาการศึกษา จำนวน 6 คนในสำนักงานการศึกษาเอกชน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. ตัวแปรที่ศึกษา คือ สภาพ ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 ด้าน คือ

- 2.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้
- 2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.3 การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้
- 2.4 การประเมินผลการเรียนรู้

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

3. เป็นแนวทางในการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้
อื่นๆ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. การจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย
 - 2.1 ความหมายของหลักการใช้ภาษาไทย
 - 2.2 ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย
 - 2.3 จุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย
 - 2.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย
 - 2.5 การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย
 - 2.6 การประเมินผลการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย
3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้
 - 3.1 ความหมายของการออกแบบการจัดการเรียนรู้
 - 3.2 หลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้
 - 3.3 ขั้นตอนการออกแบบการจัดการเรียนรู้
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 4.1 ความหมายของกิจกรรมการเรียนรู้
 - 4.2 หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 4.3 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
5. การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้
 - 5.1 ความหมายของสื่อและแหล่งการเรียนรู้
 - 5.2 ความสำคัญของสื่อและแหล่งการเรียนรู้
 - 5.3 ประเภทของสื่อและแหล่งการเรียนรู้
 - 5.4 ขั้นตอนการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้

6. การประเมินผลการเรียนรู้

6.1 ความหมายของการประเมินผลการเรียนรู้

6.2 ความสำคัญของการประเมินผลการเรียนรู้

6.3 หลักการประเมินผลการเรียนรู้

6.4 รูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้

6.5 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา

อิสลาม

1. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นโรงเรียนที่พัฒนาและปรับปรุงมาจากสถาบันการศึกษาที่เรียกว่า ปอเนาะ ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาของศาสนาอิสลามที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ แม้จะมีโรงเรียนรัฐบาลจำนวนมาก แต่ผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมากกว่า เพราะต้องการให้ได้เรียนรู้ทั้งวิชาสามัญและศาสนา โดยเฉพาะในจังหวัดปัตตานี ยะลาและนราธิวาส เนื่องจากผู้ที่อาศัยอยู่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีอัตลักษณ์ด้านศาสนาและวิถีชีวิตที่แตกต่างจากภาคอื่น คือการเป็นชาวไทยมุสลิมที่มีเชื้อสายมลายู ใช้ภาษามลายูท้องถิ่น วัฒนธรรม ประเพณีในการดำรงชีวิตยึดค่านิยมของศาสนาอิสลามเป็นหลัก

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแต่เดิมสอนวิชาศาสนาเพียงอย่างเดียว ไม่มีการสอนวิชาสามัญและภาษาไทย การจัดการเรียนการสอนใช้ภาษามลายูท้องถิ่นในการถ่ายทอดและสื่อสารกัน ต่อมารัฐบาลได้มีการพิจารณาให้ปรับปรุงเป็นสถาบันการศึกษาทางศาสนาให้มีคุณภาพดีขึ้นโดยสอดแทรกวิชาชีพ วิชาสามัญรวมถึงวิชาภาษาไทย และจัดให้โรงเรียนอยู่ภายใต้การควบคุมของพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2525 (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2525) ซึ่งแบ่งเป็น 2 ลักษณะ สรุปได้ดังนี้

1. โรงเรียนเอกชนตามมาตรา 15(1) เป็นโรงเรียนที่สอนวิชาศาสนาควบคู่กับวิชาสามัญตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามตามมาตรา 15(1) แบ่งย่อยได้อีก 2 ลักษณะ คือ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามประเภทบริหารโดยสมาคมหรือมูลนิธิซึ่งเป็นองค์กรนิติบุคคล ทางราชการอุดหนุนงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายรายหัวร้อยละแปดสิบห้า และลักษณะที่ 2 คือ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามประเภทบุคคลเป็นผู้รับใบอนุญาต ซึ่งราชการจะอุดหนุนงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวเช่นเดียวกับโรงเรียนเอกชนสามัญทั่วไป แต่ทางราชการจะส่งข้าราชการครูส่วนหนึ่งสอนวิชาสามัญปฏิบัติการสอนร่วมกับครูที่โรงเรียนจ้างสอน

2. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามมาตรา 15(2) แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ซึ่งส่วนหนึ่งจัดการเรียนการสอนทางอิสลามศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการและอีกส่วนหนึ่งจัดการเรียนการสอนวิชาสามัญตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการควบคู่ไปด้วย แต่สภาพความพร้อมทั้งบุคลากรและระบบการจัดการเรียนรู้ยังไม่เข้าเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการที่จะยกระดับโรงเรียนตามมาตรา 15(1)

ปัจจุบันหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม คือ สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่เป็นฝ่ายอำนวยความสะดวกต่างๆ อาทิเช่น เสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการศึกษาเอกชนต่อคณะกรรมการส่งเสริม สนับสนุนด้านวิชาการ การวิจัยและพัฒนาเพื่อประกันคุณภาพการศึกษา เป็นต้น โดยมีสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดและอำเภอเป็นฝ่ายปฏิบัติ

สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดและอำเภอในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีอำนาจหน้าที่คล้ายคลึงกันคือ ประสานและจัดทำแผนปฏิบัติการการศึกษาเอกชนจังหวัดและอำเภอให้สอดคล้องกับนโยบายการเสริมสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ สนับสนุน นิเทศและติดตามการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนเอกชน และปฏิบัติงานร่วมกันหรือ สนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดและอำเภอมีพนักงานราชการปฏิบัติหน้าที่ในฝ่ายต่างๆ เช่น นักจัดการทั่วไป นักวิชาการศึกษาวิชาสามัญ นักวิชาการอิสลามศึกษา เป็นต้น โดยมีนักวิชาการศึกษาวิชาสามัญของจังหวัด รวม 14 คน และนักวิชาการศึกษาวิชาสามัญแต่ละอำเภอๆ ละ 1-2 คน ทั้งสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

หลักสูตรปัจจุบันที่นำมาใช้จัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นหลักสูตรวิชาสามัญและอิสลามศึกษา มี 2 ฉบับ คือ หลักสูตรวิชาสามัญใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรอิสลามศึกษา คือ หลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ.2546 โดยแบ่งเป็นระดับอิสลามศึกษาตอนต้น ใช้เวลาเรียน 6 ปี ตอนกลางและตอนปลาย ใช้เวลาเรียนชั้นละ 3 ปี ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) และอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 1-3 มีเวลาเรียนทั้งสองหลักสูตรปีละ 1,500-1,800 ชั่วโมง เฉลี่ย 7-9 ชั่วโมงต่อวัน และช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) และอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1-3 มีเวลาเรียนทั้งสองหลักสูตรปีละ 1,500-1,800 ชั่วโมง เฉลี่ย 9 ชั่วโมงต่อวัน จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต้องใช้ทั้งสองหลักสูตรควบคู่กัน ทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษาที่มากกว่าหลักสูตรเดียวและส่งผลให้ต้องใช้ทรัพยากรบุคคลมากกว่าหลักสูตรเดียว

การดำเนินการพัฒนาปรับปรุงการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ผ่านมายังพบปัญหามากมาย ทั้งในด้านการบริหารงาน งบประมาณ บุคคล อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ แบบเรียนต่างๆ ล้วนทำให้คุณภาพการจัดการศึกษาของ

โรงเรียนเหล่านี้ไม่ค่อยประสบความสำเร็จเท่าที่ควร หน่วยงานรัฐ องค์กรเอกชนและมูลนิธิต่างๆ จึงเข้ามามีส่วนสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามให้มีการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย

2.1 ความหมายของหลักการใช้ภาษาไทย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552) ได้กำหนดเนื้อหาหลักการใช้ภาษาไทยไว้ในสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ สาระที่ 4 มาตรฐาน ท 4.1 โดยได้ให้ความหมายของคำว่าหลักการใช้ภาษาไทยไว้ว่า

หลักการใช้ภาษาไทย หมายถึง ศึกษาธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่างๆ และ อิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

นอกจากนี้ยังมีนิยามอื่นๆ เช่น

หลักภาษา หมายถึง ระเบียบแบบแผนของภาษาที่มีไว้เพื่อให้ผู้ใช้ภาษายึดเป็น หลักการในการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง นอกจากนั้นยังเป็นหลักเกณฑ์ที่จะช่วยควบคุมให้คนไทย ใช้ภาษาไทยเป็นแบบแผน มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั่วประเทศ (สุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มพรรย์, 2538: 201)

หลักภาษา หมายถึง กฎเกณฑ์ทางภาษาที่เรากำหนดขึ้น เพื่อให้คนในสังคมที่ใช้ภาษา เดียวกันสามารถใช้สื่อความได้ตรงกัน (ทัศนีย์ ศุภเมธี, 2542: 68)

หลักภาษา หมายถึง ระเบียบแบบแผนของภาษาที่คนเราใช้พูดจากัน (พระยาอุปกิตศิลปสาร, 2544: 1)

หลักภาษา หมายถึง วิชาที่ว่าด้วยระเบียบการใช้อักษร การเขียนอ่าน การใช้คำ ความหมายของคำ การเรียงคำและที่มาของภาษา ซึ่งมีวิวัฒนาการไปในลักษณะต่างๆ (กำชัย ทองหล่อ, 2545: 1)

สรุปได้ว่า หลักภาษาหรือหลักการใช้ภาษาไทยคือคำที่มีความหมายเหมือนกันเนื่องจาก หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้มีการเปลี่ยนจากคำว่า “หลักภาษา” มาเป็น “หลักการใช้ภาษา” ต่อมาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ เปลี่ยนมาเป็นคำว่า “หลักการใช้ภาษาไทย” ดังนั้น หลักการใช้ภาษาไทย หมายถึง ระเบียบแบบแผนของภาษาไทย เพื่อให้ผู้ใช้ภาษาสามารถใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย

นักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักการใช้ภาษาไทย ดังนี้

สุจริต เพียรชอบและสายใจ อินทร์มพรรย์ (2538: 201-202) กล่าวว่า การสอนหลักภาษาไทยมีความสำคัญ ดังนี้

1. ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาไทยเป็นอย่างดีและสามารถนำความรู้ที่ได้เรียนไปแล้วไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง
2. เป็นการอนุรักษ์ภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติและเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยให้คงอยู่ตลอดไป
3. เป็นหลักยึดในการรักษาภาษาให้คงรูป เพื่อไม่ให้ภาษาเปลี่ยนแปลงไปรวดเร็วจนเกินไป
4. หลักภาษาจะช่วยให้วิวัฒนาการหรือความงอกงามของภาษาเป็นไปอย่างมีระเบียบแบบแผน
5. นักเรียนซาบซึ้งในคุณค่าของภาษาไทย เห็นความจำเป็นในการที่จะต้องใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องตามลักษณะของภาษา
6. การสอนให้นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ทางภาษาที่ดีและเป็นแรงกระตุ้นหรือแรงบันดาลใจให้นักเรียนได้ศึกษาต่อในแขนงภาษาในระดับอุดมศึกษาต่อไป

Scott (1999) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักภาษาไว้ดังนี้

1. หลักภาษาเป็นเครื่องมือที่ใช้สร้างประโยค เพราะผู้เรียนมีไวยากรณ์ซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาอย่างไม่จำกัด
2. หลักภาษาช่วยปรับความหมาย
3. หลักภาษาทำให้ความสามารถในการใช้ภาษาไม่หยุดพัฒนา
4. หลักภาษาช่วยให้ผู้เรียนเห็นภาษาเป็นหน่วยย่อย
5. หลักภาษาช่วยให้เกิดกฎระเบียบในการจัดการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุป การสอนหลักการใช้ภาษาไทยมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเพราะหลักการใช้ภาษาไทยจะช่วยให้นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ทางภาษาที่ดี สามารถนำไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังเป็นการอนุรักษ์ภาษาไทยให้มีระเบียบแบบแผนที่ถูกต้องสืบทอดไปยังอนุชนได้

2.3 จุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย

จุดมุ่งหมายสำคัญของการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยคือ การสร้างพื้นฐานในการสื่อสารให้สามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง นักวิชาการด้านภาษาไทยกล่าวถึงจุดมุ่งหมายสำคัญของการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยไว้ดังนี้

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน (2519: 22) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการสอนหลักภาษาไทยว่า การที่นักเรียนสามารถนำหลักเกณฑ์ต่างๆ ของวิชาหลักภาษาไปปรับใช้ในการพูดหรือเขียนในสถานการณ์ได้ดีที่สุด

วิมลศิริ ร่วมสุข (2522: 81) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการสอนหลักภาษาว่า เพื่อให้นักเรียนได้ทราบแบบแผนของภาษาและสามารถนำความรู้ทางหลักภาษาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

สมพร มั่นตะสูตร (2526: 157) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการสอนหลักภาษาว่า เพื่อให้ นักเรียนได้ทราบแบบแผน ลักษณะและโครงสร้างของภาษา เพื่อจะสามารถนำความรู้ทางหลักภาษาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเกิดประโยชน์

สวางค์ ดำเนินสวัสดิ์ (2536: 10) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการสอนหลักภาษาสรุปได้ว่า เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับระเบียบของการใช้ภาษาให้สามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง มีความรู้เกี่ยวกับหลักภาษาเพื่อใช้ในการฟัง พูด อ่าน เขียน เห็นความสำคัญของหลักภาษาไทย และความจำเป็นที่จะต้องมีการมีระเบียบแบบแผนไว้ในภาษาไทย เพื่อรักษามาตรฐานของภาษาไทย อันเป็นภาษาประจำชาติ

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2541: 15) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการสอนหลักภาษาสรุปได้ว่า เพื่อช่วยให้นักเรียนเห็นความสำคัญของภาษาไทย เห็นความจำเป็นของระเบียบแบบแผนทางภาษา ซาบซึ้งและเข้าใจคุณค่าของศิลปะในการใช้ภาษาไทย มีพื้นฐานความรู้ภาษาไทยเพียงพอที่จะศึกษาต่อหรือสำหรับศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รวมทั้งสามารถผดุงรักษาภาษาไทยอันเป็นภาษาประจำชาติให้ยั่งยืนตลอดไป

กล่าวโดยสรุป จุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยคือ เพื่อให้ นักเรียนเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการเรียนรู้แบบแผน กฎเกณฑ์ของภาษาไทย และสามารถนำกฎเกณฑ์เหล่านั้นไปใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

2.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย

นักวิชาการได้เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยไว้ดังนี้

สุจริต เพียรชอบ และสหายใจ อินทรมพรรย์ (2538: 208-223) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักภาษาไทย ดังนี้

1. เนื่องจากนักเรียนไม่ค่อยสนใจหลักภาษาไทย ครูจึงควรสร้างบรรยากาศในการเรียน โดยการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่น่าสนใจและสนุกสนาน เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีใจรักในวิชาหลักภาษาไทย เมื่อนักเรียนมีใจรักจะทำให้นักเรียนตั้งใจเรียน ร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดีและเกิดการเรียนรู้หลักภาษาอย่างแท้จริง

2. การเรียนการสอนหลักภาษาไทย ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางวัตถุประสงค์ วางแผนการสอน และร่วมคิดกิจกรรมจะทำให้นักเรียนจะได้มีความตื่นตัว และมีความกระตือรือร้นในการเรียนอยู่ตลอดเวลา

3. ครูควรสอนให้สัมพันธ์กับทักษะการใช้ภาษา ซึ่งได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และวรรณคดี ไม่ควรมุ่งแต่สอนเนื้อหาในหลักภาษาไทยเพียงอย่างเดียว เพื่อให้นักเรียนได้เห็นความสำคัญ และคุณประโยชน์ของการเรียนหลักภาษาเพิ่มมากขึ้น

4. ครูควรสอนเนื้อหาหลักภาษาในบทเรียนให้สัมพันธ์กับภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันให้มากที่สุด เพื่อให้นักเรียนจะได้รู้สึกว่าการเรียนหลักภาษาไทยนั้นมีประโยชน์และช่วยให้ตนใช้ภาษาได้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผน

5. ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้วิจารณญาณ และดุลยพินิจของตนเองให้มากๆ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและซักถามข้อข้องใจได้อย่างเสรี โดยอาจให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยน อภิปรายแสดงความคิดเห็นก่อน แล้วจึงสรุปจะทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้อย่างลึกซึ้งซึ่งแม่นยำ

6. ครูควรใช้วิธีการสอนหลายๆ วิธี เพื่อให้บรรยากาศในการเรียนการสอนมีความแปลกใหม่ วิธีการสอนที่ครูควรนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้หลักภาษามีดังนี้

6.1 การสอนแบบบรรยาย เป็นการสอนที่ผู้สอนบอกเล่า อธิบายเนื้อหาเรื่องราวต่างๆ ให้แก่ผู้เรียน โดยที่ผู้สอนเตรียมการค้นคว้าเนื้อหาเป็นอย่างดี โดยทั่วไปมักจะเป็นการสื่อความหมายทางเดียว คือจากผู้สอนไปสู่ผู้เรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมน้อย เป็นวิธีสอนที่เน้นบทบาทของผู้สอนเป็นสำคัญ

6.2 การสอนแบบนิรนัย เป็นการสอนที่ครูเริ่มให้กฎเกณฑ์หรือหลักการต่างๆ ทางภาษาแล้วจึงยกตัวอย่างประกอบ

6.3 การสอนแบบอุปนัย เป็นการสอนที่ครูให้นักเรียนพิจารณาตัวอย่างก่อนโดยการนำเอาตัวอย่างข้อมูล เหตุการณ์ สถานการณ์หรือปรากฏการณ์ที่มีหลักการแฝงอยู่มาให้ผู้เรียนศึกษา สังเกต ทดลอง เปรียบเทียบหรือวิเคราะห์จนสามารถสรุปหลักการหรือกฎเกณฑ์ได้ด้วยตนเอง

6.4 การสอนโดยวิธีอภิปราย เป็นการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น โดยมีครูหรือเพื่อนนักเรียนคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการอภิปราย การนำเสนอผลการอภิปรายอาจใช้รูปแบบการอภิปรายเป็นคณะ การปาฐกถาหมู่ การอภิปรายกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิด

6.5 การสอนโดยวิธีแบ่งกลุ่มให้นักเรียนทำงาน เป็นการสอนที่ให้ นักเรียนศึกษา ค้นคว้าหาความรู้และทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและมีมนุษยสัมพันธ์

6.6 การสอนโดยวิธีแก้ปัญหา เริ่มตั้งแต่การกำหนดปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ตั้งสมมติฐาน เก็บรวบรวมข้อมูล พิสูจน์ข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลโดยผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันกำหนดปัญหา

7. ครูควรจัดกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้หลักภาษาที่เรียนไปแล้วอย่าง สม่่าเสมอ

8. ครูควรมอบหมายงานให้นักเรียนไปค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง เพราะจะเป็นการฝึกให้นักเรียนมีนิสัยรักการค้นคว้า ทำให้นักเรียนเป็นผู้มีความรู้กว้างขวาง

9. ครูควรจะได้ปลูกฝังให้นักเรียนเป็นคนช่างสังเกตและพิจารณาด้วยตนเองว่า การใช้ภาษานั้นๆ ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนหรือไม่ ทั้งนี้รวมถึงการใช้ภาษาของบุคคลต่างๆ ที่อยู่รอบตัวนักเรียนด้วย หากนักเรียนเกิดข้อสงสัยครูควรแนะนำให้นักเรียนเปิดพจนานุกรมเพื่อหาคำตอบด้วยตนเองหรือถามครู

10. ครูควรสนับสนุนให้นักเรียนได้เผยแพร่ความคิด และผลงานการค้นคว้าของนักเรียน โดยในชั้นเรียนหรือในห้องเรียนควรมีป้ายนิเทศให้นักเรียนได้แสดงผลงานของนักเรียน เพราะการแสดงผลงานของนักเรียนจะได้ประโยชน์ทั้งสองทาง คือ ผู้อื่นจะได้เรียนรู้จากผลงานนั้นๆ ในขณะที่ตัวเจ้าของผลงานก็จะมี ความภูมิใจในผลงาน ก่อให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะศึกษาค้นคว้าหรือผลิตผลงานที่มาจากความคิดสร้างสรรค์ของตัวอีกด้วย

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2541: 15-19) ได้ให้ข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
หลักภาษาไทย ดังนี้

1. ครูควรพุดจูงใจให้นักเรียนเกิดศรัทธาที่จะเรียนวิชานี้ก่อน โดยชี้ให้เห็น
ความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับการเรียนหลักภาษาไทย ทั้งด้านส่วนตัวและส่วนรวม
ประโยชน์ส่วนตัวคือ ในด้านการฟัง พุด อ่าน และเขียนในชีวิตประจำวัน ประโยชน์ส่วนรวมคือ
เป็นการช่วยกันรักษามาตรฐานของภาษาไทยไว้

2. ครูควรสอนจากตัวอย่างไปหากฎเกณฑ์ โดยอาจให้นักเรียนช่วยกันรวบรวม
ตัวอย่างคำ วลี และประโยคที่ใช้กันอยู่ในชีวิตประจำวันมาพิจารณา เมื่อนักเรียนสามารถหา
ตัวอย่างมาได้มากแล้ว ให้นำมาแยกประเภท จัดเข้าหมวดหมู่และสรุป

3. การฝึกให้นักเรียนรู้จักสังเกตเกี่ยวกับภาษาที่ได้พบเห็นในชีวิตประจำวันอยู่
เสมอจะมีประโยชน์ต่อนักเรียนเป็นอย่างมาก เพราะการสังเกตเป็นคุณสมบัติที่สำคัญยิ่งสำหรับ
การเรียนภาษาไทย เช่น สังเกตว่ามีการบัญญัติศัพท์ใหม่ๆ ขึ้น สังเกตความหมายของคำที่กลาย
ไปจากดีเป็นไม่ดี สังเกตภาษาแสลง ให้พิจารณาว่าอย่างไรไม่ควรใช้ อย่างไรไม่ควรใช้
ถ้าสามารถฝึกจนนักเรียนมีนิสัยเป็นคนช่างสังเกตได้แล้ว การเรียนหลักภาษาจะง่ายขึ้นอีก

4. ครูควรฝึกให้นักเรียนเป็นคนรู้จักคิดหาเหตุผลอยู่เสมอด้วย ให้นักเรียนรู้จัก
หาเหตุผลมาสนับสนุนกฎเกณฑ์ เพื่อจะให้ได้สามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและเข้าใจอย่างแท้จริง
ครูควรแนะนำให้นักเรียนคิดว่า ทำไมจึงควรใช้คำนั้น คำนี้และคำนั้นที่ใช้ผิดหรือถูกมีเหตุผล
อย่างไร เพราะหลักภาษาไทยมีเรื่องของตรรกวิทยาเข้ามาเกี่ยวข้องอยู่มาก นอกจากนั้นครูควร
ชี้แจงให้เห็นโทษของการใช้ภาษาที่ผิด เพื่อที่นักเรียนจะได้แก้ไขการใช้ภาษาของตนเองให้ถูกต้อง

5. การเรียนหลักภาษาไทยให้สนุก ครูควรฝึกนักเรียนให้เป็นคนรู้จักค้นคว้า
รวบรวม เช่น การค้นหาคำศัพท์ในพจนานุกรม เพื่อให้ทราบความหมายและตัวสะกดที่ถูกต้อง
นิสัยค้นคว้านี้จะส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

6. การจัดกิจกรรมที่หลากหลายในการเรียนการสอนจะช่วยให้นักเรียนเรียนหลัก
ภาษาไทยได้สนุก เช่น ทายปัญหาเกี่ยวกับความหมายของคำและชื่อต่างๆ แข่งขันสะกดคำถูก
กิจกรรมเหล่านี้จะทำให้นักเรียนได้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลิน ทั้งจะช่วยทำให้เจตคติของ
นักเรียนที่มีต่อภาษาไทยดีขึ้นด้วย

7. การสอนหลักภาษาไทยนั้นต้องสอนให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ให้เกิด
ประโยชน์ในชีวิตประจำวันมากที่สุด ซึ่งอาจเสนอแนะการใช้ภาษาลักษณะต่างๆ เช่น
แปลความหมายของชื่อหรือคำศัพท์ การสะกดคำต่างๆ ให้ถูกต้อง ช่วยให้ผู้รู้จักวิจารณ์คำที่พบเห็น

หรือได้ยินจากสื่อต่างๆ ว่าใช้ผิดหรือถูกอย่างไรและช่วยในกิจการงานส่วนตัว เช่น เขียนบันทึก แต่งคำอวยพรในโอกาสต่างๆ

8. การสอนหลักภาษาจากตัวอย่างหากกฎเกณฑ์จะทำให้ นักเรียนมีความเข้าใจ และจดจำความรู้ได้ง่ายและแม่นยำขึ้น เมื่อรวบรวมตัวอย่างได้มากพอ ครูควรให้นักเรียนสรุปเป็น หลักเกณฑ์สั้นๆ ด้วยตนเอง

Scott (1999) กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักภาษาไว้ดังนี้

1. การเรียนหลักภาษาแบบนิรนัย ซึ่งเริ่มด้วยการให้กฎต่างๆ และใช้กฎเหล่านั้น แสดงให้เห็นในตัวอย่าง โดยคุณสมบัติของกฎที่ดีต้องเอื้อประโยชน์ให้ผู้เรียนคือ มีความถูกต้อง มีข้อจำกัด มีความชัดเจน มีความเรียบง่าย มีความตรงประเด็น การนำเสนอกฎของครูควรมี ลักษณะที่มีตัวอย่างประกอบ ใช้ความเข้าใจของผู้เรียนตรวจสอบความถูกต้องและนักเรียนมี โอกาสสร้างกฎให้เป็นของตนเอง

2. การเรียนหลักภาษาแบบอุปนัย ผู้เรียนจะศึกษาตัวอย่างและจากตัวอย่างนั้น ก็จะได้ความเข้าใจกฎต่างๆ โดยที่ไม่ต้องเรียนกฎมาก่อน การเรียนเช่นนี้ครูควรนำเสนอข้อมูลทาง ภาษาที่คัดเลือกมาล่วงหน้าและสนับสนุนให้นักเรียนคิดหากฎนั้นด้วยตนเอง

3. การเรียนหลักภาษาด้วยการใช้เรื่อง เพราะเรื่องให้ข้อมูลรายละเอียดของ บริบท ทำให้ผู้เรียนสามารถตีความหมายของหน่วยไวยากรณ์ที่ไม่คุ้นเคยได้จากเรื่องที่ปรากฏอยู่ ด้วยกัน ถ้าเรื่องนั้นเป็นเรื่องจริงผู้เรียนจะเห็นว่าหน่วยไวยากรณ์ใช้ในการสื่อสารจริงๆ อย่างไร และยังเป็นเรื่องที่มาจากนักเรียน นักเรียนจะให้ความสนใจมากขึ้นและจดจำลักษณะทางภาษา ได้แม่นยำขึ้น

ทักษิณี ศุภเมธี (2542: 71) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักภาษาไทย ดังนี้

1. สอนสิ่งที่นักเรียนรู้จักดีแล้ว เช่น ชื่อ-นามสกุล นำมาสัมพันธ์เนื้อหา หลักภาษาเรื่อง ไตรยางศ์ คำเป็นคำตาย ฯลฯ
2. สอนให้ชัดกับความจริง เช่น นำตัวละครในวรรณคดีมาเขียนประโยคทำให้นักเรียนสนุกสนานและได้รับความรู้ทางหลักภาษาไปด้วย
3. สอนให้สามารถสรุปหลักเกณฑ์ที่ได้ศึกษา โดยให้นักเรียนสรุปด้วยตนเอง
4. สอนให้รู้จักสังเกต พิเคราะห์และเก็บรวบรวม เช่น การแบ่งกลุ่มเพื่อรวบรวม คำสามาถนามและวิสามาถนามจากหนังสือเรียนภาษาไทย ช่วยกันหาศัพท์พจนานุกรม ต่อคำ สัมผัส โดยยกคำที่น่าสนใจและสนุกสนาน

กล่าวโดยสรุป การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย ครูผู้สอนควรตั้งวัตถุประสงค์การสอนให้ชัดเจน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนสามารถคิด ค้นคว้า สังเกต และสรุปได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ ควรปลูกฝังให้นักเรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อหลักการใช้ภาษาไทย ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถนำความรู้เกี่ยวกับหลักการใช้ภาษาไทยไปสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2.5 การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย

ครูภาษาไทยสามารถนำสื่อและใช้แหล่งการเรียนรู้ต่างๆ มาประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย ดังแนวคิดต่างๆ ดังนี้

สุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม (2538: 208-223) ได้กล่าวถึงแนวทางการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ในการสอนหลักภาษาไทย ดังนี้

1. การสอนหลักภาษาไทยควรมีสื่อประกอบการสอน เพราะจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายและเข้าใจลึกซึ้งยิ่งขึ้น สื่อการสอนที่ใช้ประกอบการสอนหลักภาษาไทย ได้แก่ บัตรคำ แถบประโยค ภาพ แผนภูมิกระดาน เป็นต้น

2. การสอนเล่นเกมจะช่วยให้การเรียนการสอนหลักภาษาไทยสนุกสนาน ในขณะเดียวกันก็ทำให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การสอนเล่นเกมนี้ครูอาจเตรียมเกมต่างๆ ประกอบการสอน เช่น การเล่นเกมต่อคำให้คล้องจองกัน การเล่นเกมประสม คำสมาส เป็นต้น

3. ครูควรใช้กลานหรือยกทรงในการเรียนการสอนหลักภาษาไทยจะทำให้ นักเรียนสามารถจดจำเนื้อหาทางหลักภาษาไทยได้ง่าย โดยอาจนำคำประพันธ์ที่มีผู้ยกทรงไว้แล้วมาประกอบการสอน หรือครูและนักเรียนอาจจะแต่งคำประพันธ์ เพื่อประกอบการเรียนหลักภาษาขึ้นเองก็ได้

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2541: 18-19) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้หลักภาษาไทยว่า สื่อการสอนจะช่วยให้การเรียนหลักภาษาไทยสนุกสนาน มีชีวิตชีวาขึ้น ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมวางแผนและแบ่งงานให้นักเรียนช่วยกันทำสื่อการสอน โดยใช้วัสดุที่ไม่สิ้นเปลือง หาได้ง่าย เช่น บัตรคำ ทำพจนานุกรมฉบับจิ๋ว การทำสมุดภาพ ฯลฯ นอกจากนี้ ครูควรหาหรือยกทรงที่ไพเราะมาอ่านให้นักเรียนฟังและแนะนำให้นักเรียนสังเกตว่า กวีสามารถเลือกเฟ้นถ้อยคำมาใช้ได้ประณีตเพียงไร ชั้นแรกการฝึกแต่งร้อยกรองอาจจะยากอยู่บ้าง จึงควรเริ่มด้วยการหาคำมาเติมช่องว่างให้มีเสียงสัมผัสตามลักษณะของคำ

ประพันธ์นั้นๆ และเพิ่มความยากขึ้น โดยอาจกำหนดหัวข้อให้นักเรียนแต่งเองหลังจากที่นักเรียนรู้จักแผนผังข้อบังคับของคำประพันธ์นั้นๆ แล้ว

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2542: 71) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้หลักภาษาไทยว่า ครูอาจนำเรื่องราวจากหนังสือพิมพ์มาวิเคราะห์คำและประโยค และจัดกิจกรรมทายปัญหาและเล่นคำสัมผัส เช่น ทายปัญหาพยัญชนะ เล่นคำสัมผัสหลายพยางค์ เป็นต้น

มนสิการ เฮงสุวรรณ และ นาวิณี หล้าประเสริฐ (2553: 100-115, 397) ได้เสนอแนะเทคนิคการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยโดยใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ประกอบ ดังนี้

1. การใช้เกม คือ การใช้กิจกรรมที่ทำทายความคิดของผู้เรียนเพื่อแข่งขันและเอาชนะฝ่ายตรงข้าม การใช้เกมในการสอนอาจเป็นเกมที่ครูกำหนดขึ้นเองทั้งหมด หรืออาจเป็นเกมที่ครูพัฒนาโดยอิงกับเกมที่ได้รับความนิยมอยู่ ณ ขณะนั้น เช่น เกมวัดดวง เกมแฟนพันธุ์แท้ เกมอัจฉริยะข้ามคืน เป็นต้น

2. การใช้เพลงและคีตลีลา หมายถึง การใช้เพลงหรือท่วงทำนองการอ่าน การขับ การเห่ การร้อง การกล่อม หรือการแสดงลีลาประกอบจังหวะอื่นๆ เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ การใช้เพลงประกอบการสอนอาจอยู่ในรูปแบบของเพลงที่ครูนำมาจากศิลปินที่ได้รับความนิยม รูปแบบการนำเพลงมาใช้จึงควรมุ่งเน้นไปที่การนำบทเพลงมาวิเคราะห์ตัวอย่างหลักการใช้ภาษาลักษณะการใช้ถ้อยคำหรือเป็นตัวอย่างของการแต่งคำประพันธ์

3. การใช้สื่อมวลชน อาจเป็นสื่อภาพ สื่อเสียง สื่อเอกสารช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ดังนั้นครูควรให้ผู้เรียนสังเกตตัวอย่างการใช้ภาษาของสื่อมวลชน

4. การใช้ศิลปะประดิษฐ์ คือ การใช้งานศิลปะเข้ามาเชื่อมโยงในการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย ในที่นี้ศิลปะประดิษฐ์ไม่ได้หมายถึงการวาดภาพเพียงอย่างเดียว อาจหมายรวมถึงการประดิษฐ์แบบ หุ่นจำลอง ฯลฯ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักการใช้ภาษาไทยก็ได้

5. การใช้แผนผังกราฟิก เป็นเทคนิคการสอนที่พัฒนาขึ้นจากทฤษฎีการเรียนรู้ อย่างมีความหมาย โดยครูจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงประสบการณ์ใหม่ให้เข้ากับประสบการณ์เก่า เพื่อให้ นักเรียนสามารถจดจำ เรียนรู้ บูรณาการความรู้ใหม่กับความรู้เดิมได้ง่ายขึ้น ตัวอย่างแผนผังกราฟิก เช่น แผนผังดวงดาว แผนผังก้างปลา แผนผังเวนน์ แผนผังต้นไม้ แผนผังวงจร แผนผัง KWHL แผนผังมโนทัศน์ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป ครูควรจะทำสื่อหรือหาแหล่งการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยจากสิ่งที่อยู่ในชีวิตประจำวันของนักเรียนหรือแม้แต่การนำความรู้จากการเรียนวิชาอื่นๆ มาประยุกต์ใช้ให้

เป็นสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่ดี แต่สื่อและแหล่งการเรียนรู้ควรมีความทันสมัย อยู่ในความสนใจของนักเรียนและมีความหลากหลาย ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยได้อย่างสนุกสนานและเข้าใจเนื้อหาได้อย่างลึกซึ้ง

2.6 การประเมินผลการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย

ครูภาษาไทยสามารถประเมินผลการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยได้หลายวิธีที่ครอบคลุมพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ดังแนวคิดต่างๆ ดังนี้

พรทิพย์ แซ่ขัน และคณะ (2553: 456-480) กล่าวว่า การประเมินผลการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยควรประเมินผลให้ครอบคลุมพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย ทักษะพิสัยและจิตพิสัย ตามเป้าหมายทางการศึกษาของ Bloom เครื่องมือประเมินผลในแต่ละพิสัยมีรายละเอียดดังนี้

1. การประเมินผลพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย นิยมใช้แบบทดสอบหรือการใช้คำถาม เพื่อการสนทนาและอภิปรายในชั้นเรียนตามแนวคิดการประเมินตามสภาพจริง ลักษณะคำถามสามารถสรุปได้ดังนี้

1.1 คำถามที่มุ่งประเมินพฤติกรรมด้านความรู้ (knowledge) เป็นคำถามที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริงในแต่ละสาระ เช่น สาระหลักการใช้ภาษาไทยอาจถามเกี่ยวกับการสะกดคำ การอ่านออกเสียง ข้อเท็จจริงทางไวยากรณ์ เป็นต้น

1.2 คำถามที่มุ่งประเมินพฤติกรรมด้านความเข้าใจ (comprehension) เป็นคำถามที่มุ่งให้ผู้เรียนสร้างความหมายต่อสิ่งที่ศึกษาให้ลุ่มลึกขึ้น ด้วยการแปลความ ตีความ และขยายความ ในสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พฤติกรรมระดับนี้มักเป็นคำถามที่เกี่ยวกับความหมายของคำ วลี สำนวน เป็นต้น

1.3 คำถามที่มุ่งประเมินพฤติกรรมด้านการประยุกต์ใช้ (application) คือ การให้ผู้เรียนนำความรู้ มโนทัศน์ แนวความคิดหรือหลักการเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ที่ได้ศึกษามาใช้ในบริบทหรือสถานการณ์ใหม่ ข้อสอบที่มุ่งวัดพฤติกรรมการประยุกต์ใช้จึงมักถามเกี่ยวกับการนำคำ สำนวน ราชาศัพท์ คำเชื่อม มาใช้ให้ถูกต้องตามหลักการหรือบริบท

1.4 คำถามที่มุ่งประเมินพฤติกรรมด้านการวิเคราะห์ (analysis) มุ่งประเมินพฤติกรรมกรรมการจำแนกองค์ประกอบข้อมูลหรือเหตุการณ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในด้านโครงสร้าง ความเป็นเหตุเป็นผล ความเหมือนและความต่าง เป็นต้น

1.5 คำถามที่มุ่งประเมินพฤติกรรมด้านการสังเคราะห์ (synthesis)

คำถามที่มุ่งวัดพฤติกรรมทางปัญญาด้านการสังเคราะห์ หรือการสร้างสรรค์ชิ้นใหม่ ข้อสอบเพื่อมุ่งวัดพฤติกรรมเชิงสังเคราะห์ควรเป็นข้อสอบอัตนัย และใช้เกณฑ์การประเมินตามสภาพจริง

1.6 คำถามที่มุ่งประเมินพฤติกรรมด้านการประเมินค่า (evaluation)

มุ่งให้ผู้เรียนประเมินความคิดของตนเองที่มีต่อสิ่งต่างๆ โดยใช้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงตรรกะหรือเหตุผล และประสบการณ์ในการให้ระดับคุณค่า ดังนั้นการสร้างข้อคำถามประเมินค่ามักจะใช้คำบ่งชี้พฤติกรรมว่า เหมาะสม สมควร ดีที่สุด ชัดเจนที่สุด ประเมิน

2. การประเมินผลพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย เป็นการวัดพฤติกรรมทางอ้อมในสาระหลักการใช้ภาษาไทยสามารถวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านจิตพิสัยได้ เช่น รักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติชาติ เป็นต้น

การสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย สิ่งที่จะประเมินเป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับค่านิยม ทศนคติ เจตคติ คุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะนิสัย มารยาท วิธีการได้แก่ การรายงานตนเอง การสังเกตพฤติกรรม การสังเกตร่องรอยพฤติกรรม การสัมภาษณ์ และเทคนิคการสะท้อนภาพ โดยใช้เครื่องมือต่างๆ เช่น แบบตรวจสอบรายการ มาตรฐานของเทอร์สโตน (Thurstone) มาตรฐานประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert) มาตรฐานความหมายของออกสกู๊ด (Osgood) มีวิธีการสร้างเครื่องมือคล้ายคลึงกับการสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย

3. การประเมินผลพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ทักษะในภาษาไทย ได้แก่ การอ่าน การเขียน การฟัง การดู การพูด โดยใช้วิธีการประเมินผลจากการให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติงานในสถานการณ์ที่กำหนดให้หรือการประเมินตามสภาพจริง

สุจิต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์ทรัพย์ (2538: 209-223) ได้กล่าวถึง แนวทางการประเมินผลการเรียนรู้หลักภาษาไทยว่า ครูควรประเมินผลการเรียนของนักเรียนทุกด้าน ทั้งในด้านความรู้ ทักษะและทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนหลักภาษา ในแต่ละด้านควรประเมินผลให้ลึกซึ้งกว้างขวางไม่ควรเน้นแต่เรื่องความจำเพียงอย่างเดียว ควรเน้นด้านความเข้าใจ การประยุกต์ใช้และความคิดวิเคราะห์ด้วย

มนสิการ เสงสุวรรณ และนาวิณี หล้าประเสริฐ (2553: 107) ได้เสนอแนะเทคนิคการประเมินผลการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยว่า ควรใช้คำถามพัฒนาการคิด เพราะเป็นเครื่องมือที่สะดวกและใช้ง่ายที่สุด คำถามพัฒนาการคิดที่ดีควรนำหลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับระดับของ

การคิดเข้ามากำหนดประเด็นคำถามด้วย ปัจจุบันการใช้คำถามพัฒนาการคิด จะต้องคำนึงถึง ทฤษฎีระดับพุทธิพิสัยของ Anderson และ Krathwohl (2001)

กล่าวโดยสรุป ครูควรประเมินผลการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียนในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านความรู้ความเข้าใจ เจตคติ ค่านิยม และทักษะกระบวนการจากสภาพจริงที่ปรากฏ อยู่ เพื่อช่วยให้นักเรียนเรียนรู้และนำหลักการใช้ภาษาไทยไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้

3.1 ความหมายของการออกแบบการจัดการเรียนรู้

การออกแบบการจัดการเรียนรู้มีผู้ให้นิยามต่างๆ ไว้ดังนี้

Kemp, Morrison และ Ross (1998) กล่าวว่า การออกแบบการจัดการเรียนรู้ คือ การวางแผน จัดกิจกรรม ประเมินและพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

Smith และ Ragan (1999) กล่าวว่า การออกแบบการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงจากหลักการเรียนรู้และการสอนมาสู่การวางแผนสำหรับการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียน

Wiggins และ McTighe (2006 อ้างถึงใน พรทิพย์ แข็งขัน และ ชยพร กระต่ายทอง, 2553: 89) ให้ความหมายของกระบวนการออกแบบย้อนกลับว่า กระบวนการออกแบบย้อนกลับ เป็นวิธีการออกแบบหลักสูตรหรือหน่วยการเรียนรู้ที่เริ่มจากเป้าหมายหรือผลลัพธ์ที่ต้องการ แล้ว ระบุผลงานสำคัญที่จะเป็นหลักฐานให้ผู้สอนประเมินผู้เรียนว่าบรรลุมาตรฐานที่กำหนดหรือไม่ จากนั้นจึงจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การระบุการวัดและประเมินผลที่ชัดเจนจะทำให้ผู้สอนพิจารณา ตัดสินใจได้ว่าความรู้และทักษะใดที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน

กล่าวโดยสรุป การออกแบบการจัดการเรียนรู้เป็นวางแผนและเตรียมการจัดการเรียนรู้ในทุกๆ ด้านที่สำคัญและจำเป็นในการช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

3.2 หลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้

กรมวิชาการ (2544: 93) กล่าวถึงหลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้ว่า ควรจัดกิจกรรม ให้นักเรียนรู้จักคิด ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์วิจารณ์ข้อมูลและสังเคราะห์มาเป็นความรู้ของตนเอง นักเรียนจะอ่านหนังสือ จดบันทึกและควรจะได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เรียนรู้จากครู วิทยากรท้องถิ่นจากสถานที่ต่างๆ ในชุมชนจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ต ซีดีรอม วีดิทัศน์ เป็นต้น

สุวัฒน์ เอี่ยมอรพวรรณ (2549: 110-111) กล่าวว่า การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ควรยึดหลักดังนี้

1. ออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ
2. จัดเนื้อหาสาระ โดยคำนึงถึงความยากง่าย ความต่อเนื่องและลำดับขั้นของเนื้อหา
3. จัดรูปแบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและความแตกต่างระหว่างบุคคล
4. จัดกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนแต่ละคนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง รู้วิธีการเรียนรู้ สามารถแสวงหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง
5. จัดกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ และให้ความคิดรวบยอดที่ถูกต้อง
6. มุ่งมั่นในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน หารูปแบบและนวัตกรรมเพื่อให้นักเรียนเกิดการคิดระดับสูง เกิดวิธีการเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจนเป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข

กล่าวโดยสรุป หลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้ คือ การเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ นักเรียนสามารถมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ร่วมกับครูทุกๆ ด้าน

3.3 ขั้นตอนการออกแบบการจัดการเรียนรู้

การออกแบบการเรียนรู้เป็นหลักฐานสำคัญในการประเมินความสามารถของครูผู้สอนว่า ครูได้จัดการเรียนรู้ตรงหลักสูตรหรือไม่ จึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ต้องกระทำอย่างรอบคอบตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

กรมสามัญศึกษา (2541: 30-33) กล่าวถึงการออกแบบการจัดการเรียนรู้ว่ามีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์หลักสูตร เป็นการศึกษาสาระสำคัญของหลักสูตร ได้แก่ หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง เวลาเรียน แนวดำเนินการ การวัดและประเมินผล จุดประสงค์และคำอธิบายรายวิชา ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร

2. กำหนดคุณภาพผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
 3. การจัดทำกำหนดการสอน
 4. การจัดทำแผนการสอน เป็นการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 ขั้นสุดท้าย โดยนำกำหนดการสอนมาขยายรายละเอียดให้ชัดเจนและสะดวกในการสอน

กรมวิชาการ กองวิจัยทางการศึกษา (2542: 6-7) กล่าวถึงขั้นตอนการออกแบบการจัด
 การเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนไว้ดังนี้

1. สัมภาษณ์นักเรียนที่จะสอน เพื่อค้นหาศักยภาพที่ควรปรับปรุงและพัฒนา
2. คำนวณเวลาในวิชาตลอด 1 ภาคเรียน โดยคิดจากการเรียนการสอนในวิชานั้น
 ว่าสอนสัปดาห์ละกี่คาบใน 1 ภาคเรียนมีกี่สัปดาห์ หักกิจกรรมและวันหยุดของโรงเรียนแล้วเหลือ
 เวลาสอนตลอดวิชาในภาคเรียนนี้กี่คาบ
3. วิเคราะห์หลักสูตรวิชาที่จะทำแผนการสอน โดยศึกษาเป้าหมายหลักสูตร
 วัตถุประสงค์ของวิชา เนื้อหาวิชา เพื่อให้ได้แนวคิดว่าจะสอนอะไร ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้บ้าง
 จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไร
4. กำหนดโครงสร้างของเนื้อหาสาระ จุดประสงค์การเรียนรู้และศักยภาพของ
 นักเรียนที่จะพัฒนาตลอดภาคเรียน โดยจัดทำเป็นโครงสร้างรายวิชาและจำนวนคาบที่มีจริงใน
 ภาคเรียนนั้น
5. ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อและอุปกรณ์ การวัดและ
 ประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้แล้วจัดทำเป็นแผนการสอน

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2550: 17-18) กล่าวถึง การออกแบบการเรียนการสอนมีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งควรกำหนดให้ครบทั้ง
 ด้านความรู้ (K) กระบวนการ (P) และเจตคติ (A)
2. กำหนดเนื้อหา/สาระให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในแต่ละ
 วัตถุประสงค์ สาระที่ระบุอาจเป็นข้อเท็จจริง มโนทัศน์ คำนิยาม/คำจำกัดความ หลักการ กฎ
 และทฤษฎี
3. กำหนดยุทธศาสตร์การสอนว่าต้องการใช้หรือเน้นทฤษฎีการเรียนรู้ หลักการ
 เรียนรู้ หรือแนวคิดใดๆ ที่พิจารณาแล้วเหมาะสมกับเนื้อหา ความสามารถของผู้เรียน รวมทั้ง
 บริบทของแหล่งที่จัดการเรียนการสอน อาจจัดการเรียนการสอนเน้นครูเป็นศูนย์กลางบ้าง สื่อ
 เป็นศูนย์กลางบ้างและพยายามจัดให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง การจัดการเรียนการสอนนั้นให้
 เป็นประโยชน์ของนักเรียนเป็นสำคัญ หลังจากนั้นจึงเลือกใช้รูปแบบการสอน วิธีการสอนต่างๆ และ

เทคนิคการสอน หรือใช้แบบผสมผสานด้วยหลากหลายวิธีสอน รวมทั้งระบุแหล่งข้อมูลที่เป็นแหล่งเรียนรู้ได้

4. กำหนดวิธีวัดผลการเรียนรู้หลากหลายวิธี กำหนดเครื่องมือผู้วัดเป็นการวัดผลที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

Wiggins และ McTighe (2006: 17-21 อ้างถึงใน พรทิพย์ แข็งขัน และ ชยพร กระต่ายทอง, 2553: 91-97) อธิบายว่า การออกแบบย้อนกลับ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่

1) กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เรียนรู้ 2) กำหนดผลงานที่ต้องประเมินเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย และ 3) กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้และการสอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เรียนรู้ (identify desired results)

ขั้นตอนนี้ คือ การกำหนดสิ่งสำคัญที่นักเรียนต้องเรียนรู้ เข้าใจและสามารถทำได้ ซึ่งเป็นความเข้าใจที่คงทน Wiggins และ McTighe อธิบายว่า ความรู้ที่ครูนำมาจัดการเรียนการสอนมี 3 ลักษณะ คือ

- ความรู้ที่ควรรู้ ความรู้ลักษณะนี้ถ้าผู้เรียนได้รู้ ก็จะทำให้เกิดความเข้าใจบทเรียนมากขึ้น

- ความรู้และทักษะที่สำคัญ ซึ่งจะเชื่อมโยงและถ่ายโอนให้นักเรียนมีความรู้และทักษะในการเรียนหน่วยการเรียนรู้ที่มากขึ้น

- ความรู้ที่เป็นแนวคิดหลักของบทเรียน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจที่ยั่งยืนและคงทน

Wiggins และ McTighe (2006) ได้กล่าวถึงความเข้าใจ 6 ด้าน ที่จะนำไปสู่ความเข้าใจที่ยั่งยืนและคงทน ดังนี้

1. สามารถอธิบาย (can explain) หมายถึง การอธิบายเหตุการณ์ เรื่องราวต่างๆ หรือหลักการ โดยแสดงเหตุผล ข้อมูล ข้อเท็จจริง ปรัชญาการณ์ต่างๆ ที่น่าเชื่อถือประกอบการอ้างอิง เชื่อมโยงกับประเด็น หรือปัญหาต่างๆ

2. สามารถตีความ (can interpret) หมายถึง การแปลความหมายได้ชัดเจน เล่าเหตุการณ์ หรือเรื่องราวต่างๆ ได้ ชี้ให้เห็นคุณค่า หรือมุมมองของตนเองประกอบการตีความได้

3. สามารถประยุกต์ความรู้ (can apply) หมายถึง การนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ๆ ได้สร้างสรรค์และเหมาะสมกับสถานการณ์

4. มีมุมมอง (have perspective) หมายถึง การมองเห็นและรับรู้ประเด็นต่างๆ โดยผ่านขั้นตอนการวิเคราะห์ ที่มีแนวคิด ทฤษฎี ข้อมูล ข้อเท็จจริงสนับสนุน

5. เห็นคุณค่าหรือความสำคัญ (can empathize) หมายถึง การเข้าใจคุณค่าของสิ่งที่เรียนบนพื้นฐานประสบการณ์เดิมของตน

6. รู้จักตนเอง (have self-knowledge) หมายถึง การรู้จักและเข้าใจการเรียนรู้ของตนว่ามีสิ่งใดบ้างที่ยังไม่เข้าใจ และสะท้อนประสบการณ์การเรียนรู้ได้ชัดเจน

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดผลงานที่ต้องประเมินเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย (determine acceptable evidence)

ขั้นนี้ครูผู้สอนจะต้องกำหนดผลงานที่มอบหมายให้ผู้เรียนทำให้ออกคัล้องกับเป้าหมายที่ต้องการ เพื่อเป็นหลักฐานแสดงว่านักเรียนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ก่อนที่จะออกแบบกิจกรรมในหน่วยการเรียนรู้และบทเรียน ครูผู้สอนจะต้องเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลอย่างถูกต้อง ทั้งนี้ ควรเน้นการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนรู้

การประเมินการเรียนรู้ในกระบวนการออกแบบย้อนกลับจะต้องสะท้อนมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ซึ่งเป็นเป้าหมายที่ต้องการให้นักเรียนทุกคนบรรลุ และต้องใช้เกณฑ์การประเมินแบบ rubrics เป็นแนวการให้คะแนน เพราะสามารถแยกระดับความสำเร็จในการเรียนรู้หรือการปฏิบัติงานของนักเรียนได้อย่างชัดเจน ตั้งแต่คุณภาพในระดับต้องปรับปรุงแก้ไขถึงระดับดีมาก นอกจากนี้ ยังมีความเที่ยงตรงและมีคำอธิบายคุณภาพผลงานแต่ละสาระสำคัญอย่างชัดเจน

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้และการสอน (plan learning experiences and instruction)

ขั้นนี้เป็นการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม หลังจากกำหนดเป้าหมายและผลงานที่แสดงความเข้าใจที่คงทน Wiggins และ McTighe (2006) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนตามกระบวนการออกแบบย้อนกลับ โดยใช้แนวคิด WHERETO ซึ่งมีลักษณะดังนี้

1) W (where and why) ที่ไหนและทำไม

ครูผู้สอนต้องกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ให้ชัดเจนว่าอะไรคือผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และบทเรียนนั้นมุ่งเน้นเรื่องใด โดยจะต้องตอบคำถามต่อไปนี้

- เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ นักเรียนต้องเข้าใจอะไรบ้างและความเข้าใจนั้นมีลักษณะอย่างไร

- สิ่งที่นักเรียนต้องทำได้เมื่อจบบทเรียนคืออะไร ความรู้ ทักษะและ

คำถามอะไรบ้างที่นักเรียนต้องมีความเชี่ยวชาญ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและแสดงถึงความเข้าใจที่คงทน

- สื่อการเรียนรู้อะไรที่ต้องใช้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน
 - ผลงานที่นักเรียนต้องทำในหน่วยนี้คืออะไร ผลงานดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับความรู้เดิมอย่างไร และสิ่งใดมีความสำคัญที่สุดในการทำผลงานนั้นๆ
 - ควรจัดสรรเวลาอย่างไร กิจกรรมใดที่ต้องการเวลามากที่สุด
- ควรวางแผนอย่างไร กิจกรรมใดควรทำก่อนกิจกรรมอื่นๆ
- จะประเมินการเรียนรู้อย่างไร ข้อดี ข้อจำกัดคืออะไร และควรปรับปรุงกิจกรรมเรื่องใด

2) H (hook and hold) ดึงและตรึงความสนใจ

ครูผู้สอนต้องดึงความสนใจของนักเรียน ความท้าทายของการจัดการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับที่ทำให้ให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน ดังนี้

- ผสมผสานกิจกรรมต่างๆ เข้าด้วยกัน เช่น การตั้งคำถาม การทาบปัญหา การกำหนดสถานการณ์ต่างๆ หรือการเล่าเรื่องที่ต้องอาศัยความรู้ของนักเรียน
- กระตุ้นให้เกิดการคิด เช่น การเล่าเหตุการณ์ที่ไม่คุ้นเคย เพื่อให้เกิดความคิดเกี่ยวกับเรื่องนั้น
- ทำให้เกิดประสบการณ์ที่ไม่คาดคิด ซึ่งนักเรียนต้องเอาชนะความรู้สึกอุปสรรคและปัญหาส่วนตัว เพื่อให้ผลงานสัมฤทธิ์ผล
- เชื่อมโยงบทเรียนให้เกี่ยวข้องกับนักเรียน เช่น การให้นักเรียนย้อนคิดเรื่องเกี่ยวกับตนเอง หรือครอบครัว
- เปิดมุมมองที่แปลกใหม่ในประเด็นเดียวกัน เช่น การให้นักเรียนอ่านหนังสือต่างประเทศ หรือเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวในบทเรียน

3) E (explore experience, enable and equip) การสำรวจประสบการณ์เดิมและสร้างประสบการณ์ใหม่

ครูผู้สอนต้องพิจารณาประสบการณ์เดิมของนักเรียน เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนขาดความรู้เรื่องใดบ้าง แทนที่จะมุ่งแต่ให้ความรู้ โดยไม่สนใจว่านักเรียนเคยเรียนรู้อะไรมาก่อน และต้องคิดว่าควรจัดความรู้ ทักษะหรือกิจกรรมอะไรที่จะช่วยให้นักเรียนพัฒนาตนเองให้เกิดประสบการณ์ใหม่ที่เป็นความเข้าใจที่ยั่งยืน

4) R (reflect, rethink, revise) การไตร่ตรอง คิดซ้ำ และทบทวน

ครูผู้สอนต้องพึงระลึกว่าการที่จะทำให้ให้นักเรียนมีความชำนาญเรื่องใดนั้นอาจจะต้องจัดกิจกรรมนั้นหลายๆ ครั้ง จึงจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจที่ยั่งยืน

5) E (evaluate work and progress) ประเมินผลงานและความก้าวหน้า

ครูผู้สอนต้องช่วยให้นักเรียนสามารถตรวจสอบตนเอง ประเมินตนเอง และปรับปรุงผลงานของตนเอง ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม เพราะความเข้าใจตนเองเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของการเรียนรู้ ทั้งนี้ ต้องเน้นให้นักเรียนประเมินตนเองอย่างซื่อสัตย์ จึงจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจอย่างชัดเจนว่า ตนเองเข้าใจอะไรและยังไม่เข้าใจอะไร

6) T (tailor and personalize the work) การปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับ

นักเรียนแต่ละคน

ครูผู้สอนต้องคำนึงความต้องการ ความรู้เดิม และความสนใจของนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมและใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น การให้ผู้เรียนนำเสนอผลงานด้วยวิธีต่างๆ เช่น การนำเสนอด้วยวาจา การใช้ภาพ นอกจากนี้ ครูผู้สอนอาจนำเสนอทางเลือกที่หลากหลายในการให้นักเรียนจัดทำผลงานในหัวข้อเดียวกัน เช่น การวาดภาพ การแสดงละคร การทำโครงการ เป็นต้น

7) O (organize for optimal effectiveness) การจัดระบบกิจกรรมการเรียนรู้

เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ครูผู้สอนต้องจัดระบบการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน โดยคำนึงถึงระดับความยากง่ายและความลุ่มลึกของเนื้อหา เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้ดีที่สุด

กล่าวโดยสรุป ขั้นตอนการออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับหลักสูตรและสภาพปัจจุบัน คือ การนำแนวทางวัดผลมาเป็นหลักในการออกแบบการเรียนรู้ โดยใช้การออกแบบย้อนกลับ (Backward Design) เพราะสามารถนำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นมาออกแบบการเรียนรู้ สามารถบูรณาการในกลุ่มสาระได้ จึงช่วยลดภาระงานครูผู้สอนได้เป็นอย่างดี

4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การออกแบบการจัดการเรียนรู้มีผู้ให้นิยามต่างๆ ไว้ดังนี้

4.1 ความหมายของกิจกรรมการเรียนรู้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540: 72) กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการเรียนรู้ของผู้เรียนบรรลุสู่จุดประสงค์การสอนที่กำหนดไว้

วัฒนาพร ระบุว่าทุกข์ (2542: 91) กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง สภาพการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นเพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายหรือจุดประสงค์การเรียนการสอนที่กำหนดการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ต่างๆ จึงเป็นความสามารถและทักษะของครูในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผล

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือกิจกรรมที่จัดขึ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่หลักสูตรกำหนด

4.2 หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

นักวิชาการได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับหลักการจัดกิจกรรม ดังนี้

ทิตินา แชมมณี (2543) ได้กล่าวถึงหลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย คือ กิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อช่วยให้ประสาทรับรู้ของผู้เรียนตื่นตัวพร้อมที่จะรับข้อมูลและการเรียนรู้ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น ดังนั้นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเคลื่อนไหวในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเป็นระยะๆ ตามความเหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน

2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางด้านสติปัญญา คือ กิจกรรมที่ทำทลายความคิดของผู้เรียน สามารถกระตุ้นสมองของผู้เรียนให้เกิดการเคลื่อนไหวช่วยให้ผู้เรียนจดจ่อกับการคิดสนุกที่จะคิด ดังนั้น ครูต้องหาประเด็นการคิดที่เหมาะสมกับวัยความสามารถของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความคิดหรือลงมือปฏิบัติได้

3. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางสังคม คือ กิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว ดังนั้นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนจึงควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบตัว

4. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางอารมณ์ คือ กิจกรรมที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้นั้นเกิดความหมายต่อตนเอง กิจกรรมที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียนมักเกี่ยวข้องกับชีวิต ประสบการณ์ เกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยตรงหรือใกล้ผู้เรียน

พรทิพย์ แซ่ขัน (2553: 16-17) เสนอหลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ดังนี้

1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนรับผิดชอบการเรียนรู้ ตั้งแต่มีส่วนร่วมในการเลือกและวางแผนสิ่งที่ตนจะเรียนรู้ แล้วเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยการศึกษาค้นคว้า ค้นหา คำตอบ นอกจากนี้ จะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง โดยเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ของตนเองว่าประสบความสำเร็จเพียงใด ควรปรับปรุงแก้ไขด้านใดบ้าง

2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกันจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้

3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงควบคู่ไปกับผลงาน ไม่มุ่งพิจารณาผลงานเพียงอย่างเดียว เพราะประสิทธิภาพของผลงานขึ้นอยู่กับประสิทธิผลของกระบวนการทำงานด้วย

4. จัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความสุข ใช้สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

5. ประเมินพัฒนาการทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนปรับปรุงการเรียนรู้เต็มศักยภาพของตน

กล่าวโดยสรุป ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ กิจกรรมที่จัดควรให้ผู้เรียนคิดและลงมือปฏิบัติด้วยตนเองทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว

4.3 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดองค์ความรู้ต่างๆ ควรจะมีลำดับขั้นตอนดังนี้ พวงเล็ก อุตระ (2539: 138-140) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยไว้ดังนี้

1. นำเข้าสู่บทเรียน ควรเป็นกิจกรรมสั้นๆ ใช้เวลาไม่มากนัก เป็นกิจกรรมที่สร้างความสนใจของผู้เรียนให้หันมาสนใจกับบทเรียนที่กำลังเริ่ม

2. ขณะดำเนินการสอน เป็นกิจกรรมที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนเข้าใจในบทเรียน กิจกรรมขณะดำเนินการสอนได้แก่ อภิปราย พูดยาวงาน แบ่งกลุ่มศึกษาค้นคว้า เป็นต้น

3. สรุปบทเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งช่วยให้นักเรียนรวบรวมความคิดที่เกี่ยวกับการเรียนในบทเรียนนั้นๆ เช่น การจัดนิทรรศการ การได้วาทีในหัวข้อต่างๆ เป็นต้น

4. ทบทวนบทเรียน ครูส่วนใหญ่มักใช้วิธีการอธิบายซ้ำและวิธีสรุป ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย อีกทั้งผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการทบทวน ครูจึงควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทบทวนบทเรียนด้วย

ปรานี บุญชุ่ม (2546: 15-24) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูภาษาไทยว่าประกอบด้วย 3 ขั้นตอน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ขั้นนี้ครูควรใช้คำถาม สถานการณ์หรือกิจกรรมที่กระตุ้นท้าทายให้ผู้เรียนสงสัยใคร่รู้ ครูควรเป็นกัลยาณมิตรของผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าคุณสามารถให้คำปรึกษา ช่วยเหลือได้ทุกเรื่อง ครูควรรู้จักผู้เรียนรายบุคคลเป็นอย่างดี เพื่อใช้ความถนัด ความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนเป็นจุดกระตุ้นศักยภาพและดึงดูดให้มีส่วนร่วมในบทเรียนอย่างกระตือรือร้นและเต็มใจ ซึ่งครูสามารถทำได้หลายวิธี แต่มีลักษณะเดียวกันคือต้องการให้นักเรียนผ่อนคลายและสนุกสนานในการเรียน

2. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ มุ่งจัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตโดยใช้สื่อที่หลากหลายในลักษณะองค์รวมที่เหมาะสมกับความสามารถในการเรียนรู้และความสนใจของผู้เรียน คำนึงว่าควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเสนอกิจกรรมและลงมือปฏิบัติทุกขั้นตอน สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สรุปความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียน

3. ขั้นวิเคราะห์ อภิปรายผลงาน ครูและผู้เรียนอภิปรายผลที่เกิดจากกิจกรรมการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดการค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง ครูเป็นผู้สังเกตเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับให้องค์ความรู้ที่ชัดเจนขึ้น เป็นการเสริมแรงและกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจค้นหาความรู้ต่อไป

นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพควรใช้เทคนิคที่สำคัญ คือ แบบฝึกหัดและการใช้คำถาม โดยซาญชัย อาจิมสมาจาร (2547: 97-108) ได้เสนอแนะเทคนิค ดังนี้

1. แบบฝึกหัด คือ ส่วนของบทเรียนที่บอกให้นักเรียนทำอะไร และทำให้สำเร็จผลอะไรในบทเรียน เป็นงานที่ต้องทำในชั้นเรียนหรือที่บ้าน เป็นบทเรียนที่ต้องเรียน เป็นคำถามที่

ต้องตอบ หรือการทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา กิจกรรมดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของวงจรการจัดการเรียนรู้

แบบฝึกหัดมีความสำคัญ ดังนี้

- 1) เป็นเป้าหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ นักเรียนต้องรู้วัตถุประสงค์ของแบบฝึกหัดที่จะทำที่ชัดเจน ซึ่งการที่นักเรียนรู้วัตถุประสงค์ของการทำแบบฝึกหัด จะทำให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดได้ดีและสามารถกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนได้
- 2) เป็นการทบทวนบทเรียนที่ผ่านมาเพื่อเตรียมทดสอบหรือจัดระบบโน้ตค้นเรื่องที่เรียนรู้ และแบบฝึกหัดยังเป็นลายลักษณ์อักษรช่วยลดการลืมหรือความเข้าใจผิดของนักเรียนต่อคำสั่ง
- 3) เป็นการติดตามผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนมากน้อยเพียงใด
- 4) เป็นการสร้างนิสัยความรับผิดชอบในการเรียนอย่างสม่ำเสมอ และช่วยพัฒนาการเรียนของนักเรียน

ลักษณะของแบบฝึกหัดที่ดี มีดังนี้

- 1) มีคำสั่งที่ชัดเจนว่าจะให้ทำอะไร ทำอย่างไร อาจจะมีตัวอย่างหรือรายละเอียดประกอบ
- 2) ข้อคำถาม เนื้อหาควรจัดให้มีการบูรณาการระหว่างความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ มีความสำคัญต่อนักเรียน กระตุ้น ท้าทายความสามารถของนักเรียน
- 3) ควรให้นักเรียนมองเห็นคุณค่าของการทำแบบฝึกหัดด้วยตนเอง เพื่อให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและมองเห็นประโยชน์ของการทำแบบฝึกหัด

2. การใช้คำถาม เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ความเข้าใจและพัฒนาความคิดใหม่ๆ การตั้งคำถามที่ดีจะช่วยฝึกทักษะการคิดและช่วยสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นทั้งแก่ตัวผู้ถามและผู้ตอบ ทั้งยังนำมาซึ่งการอภิปรายถกเถียงที่ผ่านกระบวนการคิดสร้างสรรค์ และยังส่งเสริมนิสัยการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การใช้คำถาม หมายถึง ยุทธศาสตร์การสอนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ช่วยพัฒนากระบวนการคิด การตีความ การไตร่ตรอง การถ่ายทอดความรู้ ความคิดและความเข้าใจ และสามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงการเรียนรู้ การคิดและการสอนได้ (วัฒนาพร กระจับทุกข์, 2542: 21-24)

ชาญชัย อาจีนสมาจาร (2547: 97-108) กล่าวว่า การใช้คำถามมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

- 1) เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนคิด การให้นักเรียนคิดทบทวนเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาเป็นหน้าที่หนึ่งของครูที่ต้องใช้คำถามกระตุ้นนักเรียน โดยครูควรรู้ว่าควรจะถามเมื่อไร และจะระบุคำตอบอย่างไร
- 2) เพื่อกระตุ้นนักเรียน คำถามที่มีประสิทธิผลและสามารถกระตุ้นนักเรียนได้ มักใช้ตอนเริ่มบทเรียนหรือเพื่อเตรียมเรียนบทเรียนใหม่
- 3) เพื่อค้นหาความสนใจของนักเรียน คำถามแบบสุ่มที่ครูใช้อาจชี้ให้เห็นว่านักเรียนสนใจอะไร
- 4) เพื่อช่วยนักเรียนจัดระเบียบและประเมิน เป็นการใช้คำถามเพื่อสรุปเป็นกฎเกณฑ์ โดยครูสร้างคำถามที่แสดงให้นักเรียนเห็นความสัมพันธ์ การเชื่อมโยงและการสรุป
- 5) เพื่อพัฒนาความซาบซึ้งและเจตคติใหม่ of นักเรียน ครูอาจใช้คำถามเพื่อช่วยขยายแนวคิดที่สัมพันธ์กับความซาบซึ้งและเจตคติ
- 6) เพื่อแสดงความสัมพันธ์ ให้นักเรียนคิดเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เป็นเหตุเป็นผลกัน
- 7) เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการนำมโนทัศน์ไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ หรือชีวิตประจำวัน

วัฒนาพร กระจับทุกซ์ (2542: 22-24) กล่าวว่า เทคนิคการใช้คำถามมีดังนี้

- 1) ควรเริ่มตั้งคำถามในระดับความจำหรือความเข้าใจที่ผู้เรียนส่วนใหญ่ มักตอบได้ถูกต้องก่อน เมื่อตอบถูกครูควรแสดงความชื่นชมด้วยคำพูดหรือภาษาท่าทาง แล้วจึงค่อยเพิ่มความยากของระดับคำถาม
- 2) เมื่อผู้เรียนประสบความสำเร็จลำบากในการตอบคำถาม ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนตอบโดยอาจใช้เวลาเพิ่มมากขึ้น แนะนำคำตอบให้เล็กน้อย ทวนคำถามซ้ำ เปลี่ยนวิธีการถามโดยใช้ถ้อยคำใหม่ที่เข้าใจง่ายขึ้น ฯลฯ
- 3) ถามให้ทั่วถึงทุกคนหรือถามทั้งชั้นเรียน โดยผู้เรียนแต่ละคนควรเข้าใจว่า ตนเองถูกคาดหวังให้ตอบคำถามและไม่ควรปล่อยให้ผู้เรียนคนใดคนหนึ่งผูกขาดตอบคำถามแต่เพียงคนเดียว
- 4) ควรเพิ่มระดับความยากของคำถามขึ้นตามลำดับ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาการคิดในระดับวิเคราะห์ต่อไปได้ ครูจึงพัฒนาการตั้งคำถามอย่างเป็นระบบ

5) สร้างบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้โดยใช้ยุทธศาสตร์การตั้งคำถาม โดยการสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายในชั้นเรียนและกระตุ้นให้ชั้นเรียนคิดค้นด้วยการตั้งคำถามที่ผู้เรียนสามารถใช้คำตอบแบบใช้ความคิดส่วนตัวให้มากขึ้น หลีกเลี่ยงการตั้งคำถามที่ตอบว่าใช่หรือไม่ ฯลฯ

ชาญชัย อาจินสมภาร (2547: 97-108) ได้ให้ข้อเสนอแนะเทคนิคการใช้คำถาม ดังนี้

- 1) ครูควรถามคำถามด้วยน้ำเสียงที่ไพเราะ ไม่เร่งรีบให้นักเรียนตอบจนเกินไป ให้นักเรียนได้มีเวลาคิดก่อนตอบ
- 2) คำถามไม่ควรยาวและมีจำนวนมากจนเกินไป ควรมีพอเพียงที่จะกระตุ้นให้นักเรียนทำกิจกรรม
- 3) ครูไม่ควรใช้คำถามถามนักเรียนซ้ำไปมา เพราะจะทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายและไม่สนใจคำถาม
- 4) ครูควรตั้งคำถามที่เปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถตอบได้ทั่วถึง และครูควรส่งเสริมให้นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อร่วมกันคิดหาคำตอบเป็นกลุ่มด้วย
- 5) ครูไม่ควรตั้งคำถามโดยยึดแถวที่นักเรียนนั่งเรียนให้นักเรียนตอบ เพราะจะทำให้นักเรียนแถวอื่นไม่สนใจการถามตอบขณะนั้น
- 6) ครูควรตั้งคำถามที่น่าสนใจ กระตุ้นให้นักเรียนคิดและมีคำตอบที่หลากหลายเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน

กล่าวโดยสรุป การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีสามขั้นตอนหลัก คือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอนและขั้นสรุป ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทุกขั้นตอนเพื่อให้นักเรียนมีพัฒนาการการเรียนรู้ที่ดีและสนใจในกิจกรรมการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น

5. การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้

5.1 ความหมายของสื่อและแหล่งการเรียนรู้

สื่อและแหล่งการเรียนรู้มีผู้ให้นิยามแตกต่างกัน ดังนี้

พวงเล็ก อุดระ (2539: 109) สื่อการสอน หมายถึง สิ่งที่ผู้สอนหรือผู้เรียนใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาจเป็นวัสดุ เช่น ภาพแผนที่ รวมทั้งอุปกรณ์ วิธีการและกิจกรรม

กิดานันท์ มลิทอง (2540: 79) สื่อการสอน หมายถึง สื่อชนิดใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นเทป บันทึกละเอียด สไลด์ วิดีโอ โทรทัศน์ แผนภูมิ ภาพนิ่ง ฯลฯ ซึ่งบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นวัสดุทางกายภาพที่นำมาใช้ในเทคโนโลยีการศึกษา เป็นเครื่องมือหรือช่องทางสำหรับการทำให้ การสอนของผู้สอนส่งไปถึงผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนตามจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนวางไว้เป็นอย่างดี

กรมวิชาการ (2544) สื่อการเรียนรู้คือ เครื่องมือที่ครูกำหนดขึ้นเพื่อใช้สำหรับถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนเนื้อหา ประสบการณ์ แนวคิด ทักษะและเจตคติระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนหรือใช้เป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ของผู้เรียน เพื่อให้เกิดความรู้หรือฝึกทักษะกระบวนการจนบรรลุ วัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้

วิศัลย์ศยา รุดติษฐ์ และ สุมิตรา คุณวัฒน์บัณฑิต (2553: 342-343) ให้ความหมายของ สื่อการเรียนรู้ว่าเป็น สื่อกลางในกระบวนการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนรับสารสนเทศ แปลความหมายและเรียนรู้ได้ สื่อการเรียนการสอนจึงมิใช่เป็นเพียงอุปกรณ์ที่ประดิษฐ์ขึ้นมา เท่านั้น แต่หมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถนำมาใช้ให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถสื่อสารกันได้ นอกจากนี้ยังให้ความหมายของคำว่าแหล่งการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

แหล่งการเรียนรู้ หมายถึง แหล่งที่มีข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศหรือความรู้ต่างๆ ที่ให้ ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้ได้ด้วยตนเองหรือด้วยการแนะนำของผู้สอน เช่น ห้องสมุด สถานที่สำคัญทางธรรมชาติ ศาสนาหรือวัฒนธรรมในท้องถิ่นหรือชุมชน กิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้น ในสถานศึกษาหรือชุมชน รวมถึงบุคคลผู้ทรงภูมิความรู้ เช่น ประชาชนชาวบ้าน ครูภูมิปัญญา เป็นต้น โดยนัยนี้ แหล่งการเรียนรู้จึงมีลักษณะเป็นสื่อการเรียนรู้ด้วย

กล่าวโดยสรุป สื่อและแหล่งการเรียนรู้คือ สื่อกลางที่ผู้สอนนำมาประกอบการเรียน การสอนให้สามารถถ่ายทอดความรู้ เจตคติและทักษะไปยังผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมี ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

5.2 ความสำคัญของสื่อและแหล่งการเรียนรู้

ชาอุทัย อาจินสมจาร (2547: 82-83) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการใช้สื่อในการจัด การเรียนรู้ในชั้นเรียน ดังนี้

1. เพื่อช่วยสร้างความเข้าใจในเนื้อหาที่สำคัญของเนื้อหาบทเรียน เพราะสื่อ สามารถเชื่อมระหว่างการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรมกับนามธรรม ผ่านการใช้สื่อ คุณสมบัติ ความสัมพันธ์ และกระบวนการที่แทนด้วยสัญลักษณ์ของคำช่วยให้นักเรียนสร้างรูปภาพทาง สมองของจริง

2. เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้สื่อจะช่วยเพิ่มความสนใจในบทเรียน เพิ่มเจตคติที่ดีของนักเรียนในการเรียนรู้ได้

3. เพื่อช่วยเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ใหม่แก่นักเรียนผ่านการใช้สื่อ เพราะประสบการณ์บางอย่างที่สำคัญต่อการเรียนรู้ หากใช้ประสบการณ์ตรงของนักเรียนจะมีราคาแพง และซับซ้อนจนเกินไป เช่น รูปภาพ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ ฯลฯ

4. ช่วยทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ถาวร ชัดเจนและเที่ยงตรง เพราะการใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้จะเพิ่มความสามารถในการเรียนรู้มากกว่าคำพูดจากการสอน และเนื้อหาบางเรื่องต้องอาศัยการปฏิบัติเพื่อเพิ่มความสามารถในการเรียนรู้

วิศัลย์ศยา รุดดิษฐ์ และสุมิตรา คุณวัฒน์บัณฑิต (2553: 342-343) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ควรสร้างประสบการณ์ตรงหรือใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสื่อและแหล่งการเรียนรู้จึงมีความสำคัญและประโยชน์ ดังนี้

1. สร้างความสนใจ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจรับข้อมูลหรือสารสนเทศที่ครูจะนำเสนอหรือจัดการเรียนรู้มากขึ้น

2. ทบทวนประสบการณ์เดิม สื่อและแหล่งการเรียนรู้จะช่วยทบทวนประสบการณ์เดิม เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่

3. นำเสนอเนื้อหาหรือประสบการณ์ใหม่ สื่อและแหล่งการเรียนรู้สามารถนำไปใช้เพื่อประกอบการเสนอเนื้อหาสาระที่เรียน ด้วยวิธีการใหม่ๆ ซึ่งน่าสนใจและน่าติดตามมากขึ้น

4. ขยายประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งที่เรียน สื่อและแหล่งการเรียนรู้มีประโยชน์ในการขยายประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่ผู้เรียนอาจไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน ซึ่งสามารถทำได้โดยการนำเสนอตัวอย่างต่างๆ ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดมโนทัศน์ใหม่ได้แม้ไม่ต้องพบสิ่งนั้นโดยตรง

5. กระตุ้นให้เกิดการตอบสนองของผู้เรียน เพราะการตอบสนองของผู้เรียนคือสัญญาณเบื้องต้นของการเกิดการเรียนรู้ เพราะแสดงว่าการจัดการเรียนรู้นั้นทำให้เกิดกระบวนการบางอย่างภายในของผู้เรียนและแสดงพฤติกรรมออกมาในรูปการตอบสนอง

กล่าวโดยสรุป สื่อและแหล่งการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมหลายกิจกรรม ช่วยให้ผู้สอนได้สอนตรงตามจุดมุ่งหมายการเรียนการสอน สอนเนื้อหาได้ง่ายขึ้นและที่สำคัญคือ มีความจำเป็นและสำคัญมากในการพัฒนาการเรียนการสอน

5.3 ประเภทของสื่อและแหล่งการเรียนรู้

นักวิชาการและนักเทคโนโลยีการศึกษาได้แบ่งประเภทของสื่อและแหล่งการเรียนรู้

พวงเล็ก อุดระ (2539: 110) แบ่งประเภทของสื่อ ดังนี้

1. วัสดุ เป็นสื่อที่มีอายุการใช้งานระยะสั้น ได้แก่ บัตรคำ แถบประโยค ภาพแผนที่ ของจริง ของจำลอง แผ่นใส เป็นต้น

2. เครื่องมือหรืออุปกรณ์ ได้แก่ เครื่องเสียง เครื่องฉาย เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพยนตร์ ฯลฯ

3. เทคนิควิธีการ ได้แก่ การจัดนิทรรศการ บทเรียนสำเร็จรูป ชุดการสอน ฯลฯ กิดานันท์ มลิทอง (2540: 83) ได้จำแนกสื่อการเรียนการสอนตามทฤษฎีประสบการณ์ของเอ็ดการ์ เดล (Edgard Dale) เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. สื่อประเภทวัสดุ หมายถึง สื่อที่เก็บความรู้ไว้ในตัวเอง ซึ่งจำแนกย่อยได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1 วัสดุประเภทที่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ด้วยตัวเอง โดยไม่ต้องอาศัยอุปกรณ์อื่นช่วย เช่น แผนที่ รูปภาพ หุ่นจำลอง เป็นต้น

1.2 วัสดุประเภทที่ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ด้วยตัวเอง ต้องอาศัยอุปกรณ์อื่นช่วย เช่น แผ่นเสียง สไลด์ เป็นต้น

2. สื่อประเภทอุปกรณ์ หมายถึง สิ่งที่เป็นตัวกลางทำให้ข้อมูลหรือความรู้ที่บันทึกในวัสดุสามารถถ่ายทอดออกมาให้เห็น เช่น เครื่องฉายแผ่นโปร่งใส เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพยนตร์ เป็นต้น

3. สื่อประเภทเทคนิคและวิธีการ หมายถึง สื่อที่มีลักษณะเป็นรูปแบบ ขั้นตอนในการเรียนการสอน สามารถนำสื่อวัสดุอุปกรณ์มาใช้ในการสอนได้ เช่น เกม การจำลองการสอน เป็นต้น

วิศัลย์ศยา รุดดิษฐ์ และ สุมิตรา คุณวัฒน์บัณฑิต (2553: 347-351) ได้แบ่งประเภทของสื่อออกเป็นหลายประเภทตามเกณฑ์ที่ใช้พิจารณา ดังนี้

1. สื่อการเรียนรู้ตามลักษณะการรับรู้ด้วยการมองเห็นและฟังเสียง หรือที่เรียกว่า “สื่อโสตทัศน์” จำแนกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1.1 สื่อที่ไม่ใช้เครื่องฉาย ได้แก่ สื่อภาพ เป็นสื่อที่สามารถถ่ายทอดเนื้อหาได้ในตัวเอง เช่น แผนภาพ ของจริง เป็นต้น กระดานสาธิต ใช้ในการนำเสนอเนื้อหา เช่น

กระดานชอล์ก กระดานนิเทศ ฯลฯ กิจกรรม เป็นเทคนิควิธีการเพื่อการเรียนรู้ เช่น การศึกษา
นอกสถานที่ การจัดนิทรรศการ

1.2 สื่อที่ใช้เครื่องฉาย เป็นวัสดุอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อการ
สื่อสารด้วยภาพ หรือทั้งภาพและเสียง เช่น เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะใช้กับแผ่นโปร่งใส

1.3 สื่อเสียง เป็นวัสดุและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการสื่อสารด้วย
เสียง อุปกรณ์เครื่องเสียงจะใช้ถ่ายทอดเนื้อหาจากวัสดุแต่ละประเภทที่ใช้เฉพาะกับอุปกรณ์นั้น
เพื่อเป็นเสียงให้ได้ยิน เช่น เครื่องเล่นซีดีกับแผ่นซีดี

2. สื่อการเรียนรู้ตามทรัพยากรการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ แบ่งได้ 5 ประเภท
ได้แก่

2.1 บุคคล ทรัพยากรบุคคล เช่น ครูหรือผู้บริหารการศึกษาที่ต่างได้รับ
การอบรมมาอย่างดี ถือเป็นส่วนสำคัญในการช่วยขยายหรือสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้
ให้แก่ผู้เรียน นอกจากนี้ บุคคลที่มีความรู้และทักษะในอาชีพตนเองก็สามารถที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ถ่ายทอดความรู้และทักษะให้แก่ผู้เรียนด้วยเช่นกัน เช่น ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำศาสนา เป็นต้น

2.2 วัสดุ เป็นวัสดุทางการศึกษาที่บรรจุเนื้อหาการเรียนการสอน ได้แก่
วีดิทัศน์ เทปเสียง ปัจจุบันมักเก็บอยู่ในรูปแบบของแผ่นซีดีรอม

2.3 สถานที่ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มีส่วนสร้างเสริมประสบการณ์
การเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น ห้องสมุด หอประชุม เป็นต้น ส่วนสถานที่และสภาพแวดล้อมอื่นๆใน
ชุมชน ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ชุมชน อุทยาน แหล่งทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น

2.4 เครื่องมือและอุปกรณ์ เป็นทรัพยากรการเรียนรู้ที่ช่วยในการผลิต
หรือเป็นเครื่องช่วยนำเสนอร่วมกับทรัพยากรอื่นๆ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์เครื่องมือ
เช่น กระดาษ กาว เป็นต้น

2.5 กิจกรรม เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้มีการดำเนินงานร่วมกับแหล่ง
ทรัพยากรอื่นๆ เช่น การสอนแบบโปรแกรม กระบวนการกลุ่ม

3. สื่อการเรียนรู้ตามประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นการแบ่งประเภทสื่อการเรียนรู้
ตามแนวคิดของ Edgar Dale (1969) โดยประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมมากที่สุดจะอยู่ที่ฐานกรวย
และประสบการณ์ที่เป็นนามธรรมที่สุดอยู่ที่ยอดกรวย ประสบการณ์สืบขึ้น เรียงจากฐานขึ้นไปมี
ดังนี้

- 1) ประสบการณ์ที่เกิดจากเจตนา เป็นประสบการณ์ที่ผู้เรียนสามารถสัมผัสด้วยประสาททั้งห้าโดยต้องมีเจตนาและวัตถุประสงค์ที่แน่นอนที่กำหนดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเข้าไปอยู่ในสถานการณ์นั้น เพื่อให้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง
- 2) ประสบการณ์จากการจำลองสภาพการณ์หรือของจริง เป็นการจำลองสถานการณ์ให้ใกล้เคียงสภาพการณ์จริงมากที่สุด แต่มีค่าใช้จ่ายสูง
- 3) ประสบการณ์ที่เกิดจากการแสดงบทบาท หรือละคร สื่อประเภทนี้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการละครที่กำหนดไว้ ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องที่ตนแสดงบทบาทหรือละครดีขึ้น อย่างไรก็ตามผู้ชมจะได้รับความรู้จากการชม เพราะได้เห็นและได้ฟังเรื่องราวที่เกิดขึ้นจากการแสดงด้วยตนเอง
- 4) ประสบการณ์จากการสาธิต เป็นประสบการณ์ที่แสดงให้ผู้เรียนเห็นการทำงาน วิธีการและหลักปฏิบัติ การผลิตและการใช้วัสดุอุปกรณ์และวิธีการต่างๆ ใช้ในการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับกระบวนการและการปฏิบัติงาน
- 5) ประสบการณ์จากทัศนศึกษา เป็นประสบการณ์เรียนรู้จากการที่ผู้เรียนเดินทางไปทัศนศึกษา ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการสังเกตแต่ไม่มีส่วนร่วมในสิ่งที่ได้ดู
- 6) ประสบการณ์จากนิทรรศการ เป็นการจัดประสบการณ์ที่มีระบบ เป็นการนำประสบการณ์หลายอย่างมาผสมผสานกัน เพื่อแสดงให้เห็นเรื่องราวต่างๆ มีการใช้รูปภาพโปสเตอร์ ฯลฯ
- 7) ประสบการณ์จากภาพยนตร์และโทรทัศน์ เป็นการเสนอภาพเคลื่อนไหวที่มีเสียงประกอบ ช่วยขยายประสบการณ์หรือมโนทัศน์เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ได้กว้างขวางยิ่งขึ้น ผู้เรียนสามารถจะเรียนมโนทัศน์ที่สลับซับซ้อนได้ง่าย
- 8) ประสบการณ์จากภาพนิ่ง วิชิตูและการบันทึกเสียงเป็นประสบการณ์ผ่านการดูอย่างเดียว ได้แก่ รูปภาพ สไลด์ ฯลฯ หรือการฟังอย่างเดียว เช่น วิชิตู แผ่นเสียง เป็นต้น
- 9) ประสบการณ์จากทัศนสัญลักษณ์หรือสัญลักษณ์ทางกายภาพ ได้แก่ ประสบการณ์ที่เกิดจากดูภาพเหมือนลายเส้น แผนภูมิ สัญลักษณ์อื่นๆ ที่มนุษย์คิดขึ้น
- 10) ประสบการณ์จากวัจนภาษา เป็นประสบการณ์ที่เกิดจากการฟัง คำพูด คำบอกเล่า หรือการอ่านจากการที่มีผู้เขียนไว้แล้ว ผู้เรียนจะต้องใช้การตีความหมายจากถ้อยคำเอง

แนวคิดเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้ข้างต้น สามารถสรุปประเภทของสื่อการเรียนรู้ได้ 3 ประเภท ตามลักษณะของสื่อ คือ สื่อวัสดุ สื่ออุปกรณ์และสื่อกิจกรรม

วิศัลย์ศยา รุดดิษฐ์ และ สุมิตรา คุณวัฒน์บัณฑิต (2553: 353) แบ่งแหล่งการเรียนรู้เป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. แหล่งการเรียนรู้ที่จัดตั้งขึ้นภายในสถานศึกษาหรือชุมชนเพื่อให้ศึกษาค้นคว้า เช่น ห้องสมุดหรือศูนย์วิทยบริการ พิพิธภัณฑ์ ศูนย์โสตทัศนศึกษา เป็นต้น
2. แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น คือ สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ศาสนาหรือวัฒนธรรมที่มีมาแต่เดิมในชุมชนนั้นๆ เช่น ศาสนสถาน แหล่งอารยธรรมทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น
3. แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นบุคคล เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับบุคคลที่มีความรู้หรือประสบการณ์ในเรื่องต่างๆ เช่น ครู ปรากฏชาวบ้าน นักวิชาการ เป็นต้น
4. แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นเหตุการณ์หรือกิจกรรม หมายถึง แหล่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นชั่วคราว เนื่องในโอกาสสำคัญต่างๆ เช่น งานสัปดาห์ห้องสมุด การประชุม กิจกรรมสำคัญทางศาสนา

นอกจากนี้ วิศัลย์ศยา รุดดิษฐ์ และสุมิตรา คุณวัฒน์บัณฑิต (2553: 357-370) ได้กล่าวถึงสื่อใหม่ (new media) ที่ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และการสื่อสารด้วยเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเป็นพื้นฐาน ตัวอย่างสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นใหม่มีดังนี้

1. โลกจำลองเสมือนจริง (virtual reality simulator)
คือ การใช้เทคโนโลยีสื่อการเรียนรู้ที่มีการโต้ตอบกับผู้ใช้งาน เน้นการศึกษาด้วยตนเองเนื้อหาของบทเรียนประกอบด้วย ภาพเคลื่อนไหวสามมิติ ข้อความและเสียงประกอบ ซึ่งถูกส่งไปให้ผู้เรียนโดยผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์ ผู้เรียนสามารถติดต่อและโต้ตอบกับโลกจำลองเสมือนจริง ประโยชน์ของโลกจำลองเสมือนจริงคือ สามารถศึกษาได้ทุกที่ทุกเวลา ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติเพื่อทำงานต่างๆ ในสถานการณ์ใกล้เคียงกับความจริง
2. ซีดีรอมมัลติมีเดีย
หมายถึง ซีดีรอมที่บันทึกแอฟลิเคชันมัลติมีเดีย และสามารถเปิดใช้แอฟลิเคชันดังกล่าวได้โดยใช้เครื่องอ่านซีดีรอมที่สนับสนุนมัลติมีเดีย ปัจจุบันได้มีผู้ผลิตซีดีรอมมัลติมีเดียสำหรับการพัฒนาการเรียนรู้ขึ้นมาจำนวนมาก เช่น ซีดีรอมการสอนเนื้อหาวิชาต่างๆ การสอนทำเว็บไซต์ เป็นต้น

3. ซอฟต์แวร์

คือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์หรือชุดคำสั่งที่เขียนขึ้นมาเพื่อทำการสั่งงานให้เครื่องคอมพิวเตอร์ทำงานตามที่ต้องการใช้ ซอฟต์แวร์เพื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจ ได้แก่ Eclipse Crossword ใช้สร้างปริศนาคำไขว้ Microsoft Producer เป็นโปรแกรมเพิ่มเสียง วิดีโอและภาพลงในกาแนะนำเสนอด้วย Power Point

4. เว็บไซต์

4.1 กูเกิล เป็นเว็บไซต์สืบค้นข้อมูลที่ได้รับความนิยมมากในปัจจุบัน เนื่องจากเป็นเว็บไซต์ค้นหาข้อมูลในอินเทอร์เน็ตทุกประเภทและใช้ง่าย

4.2 วิกิพีเดีย เป็นเว็บไซต์สารานุกรมออนไลน์ที่ใหญ่ที่สุดในโลกบริการส่วนใหญ่ของวิกิพีเดียจะเป็นการนำเสนอข้อมูลความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ มีลักษณะเด่นคือสามารถเชื่อมโยงไปตามหัวข้อที่ปรากฏได้อย่างต่อเนื่องและสามารถปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา แต่มีข้อวิพากษ์วิจารณ์ในประเด็นที่เปิดโอกาสให้ใครก็ได้เข้าไปเขียนหรือแก้ไขความรู้ในบทความที่นำเสนอได้ทันที

4.3 ยูทูบ เป็นเทคโนโลยีของการเล่นวิดีโอที่สามารถอัดเก็บไว้ได้และสามารถนำมาเสนอได้ใหม่ในโปรแกรม Macromedia's FlashPlayer 7 บริการสำคัญของเว็บไซต์นี้คือ การให้บริการวิดีโอแบบไม่มีค่าใช้จ่าย

4.4 ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) เป็นข้อความจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้รับส่งกันผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ใช้ทั้งภายในและภายนอกองค์กร เป็นบริการที่ไม่เสียค่าใช้จ่าย

4.5 เทคโนโลยี 3G ในโทรศัพท์มือถือ พีดีเอและ iphone เป็นการนำเสนอข้อมูลและเทคโนโลยีเพื่อให้บริการมัลติมีเดียและส่งผ่านข้อมูลไร้สายด้วยความเร็วที่สูงขึ้น

กล่าวโดยสรุป สื่อและแหล่งการเรียนรู้มีหลายประเภทและมีการพัฒนาขึ้นใหม่อยู่เสมอตามความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อใหม่เข้ามามีอิทธิพลอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตประจำวัน ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันต้องสอดคล้องกับการพัฒนาของสื่อการเรียนรู้เพื่อให้สามารถใช้สื่อประเภทต่างๆ ช่วยในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.4 ขั้นตอนการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้

ขั้นตอนการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด เนื่องจากขั้นตอนที่นำสื่อและแหล่งการเรียนรู้มาใช้จัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง มีผู้ให้แนวคิดขั้นตอนการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ไว้มากมาย ดังต่อไปนี้

พวงเล็ก อุตรระ (2539: 112) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการใช้สื่อไว้ดังนี้

1. การเลือกใช้สื่อการสอน ครูควรเลือกใช้สื่อการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ให้ตรงกับเนื้อหาที่จะจัดการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ความสามารถและสติปัญญาของผู้เรียน ครูควรเลือกใช้สื่อการสอนให้มีขนาดเหมาะสมกับจำนวนของผู้เรียน มีลักษณะน่าสนใจ มีสีสันสวยงาม สะดวกในการใช้และเก็บรักษา ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น ประหยัด ค่าใช้จ่าย วัสดุการผลิตหาง่ายในท้องถิ่นและมีความถูกต้องชัดเจน

2. การใช้สื่อการสอน การใช้สื่อชั้นนำเข้าสู่บทเรียนจะช่วยเร้าให้ผู้เรียนสนใจบทเรียนใหม่ๆ ซึ่งครูสามารถสนทนานำเข้าสู่เนื้อหาบทเรียนได้ ใช้สื่อขณะดำเนินการสอนจะทำให้ให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น ใช้สื่อสรุปบทเรียนควรเป็นสื่อที่มีลักษณะรวบรวมความคิดให้เป็นหมวดหมู่ ใช้ในการวัดผล เช่น เกมและกิจกรรม ควรเป็นสื่อการสอนที่ใช้วัดผลการเรียนรู้ได้ดี และสนุกสนาน ใช้บททวนบทเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนระลึกได้ว่าเรียนอะไรไปแล้วบ้าง ดังนั้นการใช้สื่อการสอนจึงควรมีลักษณะดึงดูดความสนใจให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน

3. วิธีใช้สื่อการสอน ครูควรเลือกใช้สื่อการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาบทเรียน ครูควรทดลองใช้สื่อการสอนให้คล่องแคล่ว จัดลำดับสื่อที่จะใช้ก่อนหลัง ฝึกซ้อมว่าจะใช้ขั้นตอนใด อย่างไร จับเวลาดูว่าเหมาะสมหรือไม่ ให้นักเรียนสามารถดูสื่อได้อย่างชัดเจนและทั่วถึง สื่อบางชนิดนักเรียนสามารถร่วมใช้ได้ สัมผัสได้ เมื่อเลิกใช้ในชั่วโมงนั้นแล้ว อาจนำไปจัดป้ายนิเทศก็ได้ เมื่อใช้สื่อการสอนไปได้ระยะหนึ่งควรรวบรวมข้อมูลเพื่อติดตามผลว่านักเรียนเข้าใจบทเรียนเพียงใด อันจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงสื่อการสอนต่อไป เมื่อใช้สื่อเสร็จแล้วควรเก็บรักษาไว้เป็นหมวดหมู่ เพื่อความสะดวกในการหยิบใช้ หากสื่อการสอนชิ้นใดชำรุดควรซ่อมแซมไว้ใช้ต่อไป

4. ประเมินผลการใช้สื่อการสอน

การประเมินผลการใช้สื่อการสอน เพื่อให้ทราบผลสัมฤทธิ์ของการใช้สื่อว่าสามารถสนองจุดประสงค์การเรียนรู้เพียงใด และเพื่อปรับปรุงสื่อการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วิศัลย์ศยา รุดติษฐ์ และสุมิตรา คุณวัฒน์บัณฑิต (2553: 406-410) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการใช้สื่อการเรียนรู้ที่สำคัญ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเลือกสื่อการเรียนรู้ จะต้องพิจารณาจากวัย ความสนใจและความสามารถของผู้เรียน ตลอดจนความแตกต่างระหว่างผู้เรียนเป็นรายบุคคล ควรคำนึงลักษณะสื่อการเรียนรู้ด้านเนื้อหาของสื่อและรูปลักษณ์ของสื่อให้สอดคล้องกัน

2. ขั้นเตรียมการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ การตรวจสอบประสิทธิภาพของสื่อก่อนนำไปใช้จริง โดยมีการเตรียมสื่อและการทดลองใช้สื่อ เพื่อตรวจสอบว่าสื่อมีความสมบูรณ์หรือควรมีจุดใดที่จะต้องปรับปรุงเพิ่มเติมบ้าง ควรใช้แบบประเมินสื่อเพื่อรวบรวมข้อมูลผลการใช้สื่อและนำมาปรับปรุงสื่อการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ขั้นใช้สื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้นั้นอาจเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ภายในห้องเรียน ได้แก่ สื่อจำพวกวัสดุและอุปกรณ์ต่างๆ เช่น ของจริง ของจำลอง ภาพ โทรทัศน์ เป็นต้น สื่อการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถศึกษาได้นอกห้องเรียน ซึ่งได้แก่ สื่อบุคคลคือ ครูภูมิปัญญา ผู้ปกครอง ห้องสมุดชุมชน ฯลฯ ซึ่งนักเรียนสามารถที่จะค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองในการใช้สื่อต่างๆ ขณะที่ใช้ควรปฏิบัติตามเอกสารคู่มือหรือคำแนะนำในการใช้อย่างเคร่งครัด

4. ขั้นประเมินสื่อการเรียนรู้ หลังจากใช้สื่อการเรียนรู้ ครูจะต้องประเมินสื่อเพื่อพิจารณาประสิทธิภาพและคุณภาพของสื่อที่ใช้ ผู้ประเมินควรมีแบบการประเมินที่ชัดเจน เพื่อช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งอาจประเมินโดยผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการใช้สื่อการเรียนรู้ ได้แก่ อาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่สอนในสาขาวิชาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ประเมินโดยคณะกรรมการเฉพาะ คือ คณะกรรมการที่สถานศึกษาตั้งขึ้นเพื่อประเมินสื่อการเรียนรู้ การประเมินโดยผู้เรียนและการตรวจสอบคุณภาพของสื่อด้วยเทคนิคการคำนวณ

กล่าวโดยสรุป การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ควรมีการวางแผนให้รอบคอบและเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ เพราะสื่อและแหล่งการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ในทุกกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน

6. การประเมินผลการเรียนรู้

นักวิชาการให้ความหมายของการประเมินผลการเรียนรู้ไว้ดังนี้

6.1 ความหมายของการประเมินผลการเรียนรู้

เอมอร์ จังศิริพรปกรณ์ (2546: 145) การประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การรวบรวม เรียบเรียงข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล ใช้ สำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับผู้เรียน ให้ข้อมูลย้อนกลับไปยังผู้เรียนเกี่ยวกับพัฒนาการ จุดเด่น จุดด้อย และตัดสินประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของคุณ

กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552: 67) ให้ความหมาย การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สรุปได้ว่า กระบวนการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ ตีความและบันทึกข้อมูลจากการวัดและประเมินผล ตลอดระยะเวลาของการเรียนการสอน ใช้เครื่องมือที่หลากหลายและสอดคล้องกับพฤติกรรมที่มุ่ง วัด ข้อมูลที่ได้จะนำมาเป็นข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับความก้าวหน้า จุดเด่น จุดด้อยที่จะต้อง ปรับปรุงผู้เรียน หรือการจัดการเรียนรู้ของคุณ

พรทิพย์ แซ่จัน และคณะ (2553: 433-434) ได้สรุปความหมายของการประเมินผลการ เรียนรู้ว่าเป็นการเก็บรวบรวมสารสนเทศที่เกี่ยวกับพัฒนาการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ในช่วง ระยะเวลาต่างๆ ที่ต่อเนื่องกันด้วยเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินว่า ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ พัฒนาการ ทักษะ สมรรถนะหรือความสามารถในด้านที่มุ่งประเมินเป็นไปตาม เกณฑ์คุณภาพที่กำหนดไว้หรือไม่

กล่าวโดยสรุป การประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการในการตรวจสอบคุณภาพการ จัดการเรียนรู้ของคุณและนักเรียน โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและสอดคล้องกับสิ่งที่ ต้องการจะวัด

6.2 ความสำคัญของการประเมินผลการเรียนรู้

ณัฐภรณ์ หลาวทอง (2548) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีส่วนช่วยใน การตัดสินใจเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. การตัดสินใจเกี่ยวกับการสอน เช่น การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การกำหนด เนื้อหา การเลือกวิธีการและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการปรับปรุง แก้ไขและ ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน

2. การตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดประเมินผลการเรียนรู้ เช่น การออกแบบ การทดสอบ ประเภทแบบทดสอบ จำนวนข้อสอบ การตรวจให้คะแนน สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียน และครูทราบถึงระดับความสามารถและผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างถูกต้อง

พรทิพย์ แข็งขัน และคณะ (2553: 433-434) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประเมินผลการเรียนรู้ว่า นักเรียนจะได้ทราบถึงระดับความสามารถของตนเอง จุดเด่นและจุดด้อยเพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขหรือส่งเสริมให้มีพัฒนาการเพิ่มมากขึ้น ครูผู้สอนมีข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของตนเองว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเองเป็นอย่างไร มีข้อบกพร่องและควรแก้ไขอย่างไรบ้าง รวมทั้งผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ว่า มีสิ่งใดควรปรับปรุงแก้ไขและควรจัดสรรเพิ่มเติมแก่นักเรียน

กล่าวโดยสรุป การประเมินผลการเรียนรู้มีความสำคัญมากในการจัดการเรียนรู้ เพราะการประเมินผลจะช่วยให้ทราบถึงคุณภาพ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

6.3 หลักการประเมินผลการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552: 10) ได้กล่าวถึงหลักการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ว่า เป็นกระบวนการตรวจสอบผลการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่างๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัดของหลักสูตร นำผลไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจผลการเรียน มีกระบวนการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ เพื่อให้ผลการประเมินถูกต้องตามความรู้ ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ถูกต้องตามหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งสามารถรองรับการประเมินภายในและการประเมินภายนอกตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาได้ สถานศึกษาจึงควรกำหนดหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

1. สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมเป็นผู้รับผิดชอบการประเมินผลการเรียนของผู้เรียน

2. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต้องสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร

3. การประเมินผู้เรียนพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรม การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต้องดำเนินการด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถวัดและประเมินผู้เรียนได้อย่างรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ ความคิด กระบวนการ พฤติกรรมและเจตคติ เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด ธรรมชาติวิชาและระดับชั้นของผู้เรียนโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานความเที่ยงตรง ยุติธรรม และเชื่อถือได้

5. การประเมินผลการเรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการจัดการเรียนและตัดสินผลการเรียน

6. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบผลการประเมินผลการเรียนรู้

7. ให้สถานศึกษาจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา เพื่อเป็นหลักฐานการประเมินผลการเรียน รายงานผลการเรียน แสดงวุฒิการศึกษาและรับรองผลการเรียนของผู้เรียน

6.4 รูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้

นักวิชาการได้แบ่งรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ไว้แตกต่างกัน ดังนี้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544: 17-18) แบ่งรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ภาษาไทย 4 รูปแบบ สรุปได้ดังนี้

1. การประเมินพื้นฐานการเรียนรู้ของนักเรียน ต้องประเมินก่อนเริ่มสอน เพื่อให้ครูสามารถจัดเตรียมการสอนภาษาไทยให้เหมาะกับระดับความสามารถที่แท้จริงของนักเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประเภทนี้ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจและแบบสังเกต ผลที่ได้จากการประเมินจะสามารถนำมาเตรียมวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อและวิธีการประเมิน โดยเลือกวิธีการประเมินที่เหมาะสมกับแต่ละบทเรียน

2. การประเมินผลระหว่างเรียน เป็นการประเมินผลเพื่อนำมาปรับปรุงการสอนให้เหมาะกับนักเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประเภทนี้ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสอบถามและแบบวัดเจตคติ ครูควรเลือกใช้เครื่องมือให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์

3. การประเมินผลเพื่อวิเคราะห์จุดบกพร่องในการเรียน เป็นการประเมินตามวัตถุประสงค์ทั้งในด้านความรู้และด้านจิตพิสัย ครูควรเลือกใช้เครื่องมือให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการหาจุดบกพร่องในการเรียน

4. การประเมินผลปลายภาค เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาผลการเรียนรู้หลังจากที่นักเรียนได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้อุมาครบระยะเวลาที่กำหนด ผลที่ได้จะนำมาประเมินการเรียนรู้อันที่นักเรียนเรียนมาตลอดภาคเรียน

พรทิพย์ แซ่ซ่ง และคณะ (2553: 434-435) ได้กล่าวถึงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สามารถจำแนกได้ตามขั้นตอนของการเรียนการสอน เป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1. การวัดและประเมินผลก่อนการเรียนการสอน เป็นการประเมินเพื่อพิจารณานักเรียนมีระดับความพร้อม ความสนใจ ความสามารถและทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนมากน้อยเพียงใด เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดจุดประสงค์ของการสอนและการวางแผนกิจกรรมการเรียนการสอน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประเภทนี้ เช่น แบบสอบถามความพร้อม แบบวัดความถนัด แบบสำรวจรายงานตนเองและเทคนิคการสังเกต เป็นต้น

2. การวัดและประเมินผลระหว่างการเรียนการสอน แบ่งเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

2.1 การวัดและประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนมีความรู้ความสามารถหรือทักษะตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแต่ละหน่วยการสอนหรือไม่ นอกจากนี้ยังทำให้ทราบพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียนและให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครู ตลอดจนความคลาดเคลื่อนของการเรียนรู้เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประเภทนี้ เช่น แบบสอบที่ครูสร้างขึ้น แบบสอบแต่ละหัวข้อหรือหน่วยการเรียนรู้ และเทคนิคการสังเกต เป็นต้น

2.2 การวัดและประเมินเพื่อวินิจฉัย เป็นการประเมินผลเพื่อวินิจฉัยสาเหตุปัญหาการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนการสอน เช่น ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน สิ่งแวดล้อม เนื้อหาวิชาและผู้สอน เป็นต้น จากนั้นจึงนำข้อมูลสร้างแนวทางปรับปรุงและแก้ไข ปัญหาต่อไป เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประเภทนี้ เช่น แบบสอบวินิจฉัย และการใช้เทคนิคการสังเกต เป็นต้น

3. การวัดและประเมินผลหลังสิ้นสุดการเรียนการสอน เป็นการวัดประเมินเพื่อตัดสินคุณค่าการเรียนรู้หลังจากเสร็จสิ้นการเรียนการสอน เพื่อตัดสินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนหรือความรอบรู้ตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประเภทนี้ เช่น แบบสอบที่ครูสร้างขึ้น มาตรฐานค่าและการสัมภาษณ์ปากเปล่า เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การประเมินผลการเรียนรู้สามารถแบ่งได้ตามช่วงเวลาการจัดการเรียนรู้หลักๆสามรูปแบบ คือ ประเมินก่อนการจัดการเรียนรู้ ประเมินระหว่างการจัดการเรียนรู้และประเมินหลังสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ โดยการประเมินผลการเรียนรู้ที่ดีสามารถจัดการประเมินได้ทุกช่วงเวลาการจัดการเรียนรู้

6.5 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้

การประเมินผลการเรียนรู้มีหลากหลายวิธีและใช้เครื่องมือการประเมินที่แตกต่างกัน โดยนักวิชาการได้จำแนกวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ไว้ดังนี้

วิธีการประเมินผลการเรียนรู้มี 4 วิธี (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์, 2544 ; Jasmine, 1992 อ้างถึงใน เอมอร จังศิริพรปกรณ์, 2546: 153-158) ดังนี้

1. การประเมินผลด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล

การสื่อสารส่วนบุคคล หมายถึง การติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ที่หลากหลายระหว่างผู้สอนและผู้เรียน โดยให้ความสนใจข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนรายบุคคลและรายกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาให้สามารถเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ แยกเป็นวิธีย่อยได้ดังนี้

1.1 การถามตอบในชั้นเรียน เป็นเทคนิคที่ผู้สอนตั้งคำถามให้ผู้เรียนตอบ ในระหว่างดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์และเกิดการเรียนรู้ สามารถประเมินผลกระบวนการคิด การใช้เหตุผลของนักเรียน กรณีที่ผู้เรียนจำนวนมากต้องจดบันทึกลงในแบบฟอร์มการถามตอบในชั้นเรียน

1.2 การพบปะพูดคุยในชั้นเรียน การนัดพบพูดคุยระหว่างผู้สอนกับนักเรียนที่เกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจ เกิดการพัฒนาความรู้ ทักษะและคุณธรรม การพบปะพูดคุยแต่ละครั้งควรสรุปผลการพูดคุยไว้เป็นบทเรียนและแนวปฏิบัติต่อไป โดยจดบันทึกผลการพูดคุยลงในแบบฟอร์ม

1.3 การอภิปรายในชั้นเรียน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ ประสบการณ์โดยผู้เรียนจะต้องจัดระบบความคิด การโต้แย้งอย่างมีเหตุผล การใช้ทักษะทางอารมณ์และสังคม เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่สะท้อนความรู้ ทักษะและคุณธรรมได้ การจัดการอภิปรายที่ดีควรมีการเตรียมประเด็นไว้ล่วงหน้า ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากที่สุดและทั่วถึงทุกคน ควรมีการจดบันทึกการอภิปรายโดยผู้สอนหรือผู้เรียนที่ได้รับหมายในกลุ่มลงในแบบฟอร์ม

1.4 การบันทึกเหตุการณ์ในชั้นเรียน เป็นการสื่อสารในรูปแบบการเขียนของผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนเขียนบันทึกการเรียนรู้ หรือการแก้ปัญหา ซึ่งผู้สอนสามารถใช้บันทึกเหล่านั้นประกอบการประเมินผลทั้งในด้านความรู้ ทักษะและคุณธรรม ผู้สอนสามารถบันทึกตอบ ซึ่งเป็นการช่วยสนับสนุนหรือสะท้อนความก้าวหน้า เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับปรุงตนเองได้

1.5 การตรวจแบบฝึกหัด เป็นการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ที่ช่วยให้ผู้เรียนทราบว่าตนเองมีข้อผิดพลาดอย่างไร และประเด็นที่ถูกต้องคืออะไร ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปปรับปรุงการเรียนรู้ได้ สิ่งที่มาจากการตรวจแบบฝึกหัดคือ การสะท้อนให้ผู้สอนเห็นความก้าวหน้าของผู้เรียนทั้งเรื่องนิสัยการทำงาน ความรับผิดชอบ

1.6 การสอบปากเปล่า เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง ผู้สอนจะต้องเตรียมคำถามให้ผู้เรียนสะท้อนความคิดโดยการพูดตอบปากเปล่า ข้อดีคือ ผู้สอนสามารถใช้คำถามเสริมได้ แต่ต้องมีหลักเกณฑ์ในการแยกระหว่างเนื้อหาสาระและความสามารถด้านการคิดออกจากความสามารถในการใช้คำพูด และควรมีการจดบันทึกเพื่อสามารถประเมินผลซ้ำภายหลังได้

2. การประเมินผลด้วยข้อสอบ

การประเมินผลด้วยข้อสอบเป็นวิธีการที่มีความจำเป็นในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉพาะในเรื่องความรู้และพัฒนาการของความรู้ จำแนกประเภทข้อสอบได้ 2 ประเภท คือ

2.1 ข้อสอบประเภทเขียนตอบ โดยเฉพาะข้อสอบอัตนัยจะให้สารสนเทศของผู้เรียนที่บ่งชี้ถึงความสามารถในการคิดได้ดี แต่มีข้อบกพร่องในเรื่องของการตรวจให้คะแนนที่ไม่เป็นปรนัยที่ผู้สอนควรมีวิธีตรวจที่น่าเชื่อถือ

2.2 ข้อสอบประเภทเลือกตอบ การประเมินผลการเรียนรู้ที่ผู้สอนนิยมใช้กันมาก เนื่องจากสามารถวัดได้ครอบคลุมเนื้อหา ตั้งแต่ความจำถึงการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า รวมทั้งการตรวจให้คะแนนมีความเป็นปรนัย แต่มีจุดอ่อนคือ ไม่สามารถวัดการเสนอความคิดและทักษะการเขียนได้ และเปิดโอกาสให้มีการเดา

3. การประเมินผลด้วยการปฏิบัติ

วิธีการประเมินผลของผู้สอนจากงาน/กิจกรรมที่ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนทำ เพื่อให้ได้สารสนเทศว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากงาน/กิจกรรมที่มอบหมายมาน้อยเพียงใด งาน/กิจกรรมที่ให้ทำอาจจะประเมินผลจากทักษะวิธีการทำ ผลงาน หรือทั้งทักษะวิธีและผลงานร่วมกัน (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์, 2544 ; ภัทรา นิมานนท์, 2540 อ้างถึงใน เอมอร จังศิริพร ปกรณ์, 2546: 159-161) ได้ดังนี้

3.1 การสังเกตและจดบันทึก เป็นการประเมินทักษะวิธีการทำและผลงานร่วมกัน โดยมีการสังเกตก่อนแล้วจดบันทึกเหตุการณ์ย่อยๆ

3.2 แบบตรวจสอบรายการ เป็นการประเมินผลงานโดยที่ผู้สอนจะต้องสังเกตรายการพฤติกรรมการแสดงออกในการปฏิบัติตามขั้นตอนต่างๆ ตามคุณลักษณะเฉพาะของผลงาน แล้วประเมินผลในช่องเพื่อแสดงว่ามีหรือไม่มีในรายการเหล่านั้น เช่น การนำเสนอรายงานหน้าชั้นเรียน ฯลฯ

3.3 การประเมินค่า ใช้เพื่อประเมินระดับคุณภาพของการปฏิบัติหรือผลงาน เช่น ดีมาก ดี พอใช้ ปรับปรุง

4. การประเมินสภาพจริง

กรมสามัญศึกษา (2541: 2) ให้ความหมายของการประเมินสภาพจริงว่าเป็นกระบวนการลงข้อสรุปว่า นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในเรื่องต่างๆ มากน้อยเพียงไร น่าพอใจหรือไม่ โดยใช้เรื่องราว เหตุการณ์ สภาพชีวิตจริงที่นักเรียนประสบอยู่ในชีวิตประจำวันเป็นสิ่งเร้าให้นักเรียนได้ตอบสนอง โดยการแสดงออก กระทำ ปฏิบัติ มากกว่าการจำลองสถานการณ์

สมศักดิ์ สินธุระเวช (2545: 27) ให้ความหมายของการประเมินสภาพจริงว่าการประเมินผลที่ผู้ประเมินพยายามสะท้อนให้เห็นถึงการปฏิบัติของผู้ถูกประเมินโดยตรง และมีลักษณะคือ เป็นการประเมินที่ไม่เน้นทักษะ จะเน้นประเมินทักษะการคิดระดับสูงในการทำงาน ความร่วมมือในการแก้ปัญหาและการประเมินตนเอง

5. การประเมินด้วยแฟ้มพัฒนางาน

สมศักดิ์ สินธุระเวช (2545: 22) ให้ความหมายของแฟ้มพัฒนางาน หมายถึงการเก็บรวบรวมและสร้างเอกสาร หลักฐานเกี่ยวกับผลงานของผู้เรียนที่บ่งบอกถึงความสำเร็จเชิงสมรรถนะเฉพาะด้านที่ได้มีการคัดสรรมาแล้ว

แฟ้มพัฒนางานมีลักษณะสำคัญสรุปได้ดังนี้ (Oosterhof, 1994: 238-243 อ้างถึงใน กรมสามัญศึกษา, 2541: 94-95)

1. แฟ้มพัฒนางานสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการสอนเป็นรายบุคคลได้เป็นอย่างดี เพราะนักเรียนแต่ละคนจะมีแฟ้มสะสมงานเป็นของตนเอง มีการสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นลักษณะเฉพาะของตนเอง ครูจะทราบจุดเด่นและจุดเด่นของนักเรียนแต่ละคนจากแฟ้มพัฒนางาน ผลงานในแฟ้มจะมุ่งตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายของการสอนที่ระบุว่าจะอย่างไรมากกว่าอะไร

2. เพิ่มพัฒนางานจะเน้นจุดเด่นมากกว่าจุดด้อยของนักเรียน ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนเกิดความชื่นชมในผลงานตนเอง ส่วนจุดด้อยครูจะนำไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3. เพิ่มพัฒนางานจะเน้นให้นักเรียนรู้จักวางแผน ลงมือทำผลงาน ประเมินและปรับปรุงผลงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง

4. เพิ่มพัฒนางานช่วยสื่อความหมายในเรื่องความรู้ ความสามารถและ ทักษะของนักเรียนเรื่องต่างๆ รวมทั้งความก้าวหน้าและพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคน

กล่าวโดยสรุป การประเมินผลการเรียนรู้ที่ดีควรมีวิธีการและเครื่องมือประเมินผลที่หลากหลาย สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย มีดังต่อไปนี้

มาลาตรี วรรณอุต (2540) ได้วิจัยเรื่อง ผลของการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนชั้นมัธยมศึกษา ของคำประพันธ์ประเภทกาพย์ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เมื่อเรียนด้วยบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และ นักเรียนทั้งหมดให้ความสนใจในการเรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนค่อนข้างมาก

รัชดา ขำครุฑ (2540) ได้วิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความ สนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ ระดับนาฏศิลป์ชั้นปีที่ 3 ที่ได้รับการ สอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา หลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปสูงกว่ากลุ่มควบคุม และ ความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลัง การทดลองแตกต่างกัน

อัญฉิมา มีวรรณ (2543) ได้วิจัยเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยและ ปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยวิธีร่วมแรงร่วมใจ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ ทาง การเรียนวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนด้วยวิธีร่วมแรงร่วมใจ สูงกว่าก่อนเรียน และพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีร่วมแรงร่วมใจมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในคาบเรียน สุดท้ายสูงกว่าก่อนเรียน

กิตติพงษ์ วงศ์ทิพย์ (2545) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยยึดรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงกว่าก่อนได้รับการสอนที่ยึดรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนักเรียนมีรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาคือ แบบฟังพา แบบร่วมมือ แบบแข่งขัน แบบอิสระและแบบหลีกเลี่ยง ตามลำดับ

จริยาพร ต๊ะโพธิ์ (2545) ได้วิจัยเรื่อง การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ชนิดของคำสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนที่เรียนเสริมด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจในการเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในระดับมาก และมีความคงทนในการจำเรื่องชนิดของคำเมื่อเรียนเสริมด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ศิริพร ทาทอง (2548) ได้วิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ หลักภาษาไทย เรื่องคำกริยาและคำวิเศษณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอน โดยการเรียนแบบร่วมมือกันเทคนิคกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) กับการสอนแบบปกติ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือกันเทคนิคกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยว่า ครูไม่ชอบสอนหลักการใช้ภาษาไทยและไม่มีเวลาศึกษาวิธีสอนหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ รวมทั้งครูยังขาดวัสดุอุปกรณ์การสอน ทำให้การสอนหลักการใช้ภาษาไทยส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย

ศุภิณี รุ่งทอง (2549) ได้วิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทย และเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้เกม กับการสอนแบบปกติ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เกมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ และมีเจตคติต่อการเรียนหลักภาษาไทยเพิ่มขึ้น ผู้วิจัยพบปัญหาในการจัดการเรียนรู้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความบกพร่องในการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย เพราะยังไม่เข้าใจเนื้อหาหลักภาษาจึงไม่สามารถนำความรู้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ได้

ผลการวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่าการนำนวัตกรรมการศึกษา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ใหม่ๆ มาจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียนสูงขึ้นและช่วยเพิ่มเจตคติในการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียน

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้อาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา

อิสลาม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้อาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ดังต่อไปนี้

เปรมจิต บุตรสีเทา (2524) ได้วิจัยเรื่อง การสอนภาษาไทยในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม เขตการศึกษา 2 โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูผู้สอนภาษาไทยหลักสูตรการศึกษา ผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 จำนวน 138 คน พบว่า ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของวิชาภาษาไทย ครูภาษาไทยจึงไม่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากผู้บริหารในการจัดกิจกรรมและการนิเทศการศึกษา ครูผู้สอนมีชั่วโมงสอนมากเกินไป และยังต้องทำงานในหน้าที่อื่นๆ ครูไม่มีการประเมินผล ขาดเอกสารแบบเรียน คู่มือครู วิธีสอนที่ใช้มากคือ การบรรยาย เนื้อหาตามแบบเรียน เพราะครูไม่มีความรู้เรื่องวิธีสอน กิจกรรมและการใช้อุปกรณ์

ธีระนุช ทีปะปาล (2530) ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูภาษาไทย เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้แบบสอบถามกับผู้บริหารจำนวน 72 คน และครูภาษาไทย จำนวน 100 คน จากโรงเรียน 72 โรงเรียน พบว่า ด้านการจัดบริการด้านหลักสูตร และเนื้อหา ผู้บริหารเห็นว่าโรงเรียนจัดมาก แต่ครูภาษาไทยเห็นว่าจัดน้อย ด้านวิธีการสอนและ กิจกรรมผู้บริหารเห็นว่าครูใช้วิธีสอนแบบต่างๆ มาก แต่ครูภาษาไทยเห็นว่าน้อย ด้านการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ทั้งผู้บริหารและครูภาษาไทยเห็นสอดคล้อง กันว่ามีน้อยและด้านสื่อการสอนมีการใช้น้อย

เต็มดวง เสวตจินดา (2532) ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการใช้สื่อการสอนวิชา ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดน ภาคใต้ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการใช้สื่อการสอนและพัฒนาสื่อการสอน คือ ขาดแคลนงบประมาณ ไม่มีสื่อการสอนให้เลือกใช้ตามเนื้อหา ไม่มีความรู้ในสื่อการสอนและการผลิตสื่อการสอน

ชิตชนก เชิงเขาว์ (2533) ได้วิจัยเรื่อง การสำรวจปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทยใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาไทยพูดกับครูในห้องเรียนได้ในระดับดี แต่ใช้ภาษาไทยพูดกับครูนอกห้องเรียนและ มีความสามารถในการฟังภาษาไทยในระดับปานกลาง และพบว่า นักเรียนมีหนังสือภาษาไทย อ่านนอกเวลาน้อย เนื่องจากห้องสมุดโรงเรียนมีหนังสือภาษาไทยน้อยและไม่น่าสนใจในชีวิต

ประจำวัน นักเรียนใช้ภาษามลายูท้องถิ่นเกือบทั้งหมด สภาพและปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทย พบว่า สภาพห้องเรียนโดยทั่วไปอยู่ในเกณฑ์ดี มีอุปกรณ์ การเรียนการสอนพอสมควร บทเรียนเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรม ประเพณีหรือความเชื่อของท้องถิ่น ครูส่วนมากขาดทักษะในการผลิตสื่อการสอนไม่สามารถสอนได้ครบตามแผนการสอน ขาดทักษะในการวัดและประเมินผลและเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาในวิชาเอกอื่นๆที่ไม่ใช่ภาษาไทย

วรรณศักดิ์ แสงเสงี่ยม (2539) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาการสอนภาษาไทยของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในจังหวัดยะลา พบว่า ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในจังหวัดยะลามีปัญหาการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ครูภาษาไทยที่มีความแตกต่างกันในประสบการณ์การสอนและด้านการอบรมการสอนภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษา มีปัญหาการสอนไม่แตกต่างกัน ครูที่สำเร็จการศึกษสาขาวิชาอื่นๆ มีปัญหาการสอนมากกว่าครูที่สำเร็จการศึกษสาขาวิชาเอกภาษาไทย นอกจากนี้ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีปัญหาและข้อเสนอแนะว่า เนื้อหาบางบทเรียนยากและมากเกินไปไม่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ครูเสนอแนะให้จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและลดเนื้อหาให้น้อยลง ด้านการเตรียมการสอน ครูไม่สามารถเตรียมการสอนได้อย่างต่อเนื่อง ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการเขียนสาระสำคัญรวมทั้งจุดประสงค์นำทาง ครูเสนอแนะให้จัดทำกำหนดการสอนและแผนการสอนระดับอำเภอ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ครบทุกชั้นตอนตามแผนการสอน และไม่มีทักษะในการสอนบางกิจกรรม จึงควรจัดอบรมเกี่ยวกับเทคนิคการสอนภาษาไทยให้แก่ครูภาษาไทย ด้านสื่อการสอน ครูไม่มีเวลาในการผลิตสื่อ ขาดงบประมาณจัดซื้อวัสดุผลิตสื่อและสื่อไม่เพียงพอสำหรับนักเรียน ครูเสนอแนะให้เพิ่มงบประมาณให้มากขึ้นและควรจัดสรรสื่อที่ทันสมัย ด้านการวัดและประเมินผล ครูไม่สามารถวัดผลได้ครอบคลุมทุกทักษะ ไม่มีความรู้ในการสร้างเครื่องมือวัดผล ครูเสนอแนะให้มีการร่วมมือกันระหว่างจังหวัด อำเภอ โรงเรียน เพื่อจัดทำข้อสอบมาตรฐาน

งานวิจัยดังกล่าวข้างต้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความเห็นสอดคล้องกันว่าทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการสอน การประเมินผลการเรียนรู้เกิดขึ้นน้อยและไม่ครบถ้วนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน

นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ดังต่อไปนี้

นาวาพล ปานากาเซ็ง (2544) ได้วิจัยเรื่อง คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มาตรา 15(1) อยู่ในระดับที่ควรปรับปรุงโดยเร่งด่วน นอกจากนี้ยังพบปัญหา คือ การจัดการกระบวนการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและชุมชน นักเรียนบางส่วนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด ข้อเสนอแนะ คือ โรงเรียนควรจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและชุมชน และโรงเรียนควรพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

คอตารียะห์ เสกเมธี (2550) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาเทคนิคการจัดการเรียนการสอนของครู: กรณีศึกษาครูที่ได้รับรางวัลพระราชทานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี พบว่า ครูมีความรอบรู้ในเนื้อหาที่สอน มีการวางแผนและเตรียมการสอนล่วงหน้า ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อสร้างความสนใจของนักเรียน ครูมีสื่อการสอนที่หลากหลาย ทำง่ายและสอดคล้องกับบทเรียน ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน

ซุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ และคณะ (2550) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามวิถีอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เพื่อบูรณาภาพสังคมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ปัญหาที่โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบอยู่ปัจจุบัน ได้แก่ ระบบการจัดการเรียนรู้ความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนของครู การขาดแคลนอัตรากำลังครูทำให้จัดครูเข้าสอนไม่ตรงวุฒิการศึกษา ครูผู้สอนไม่มีวุฒิการศึกษาด้านการสอนและความต้องการในการเรียนของผู้เรียนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมทั้งปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้น รูปแบบการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาจึงเป็นการพัฒนาเชิงระบบในด้านปัจจัยป้อน กระบวนการบริหารจัดการ กระบวนการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สามารถพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้ดีขึ้นตามประเด็นที่กำหนดไว้ และส่งผลในเชิงบวกต่อนักเรียนและชุมชน

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคณะ (2550) ได้วิจัยเรื่อง สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า อุปสรรคในการจัดการศึกษา คือ ปัญหาด้านความไม่ ความเชื่อ ค่านิยมตามวิถีชีวิตของมุสลิมในการเล่าเรียน ความเหลื่อมล้ำระหว่างครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกับโรงเรียนของรัฐ ทั้งในด้านเงินเดือน สวัสดิการ ค่าตอบแทน และการพัฒนาตนเอง การขาดหน่วยงานบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนโดยตรงในพื้นที่ และการประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้มาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ นอกจากนี้ ได้เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา คือ

การจัด/ปรับปรุงองค์กรเพื่อบริหารจัดการศึกษา การปรับงบประมาณ ส่งเสริมพัฒนาครูและการวิจัย เพื่อพัฒนาการสอนภาษาไทย และวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

รสริน ศรีวิกานนท์ (2551) ได้วิจัยเรื่อง พฤติกรรมการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนของครูมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี พบว่า พฤติกรรมการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พฤติกรรมการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนก่อนเริ่มสอน และพฤติกรรมการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนหลังสิ้นสุดการสอน ครูมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก ส่วนพฤติกรรมการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนในระหว่างดำเนินการสอน และพฤติกรรมในเชิงตรวจสอบและพัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน พบว่า ครูมีพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง โดยครูที่สำเร็จการศึกษาด้านศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ วิชาเอกหรือวิชาโท สาขาการวัดและประเมินผล มีพฤติกรรมการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนแตกต่าง จากครูที่สำเร็จการศึกษาด้านอื่นๆ ที่ไม่ใช่ศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปราณี หล้าเบ็ญสะ (2553) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี พบว่า ตัวแปรระดับนักเรียนคือ เจตคติต่อการเรียน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนและการสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ตัวแปรระดับโรงเรียนคือ คุณภาพการสอนของครูและสภาพแวดล้อมทางวิชาการของโรงเรียนมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

งานวิจัยข้างต้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สรุปได้ว่าการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาครูผู้สอน จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research)
ประเภทการสำรวจ (survey research) ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. การศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ดังนี้

- 1.1 ศึกษาหนังสือ เอกสารและวารสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอนหลักภาษาไทย
หรือวิธีการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย
- 1.2 ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยและ
สำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในสามจังหวัดชายแดน
ภาคใต้
- 1.3 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นมาวิเคราะห์
เพื่อกำหนดกรอบทฤษฎีในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา คือ ครูภาษาไทย ประชากรผู้ให้ข้อมูล คือ ครูภาษาไทย จำนวน 547
คนและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 156 คนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา
อิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และนักวิชาการศึกษาในสำนักงานการศึกษาเอกชน
สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 14 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูภาษาไทย จำนวน 353 คน และหัวหน้ากลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 6 คนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดน

ภาคใต้และนักวิชาการศึกษาในสำนักงานการศึกษาเอกชน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 6 คน ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างในการรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม คือ ครูภาษาไทย ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 353 คน ผู้วิจัยคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของทาโร ยามาเน (Yamane, 1973: 886) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

โดย n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนประชากรทั้งหมดที่ใช้ศึกษา
 e = ขนาดความคลาดเคลื่อนของค่าสัดส่วนเกิดขึ้นได้ไม่เกิน ± 1 (0.01%)
 แทนค่า N เท่ากับ 547
 e เท่ากับ 0.01

เพราะฉะนั้น $n = \frac{547}{1+547(0.01)^2}$
 $= 353$

2. กลุ่มตัวอย่างในการสังเกตการจัดการเรียนรู้ คือ ครูภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) จังหวัดละ 2 คน รวม 6 คน

3. กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ คือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้วิจัยเลือกจากการแบ่งโรงเรียนเป็น 3 ขนาด ดังนี้

- 1) โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีผู้เรียนตั้งแต่ 1-120 คน
- 2) โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีผู้เรียนตั้งแต่ 121-600 คน
- 3) โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีผู้เรียนตั้งแต่ 601 คนขึ้นไป

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในแต่ละจังหวัดแบ่งขนาดโรงเรียนได้ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้แบ่งตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม
ปัตตานี	1	22	43	66
ยะลา	3	20	18	41
นราธิวาส	2	25	22	49

ผู้วิจัยสุ่มหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยทั้งสามจังหวัดจากข้อมูลข้างต้น ขนาดละ 1 คน แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) จังหวัดละ 1 คน รวม 9 คน สุ่มนักวิชาการศึกษาในสำนักงานการศึกษาเอกชน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) จังหวัดละ 2 คน รวม 6 คน

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยมี 3 ประเภท ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้ และแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. แบบสอบถามครูภาษาไทยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้ หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

แบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 39 ข้อ แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบและแบบปลายเปิด จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 20 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้ 4 ด้าน คือ 1) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และ 4) การประเมินผลการเรียนรู้

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย
 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วยข้อคำถาม
 ทั้งหมด 9 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ เป็น
 คำถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้ 4 ด้าน คือ 1) การออกแบบการจัดการเรียนรู้
 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และ 4) การประเมินผล
 การเรียนรู้

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้
 หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ลักษณะ
 คำถามเป็นแบบปลายเปิด เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหา 4 ด้าน คือ
 1) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้
 และ 4) การประเมินผลการเรียนรู้

แบบสอบถามมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1) ศึกษารายละเอียด หลักการ แนวคิดและข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสาร
 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทาง
 ในการกำหนดประเด็นในการสอบถาม

2) ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามจากตำรา เพื่อนำมา
 สร้างแบบสอบถาม

3) กำหนดประเด็นคำถามและลักษณะข้อคำถามของแบบสอบถาม
 เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา
 อิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 ด้าน คือ 1) การออกแบบการจัดการเรียนรู้
 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และ 4) การประเมินผล
 การเรียนรู้ แล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง

4) สร้างแบบสอบถาม โดยมีข้อคำถามตามประเด็นข้างต้น

5) นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบ
 ความตรงตามเนื้อหา ความถูกต้องและวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาที่
 ต้องการศึกษา IOC (Item Objective Congruence Index) ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและ
 ให้คำแนะนำรายละเอียดที่ควรปรับปรุง ดังนี้

- ข้อมูลทั่วไปของครูภาษาไทยผู้ตอบแบบสอบถาม
 ควรเพิ่มเติมหัวข้อจังหวัดที่ตั้งสถานศึกษา

- ตอนที่ 2 ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ควรแก้ไข ข้อ 4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ ข้อ 4.3 วิธีการที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้

6) นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับครูภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จำนวน 33 ชุด ในจังหวัดสงขลา และสตูลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cranbach's Alpha Coefficient) โดยกำหนดคุณภาพเครื่องมือให้มีค่าความเที่ยงมากกว่า 0.5 ตามทฤษฎีของ Rovinelli และ Hambleton (1980) ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.91

7) นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้มาแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามและจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้สอน เป็นการบันทึกข้อมูลส่วนตัวของครูภาษาไทย ได้แก่ ชื่อ-นามสกุล โรงเรียน ระดับชั้นที่สอน ประสบการณ์การทำงาน เนื้อหาที่สอน วัน เดือน ปี และเวลาในการสังเกต

ตอนที่ 2 รายการสังเกตการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 ด้าน คือ 1) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และ 4) การประเมินผลการเรียนรู้

แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1) ศึกษารายละเอียด หลักการ แนวคิดและข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย

2) ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสังเกตการจัดการเรียนรู้จากตำรา เพื่อนำมากำหนดโครงสร้างของแบบสังเกตการจัดการเรียนรู้

3) กำหนดประเด็นในการสังเกตการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย
 4 ด้าน คือ 1) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และ 4) การประเมินผลการเรียนรู้ และประมวลผลจากการตอบแบบสอบถามของครู

4) ดำเนินการสร้างแบบสังเกตการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย
 4 ด้านที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ

5) หาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการนำแบบสังเกตการจัดการเรียนรู้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของการใช้ภาษา ผู้ทรงคุณวุฒิให้คำแนะนำรายละเอียดที่ควรปรับปรุง ดังนี้

- ด้านการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ ข้อ 3.3 ประเภทของแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ควรเพิ่มหัวข้อสถาบันการศึกษาอื่นๆ

6) นำแบบสังเกตการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) สังเกตการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในจังหวัดสงขลาและสตูลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 โรงเรียน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการนำไปใช้จริง

7) นำข้อมูลที่ได้มาแก้ไขปรับปรุงแบบสังเกตการจัดการเรียนรู้และดำเนินการจัดพิมพ์เป็นแบบสังเกตการจัดการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3. แบบสัมภาษณ์หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

แบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

แบบสัมภาษณ์มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1) ศึกษารายละเอียด หลักการ แนวคิดและข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย 4 ด้าน คือ 1) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และ 4) การประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการกำหนดประเด็นและข้อคำถามในการสัมภาษณ์

- 2) ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์จากตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์
- 3) จัดทำแนวการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและแนวทางการแก้ไข ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย โดยผู้วิจัยนำประเด็นสำคัญที่พบจากการตอบแบบสอบถามและการสังเกตการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยมากำหนดเป็นข้อคำถาม
- 4) สร้างแบบสัมภาษณ์ แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบและขอคำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไข
- 5) หาคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ โดยนำให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของการใช้ภาษาและความครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษา
- 6) นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและนักวิชาการศึกษาในจังหวัดสงขลาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของคำถาม และความเหมาะสมของการใช้ภาษา
- 7) จัดพิมพ์เป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือแต่ละประเภท ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

4.1.1 ผู้วิจัยส่งหนังสือของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ยะลาและนราธิวาส เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามบางส่วนทางไปรษณีย์พร้อมกับสำเนาหนังสือขอความร่วมมือของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยแนบซองเปล่าติดแสตมป์และเจ้าหน้าที่ผู้วิจัยเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืนมา แบบสอบถามบางส่วนผู้วิจัยนำส่งด้วยตนเอง รวมทั้งหมด 353 ฉบับ

4.2.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ส่งกลับทางไปรษณีย์และรับคืนด้วยตนเอง มาเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูล ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 302 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.55

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้

4.2.1 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความร่วมมือของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อขออนุญาตสังเกตการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสังเกต

4.2.2 ผู้วิจัยแนะนำตนเองกับครูภาษาไทยที่ผู้วิจัยขอสังเกตการจัดการเรียนรู้ โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการสังเกตการจัดการเรียนรู้และขออนุญาตบันทึกภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4.2.3 ผู้วิจัยสังเกตการจัดการเรียนรู้และจดบันทึกพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูและพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในแบบบันทึกการสังเกต ทั้งนี้ ในการสังเกตผู้วิจัยจะไม่เข้าไปมีบทบาทในชั้นเรียน

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์

4.3.1 ผู้วิจัยส่งหนังสือของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ยะลาและนราธิวาส เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และติดต่อกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์

4.3.2 ผู้วิจัยติดต่อกับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและนักวิชาการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ โดยแนะนำตนเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ พร้อมทั้งนัดหมายวันเวลาสัมภาษณ์ และขออนุญาตบันทึกเสียง เพื่อความถูกต้องของข้อมูล

4.3.3 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและนักวิชาการศึกษาเป็นรายบุคคลทางโทรศัพท์ และจดบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากการใช้เครื่องมือแต่ละประเภทมาวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

5.1 ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS โดยการแจกแจงความถี่ คำนวณค่าร้อยละ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS โดยการคำนวณค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะตารางประกอบความเรียง โดยแปลความหมายของค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
3.56 - 4.00	ปฏิบัติมากที่สุด
2.56 - 3.55	ปฏิบัติมาก
1.56 - 2.55	ปฏิบัติน้อย
1.00 - 1.55	ปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่เคยปฏิบัติ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS โดยการคำนวณค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะตารางประกอบความเรียง โดยแปลความหมายของค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
3.56 - 4.00	ประสบปัญหามากที่สุด
2.56 - 3.55	ประสบปัญหามาก
1.56 - 2.55	ประสบปัญหาน้อย
1.00 - 1.55	ประสบปัญหาน้อยที่สุดหรือไม่เคยประสบปัญหา

5.2 ข้อมูลจากแบบสังเกตการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็นแต่ละด้านที่กำหนดไว้ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะความเรียง

5.3 ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็นที่กำหนดไว้และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย และแบบสัมภาษณ์ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและนักวิชาการศึกษา แบ่งเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของครูภาษาไทยที่ตอบแบบสอบถาม (ตารางที่ 2)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ (ตารางที่ 3)

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ตารางที่ 4)

2.3 การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ (ตารางที่ 5)

2.4 การประเมินผลการเรียนรู้ (ตารางที่ 6)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.1 ปัญหาการออกแบบการจัดการเรียนรู้ (ตารางที่ 7)

3.2 ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ตารางที่ 8)

3.3 ปัญหาการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ (ตารางที่ 9)

3.4 ปัญหาการประเมินผลการเรียนรู้ (ตารางที่ 10)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

4.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้

4.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4.3 การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้

4.4 การประเมินผลการเรียนรู้

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

- 5.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้
- 5.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 5.3 การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้
- 5.4 การประเมินผลการเรียนรู้
- 5.5 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์การนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1. แนวทางแก้ไขปัญหาการออกแบบการจัดการเรียนรู้
2. แนวทางแก้ไขปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3. แนวทางแก้ไขปัญหาการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้
4. แนวทางแก้ไขปัญหาการประเมินผลการเรียนรู้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของครูภาษาไทยที่ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละของครูภาษาไทยที่ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (N=302)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	21	6.96
หญิง	281	93.04
2. อายุ		
20-29 ปี	154	50.99
30-39 ปี	83	27.48
40-49 ปี	37	12.25
50 ปีขึ้นไป	28	9.27
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู	18	5.96
ปริญญาตรี	272	90.07
- ศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ สาขาภาษาไทย	64	23.53
- ศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ สาขาอื่นๆ	31	11.40
- ศิลปศาสตร์ สาขาภาษาไทย/ภาษาและวรรณคดีไทย	163	59.92
- อื่นๆ	14	5.15
- วิทยาศาสตร์	6	42.86
- บริหารธุรกิจ	5	35.71
- นิติศาสตร์	3	21.43
ปริญญาโท		
- ศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ สาขาบริหารการศึกษา	12	3.97
4. ศาสนา		
พุทธ	18	5.96
อิสลาม	284	94.04

ตารางที่ 2 (ต่อ) จำนวนและค่าร้อยละของครูภาษาไทยที่ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (N=302)	ร้อยละ
5. ภาษาที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน		
ภาษาไทยกลาง	5	1.66
ภาษาไทยถิ่นใต้	3	0.99
ภาษามลายูถิ่น	1	0.33
ภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้	19	6.29
ภาษาไทยกลางและภาษามลายูถิ่น	207	68.55
ภาษาไทยถิ่นใต้ ภาษาไทยกลางและภาษามลายูถิ่น	67	22.18
6. ประสบการณ์ในการสอนภาษาไทย		
1-5 ปี	189	62.58
6-10 ปี	90	29.80
10 ปีขึ้นไป	23	7.62
7. หน้าที่อื่นที่รับผิดชอบนอกเหนือจากการสอน		
ไม่มี	51	16.89
มี	251	83.11
งานวิชาการ	105	41.83
งานงบประมาณ	83	33.07
งานบริหารบุคคล	15	5.98
งานบริหารทั่วไป	48	19.12
8. การเข้าอบรม/สัมมนา/ประชุมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ หลักการใช้ภาษาไทย		
ไม่เคย	205	67.88
เคย	97	32.12
9. การศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ ภาษาไทย		
ไม่เคย	278	92.05
เคย	24	7.94

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ครูผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 93.04 รองลงมาคือ เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 6.95 มีอายุระหว่าง 20-29 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.99 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.48 วุฒิกวการศึกษาสูงสุดคือปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 90.06 ส่วนใหญ่จบศิลปศาสตร์ สาขาภาษาไทย/ภาษาและวรรณคดีไทย คิดเป็นร้อยละ 59.92 รองลงมาคือศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ สาขาภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 23.53 และประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู คิดเป็นร้อยละ 5.96 ครูส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 94.04 รองลงมาคือ ศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 5.96 ภาษาที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน คือ ภาษาไทยกลางและภาษามลายูถิ่น คิดเป็นร้อยละ 68.55 มีประสบการณ์ในการสอนภาษาไทยระหว่าง 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 62.58 รองลงมาคือ 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.80

ครูส่วนใหญ่มีหน้าที่อื่นที่รับผิดชอบนอกเหนือจากการสอน คิดเป็นร้อยละ 83.11 งานที่รับผิดชอบส่วนใหญ่คือ งานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 41.83 รองลงมาคือ งานงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 33.07 ครูส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าอบรม/สัมมนา/ประชุมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ หลักการใช้ภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 67.88 และครูส่วนใหญ่ไม่เคยไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 92.05

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 3 แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนระดับปฏิบัติการในการออกแบบการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทย

การออกแบบการจัดการเรียนรู้	ระดับปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. การเลือกวิธีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ (เลือกตอบ 1 ข้อ)			
1) ออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบเดิม โดยกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผล	2.82	0.65	มาก
2) ออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (backward design) โดยกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การประเมินผล และกิจกรรมการเรียนรู้	1.43	0.45	น้อยที่สุด
2. การเตรียมทำแผนการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย			
1) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ล่วงหน้า 1 ภาคเรียน	2.19	0.64	น้อย
2) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ล่วงหน้า 1 เดือน	2.47	0.71	น้อย
3) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ล่วงหน้า 1 สัปดาห์	2.78	0.77	มาก
3. การจัดทำแผนการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย			
1) จัดทำด้วยตนเอง	3.22	0.68	มาก
2) จัดทำร่วมกับครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	2.37	0.75	น้อย
3) ใช้แผนการจัดการเรียนรู้เดิมและปรับปรุงใหม่บางส่วน	2.89	0.60	มาก
4) ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ของสำนักพิมพ์เอกชน	2.61	0.73	มาก
5) ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ของเพื่อนครูต่างโรงเรียนที่สอนในระดับชั้นเดียวกัน	2.11	0.92	น้อย

ตารางที่ 3 (ต่อ) แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนระดับปฏิบัติในการออกแบบการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทย

การออกแบบการจัดการเรียนรู้	ระดับปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
4. วิธีการจัดสาระหลักการใช้ภาษาไทย			
1) จัดสาระหลักการใช้ภาษาไทยเรื่องเดียว	2.53	0.69	มาก
2) จัดสาระหลักการใช้ภาษาไทยบูรณาการกับสาระการอ่าน	2.67	0.56	มาก
3) จัดสาระหลักการใช้ภาษาไทยบูรณาการกับสาระการเขียน	2.82	0.69	มาก
4) จัดสาระหลักการใช้ภาษาไทยบูรณาการกับสาระการฟัง	2.89	0.72	มาก
การดูและการพูด			
5) จัดสาระหลักการใช้ภาษาไทยบูรณาการกับสาระวรรณคดี	2.65	0.71	มาก
และวรรณกรรม			
6) จัดสาระหลักการใช้ภาษาไทยบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ	2.26	0.78	น้อย
5. บุคลากรที่ให้คำแนะนำในการออกแบบการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย			
1) นักวิชาการศึกษา	2.01	0.86	น้อย
2) ผู้บริหารสถานศึกษา	2.23	0.89	น้อย
3) ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ	2.24	0.93	น้อย
4) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	2.82	0.90	มาก
5) เพื่อนครูภาษาไทย	2.91	0.87	มาก

จากตารางที่ 3 การออกแบบการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทย มีการปฏิบัติดังนี้

1. การเลือกวิธีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูส่วนใหญ่ออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบเดิม โดยกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลมากที่สุด รองลงมา คือ การออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (backward design) โดยกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การประเมินผลและกิจกรรมการเรียนรู้

2. การเตรียมทำแผนการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย พบว่า ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ล่วงหน้า 1 สัปดาห์มากที่สุด รองลงมา คือ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ล่วงหน้า 1 เดือนและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ล่วงหน้า 1 ภาคเรียน ตามลำดับ

3. การจัดทำแผนการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย พบว่า ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด รองลงมา คือ ใช้แผนการจัดการเรียนรู้เดิมและปรับปรุงใหม่บางส่วน ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ของสำนักพิมพ์เอกชน จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกับครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและใช้แผนการจัดการเรียนรู้ของเพื่อนครูต่างโรงเรียนที่สอนในระดับชั้นเดียวกัน ตามลำดับ

4. วิธีการจัดสาระหลักการใช้ภาษาไทย พบว่า ครูจัดสาระหลักการใช้ภาษาไทยบูรณาการกับสาระการฟัง การดูและการพูดมากที่สุด รองลงมา คือ การเขียน การอ่าน วรรณคดีและวรรณกรรม จัดสาระหลักการใช้ภาษาไทยสาระเดียวและบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ตามลำดับ

5. บุคลากรที่ให้คำแนะนำในการออกแบบการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยมากที่สุด คือ เพื่อนครูภาษาไทย รองลงมา คือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาและนักวิชาการศึกษา ตามลำดับ

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตารางที่ 4 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนระดับปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ระดับปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. การเตรียมความพร้อมนักเรียนก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
1) วิเคราะห์ความรู้พื้นฐานของนักเรียนจากการทดสอบก่อนเรียน	3.09	0.61	มาก
2) อธิบายบทบาทของนักเรียนที่ต้องปฏิบัติขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.04	0.64	มาก
3) แนะนำเนื้อหาสาระวิชา วิธีการจัดกิจกรรมและการประเมินผลการจัดการเรียนรู้	3.01	0.62	มาก
2. การใช้วิธีการสอน			
1) วิธีการสอนแบบบรรยาย	3.22	0.60	มาก
2) วิธีการสอนแบบอภิปราย	2.88	0.82	มาก
3) วิธีการสอนแบบแก้ปัญหา	2.61	0.89	มาก
4) วิธีการสอนแบบโครงงาน	2.22	0.74	น้อย
5) วิธีการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้	2.34	0.73	น้อย
6) วิธีการสอนแบบแบ่งกลุ่มทำงาน	3.20	0.66	มาก
3. การใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
1) การใช้คำถามพัฒนาการคิด	3.11	0.75	มาก
2) การใช้ผังกราฟิก	2.23	0.80	น้อย
3) การยกตัวอย่าง	3.12	0.72	มาก
4) การใช้เกม	2.79	0.64	มาก
5) เทคนิคระดมสมอง	2.70	0.81	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ) แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนระดับปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ระดับปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
3. การใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
6) เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ	2.13	0.62	น้อย
- JIGSAW	2.47	0.70	น้อย
- STAD	2.22	0.81	น้อย
- TAI	2.13	0.85	น้อย
- TGT	2.01	0.78	น้อย
- LT	2.04	0.77	น้อย
- GI	2.11	0.79	น้อย

จากตารางที่ 4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทย มีการปฏิบัติดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมนักเรียนก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ครูมีการวิเคราะห์ความรู้พื้นฐานของนักเรียนจากการทดสอบก่อนเรียนมากที่สุด รองลงมา คือ อธิบายบทบาทของนักเรียนที่ต้องปฏิบัติขณะจัดกิจกรรมและแนะนำเนื้อหารายวิชา วิธีการจัดกิจกรรมและการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ

2. การใช้วิธีการสอน พบว่า ครูใช้วิธีการสอนแบบบรรยายมากที่สุด รองลงมา คือ แบบแบ่งกลุ่มทำงาน แบบอภิปราย แบบแก้ปัญหา แบบศูนย์การเรียนรู้และแบบโครงการตามลำดับ

3. การใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ครูใช้เทคนิคการยกตัวอย่างมากที่สุด รองลงมา คือ การใช้คำถามพัฒนาการคิด การใช้เกม เทคนิคระดมสมอง การใช้ผังกราฟิกและเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ ตามลำดับ เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ครูใช้มากที่สุดคือแบบ JIGSAW รองลงมา คือ STAD TAI GI LT และ TGT ตามลำดับ

2.3 การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้

ตารางที่ 5 แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนระดับปฏิบัติในการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทย

การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้	ระดับปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. การใช้สื่อ			
1.1 หลักการเลือกสื่อในการจัดการเรียนรู้			
1) มีราคาประหยัด	3.10	0.71	มาก
2) หาง่ายในท้องถิ่น ใกล้ตัวนักเรียน	3.22	0.63	มาก
3) สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์บทเรียน	3.17	0.74	มาก
4) มีความปลอดภัยเหมาะสมสำหรับนักเรียน	3.11	0.69	มาก
5) ตอบสนองความต้องการและความสนใจของนักเรียน	3.14	0.73	มาก
1.2 ขั้นตอนการใช้สื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน	3.18	0.75	มาก
2) จัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.27	0.59	มาก
3) สรุปบทเรียน	2.94	0.87	มาก
1.3 สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้			
1) สื่อประเภทวัสดุ	2.71	0.30	มาก
- บัตรคำ แถบประโยค	3.12	0.72	มาก
- ภาพเขียน ภาพถ่าย ภาพสามมิติ	2.72	0.74	มาก
- หนังสือพิมพ์	2.99	0.88	มาก
- วารสาร	2.52	0.64	มาก
- แผนภาพ แผนภูมิ	2.66	0.84	มาก
- เพลง	2.59	0.86	มาก
- เกม	2.91	0.77	มาก
- เทปบันทึกเสียง	2.03	0.79	น้อย
- ป้ายนิเทศ	2.80	0.87	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ) แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนระดับปฏิบัติในการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทย

การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้	ระดับปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1.3 สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้			
2) สื่อประเภทอุปกรณ์	2.39	0.39	น้อย
- เครื่องขยายเสียง ไมโครโฟน	2.09	0.89	น้อย
- เครื่องเล่นซีดี เครื่องเล่นดีวีดี	2.05	0.82	น้อย
- คอมพิวเตอร์	2.77	0.87	มาก
3) สื่ออิเล็กทรอนิกส์	2.20	0.29	น้อย
- ซีดีรอม (CD-ROM)	2.18	0.75	น้อย
- แผ่นดีวีดี (DVD)	2.21	0.79	น้อย
- สื่อนำเสนอผ่านโปรแกรม Power point	2.57	0.87	มาก
1.4 การผลิตและจัดหาสื่อ			
1) ครูร่วมกันจัดทำขึ้น	2.57	0.84	มาก
2) ครูศึกษาขั้นตอนการทำและผลิตขึ้นเอง	2.91	0.77	มาก
3) โรงเรียนจัดสรรงบประมาณจัดซื้อให้	2.55	0.90	มาก
4) ครูจัดซื้อด้วยงบประมาณส่วนตัว	2.49	0.91	น้อย
5) ครูจัดหาจากแหล่งต่างๆ ในชุมชน	2.53	0.77	น้อย
6) ครูและนักเรียนร่วมกันผลิตขึ้น	2.75	0.65	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ) แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนระดับปฏิบัติในการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทย

การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้	ระดับปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
2. การใช้แหล่งการเรียนรู้			
1) เว็บไซต์	3.10	0.86	มาก
2) บล็อก	1.81	0.77	น้อย
3) วิกีพีเดีย	2.39	0.82	น้อย
4) ยูทูบ	2.32	0.95	น้อย
5) facebook	2.23	1.01	น้อย
6) เว็บบอร์ด	1.97	0.79	น้อย
7) ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	1.93	0.83	น้อย
8) ห้องสมุดโรงเรียน	3.14	0.69	มาก
9) ห้องสมุดประชาชน	1.92	0.82	น้อย
10) ห้องสมุดมหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษาอื่นๆ	1.98	0.75	น้อย

จากตารางที่ 5 การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทย มีการปฏิบัติดังนี้

1. การใช้สื่อ

1.1 หลักการเลือกใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูเลือกใช้สื่อที่หาง่ายในท้องถิ่น ใกล้ตัวนักเรียนมากที่สุด รองลงมา คือ สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์บทเรียน ตอบสนองความต้องการและความสนใจของนักเรียน มีความปลอดภัยเหมาะสำหรับนักเรียนและมีราคาประหยัด ตามลำดับ

1.2 ขั้นตอนการใช้สื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ครูใช้สื่อในขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด รองลงมา คือ ชี้แนะเข้าสู่บทเรียนและขั้นสรุปบทเรียน ตามลำดับ

1.3 สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้มากที่สุด พบว่า ครูใช้สื่อประเภทวัสดุ โดยใช้สื่อบัตรคำ แดบประโยค มากที่สุด รองลงมา คือ หนังสือพิมพ์ เกม ป้ายนิเทศ ภาพเขียน ภาพถ่าย ภาพสามมิติ แผนภาพ แผนภูมิ เพลง วารสาร และเทปบันทึกเสียง ตามลำดับ รองลงมา คือ

สื่อประเภทอุปกรณ์ โดยใช้คอมพิวเตอร์มากที่สุดและเครื่องขยายเสียง ไมโครโฟน เครื่องเล่นซีดี เครื่องเล่นดีวีดี ตามลำดับ และใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์น้อยที่สุด

1.4 การผลิตและจัดหาสื่อ พบว่า ครูศึกษาขั้นตอนการทำและผลิตขึ้นเองมากที่สุด รองลงมา คือ ครูและนักเรียนร่วมกันผลิตขึ้น ครูร่วมกันจัดทำขึ้น โรงเรียนจัดสรรงบประมาณจัดซื้อให้ ครูจัดหาจากแหล่งต่างๆ ในชุมชนและครูจัดซื้อด้วยงบประมาณส่วนตัวตามลำดับ

2. การใช้แหล่งการเรียนรู้ พบว่า แหล่งการเรียนรู้ที่ครูใช้จัดการเรียนรู้อันดับแรก คือ ห้องสมุดโรงเรียน รองลงมา คือ เว็บไซต์ วิกีพีเดีย ยูทูป facebook ห้องสมุดมหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษาอื่นๆ เว็บบอร์ด ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ห้องสมุดประชาชน บล็อกตามลำดับ

2.4 การประเมินผลการเรียนรู้

ตารางที่ 6 แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนระดับปฏิบัติในการประเมินผลการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทย

การประเมินผลการเรียนรู้	ระดับปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. การชี้แจงหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผล การเรียนรู้			
1) คาบแรกแต่ละภาคเรียน	3.06	0.72	มาก
2) ตอนต้นคาบเรียนทุกคาบ	2.59	0.87	มาก
3) หลังการสอนทุกคาบ	2.33	0.78	น้อย
2. ช่วงเวลาในการประเมินผลการเรียนรู้			
1) ประเมินก่อนการจัดการเรียนรู้	2.97	0.72	มาก
2) ประเมินระหว่างการจัดการเรียนรู้	2.56	0.69	มาก
3) ประเมินหลังสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้	3.21	0.66	มาก
4) ประเมินทุกขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	2.24	0.77	น้อย
5) ประเมินบางขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	2.47	0.79	น้อย
3. วิธีการที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้			
1) การสังเกตพฤติกรรม	3.21	0.77	มาก
2) การทดสอบ	3.59	0.59	มากที่สุด
3) การสอบถาม	2.49	0.65	น้อย
4) การสัมภาษณ์	2.45	0.75	น้อย
5) การตรวจแบบฝึกหัด	3.61	0.59	มากที่สุด
4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้			
1) แบบสังเกต	2.27	0.69	น้อย
2) แบบทดสอบ	3.49	0.53	มาก
3) แบบสอบถาม	2.11	0.87	น้อย
4) แบบสัมภาษณ์	2.05	0.88	น้อย
5) แฟ้มพัฒนางาน	3.02	0.98	มาก

ตารางที่ 6 (ต่อ) แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนระดับปฏิบัติในการประเมินผลการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทย

การประเมินผลการเรียนรู้	ระดับปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
5. การกำหนดผู้ประเมินผลการเรียนรู้			
1) นักเรียนประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองเมื่อจบบทเรียน	2.31	0.88	น้อย
2) นักเรียนและเพื่อนร่วมประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน	2.22	0.89	น้อย
3) ครูผู้สอนประจำรายวิชาประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนเพียงคนเดียว	2.87	0.87	มาก
4) นักเรียนและครูผู้สอนประจำรายวิชาประเมินผลการเรียนรู้ร่วมกัน	2.50	0.99	น้อย
6. การสร้างเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้			
1) สร้างเกณฑ์การประเมินด้วยตนเองเพียงคนเดียว	2.76	0.87	มาก
2) สร้างเกณฑ์การประเมินร่วมกับนักเรียน	2.20	0.64	น้อย
3) สร้างเกณฑ์การประเมินร่วมกับครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน	2.31	0.69	น้อย
4) มีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเกณฑ์การประเมินก่อนนำไปใช้	1.51	0.66	น้อยที่สุด
7. ลักษณะเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ (เลือกตอบ 1 ข้อ)			
1) เกณฑ์แบบรูบิคส์ (rubrics)	2.46	0.88	น้อย
2) เกณฑ์การให้คะแนนแบบอัตราส่วน	3.11	0.64	มาก
3) เกณฑ์การให้คะแนนตามระดับคุณภาพ	2.16	0.52	น้อย
4) เกณฑ์การประเมินแบบตรวจสอบรายการ (check list)	2.34	0.50	น้อย

จากตารางที่ 6 การประเมินผลการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทย มีการปฏิบัติดังนี้

1. การชี้แจงหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ครูมีการชี้แจงในคาบแรก แต่ละครคาบเรียนมากที่สุด รองลงมา คือ ตอนต้นคาบเรียนทุกคาบและหลังการสอนทุกคาบ ตามลำดับ

2. ช่วงเวลาในการประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ครูประเมินผลหลังสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้มากที่สุด รองลงมา คือ ประเมินก่อนการจัดการเรียนรู้ ประเมินระหว่างการจัดการเรียนรู้ ประเมินบางขั้นตอนการจัดการเรียนรู้และประเมินทุกขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ

3. วิธีการที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ที่ครูใช้มากที่สุด คือ วิธีการตรวจแบบฝึกหัด รองลงมา คือ การทดสอบ การสังเกตพฤติกรรม การสอบถามและการสัมภาษณ์ ตามลำดับ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ครูใช้แบบทดสอบมากที่สุด รองลงมา คือ แฟ้มพัฒนางาน แบบสังเกต แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ตามลำดับ

5. การกำหนดผู้ประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนประจำรายวิชาประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนเพียงคนเดียวมากที่สุด รองลงมา คือ นักเรียนและครูผู้สอนประจำรายวิชา ร่วมกัน ประเมินผลการเรียนรู้ นักเรียนประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองเมื่อจบบทเรียนและนักเรียนและเพื่อนร่วมประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ตามลำดับ

6. การสร้างเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนสร้างเกณฑ์การประเมิน ด้วยตนเองเพียงคนเดียวมากที่สุด รองลงมา คือ สร้างเกณฑ์การประเมินร่วมกับครูในกลุ่มสาระ การเรียนรู้เดียวกัน สร้างเกณฑ์การประเมินร่วมกับนักเรียนและมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเกณฑ์ การประเมินก่อนนำไปใช้ ตามลำดับ

7. ลักษณะเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ที่ครูใช้มากที่สุด พบว่า เกณฑ์การให้ คะแนนแบบอัตราส่วน รองลงมา คือ เกณฑ์แบบรูบิคส์ (rubrics) เกณฑ์การประเมินแบบ ตรวจสอบรายการ (check list) และเกณฑ์การให้คะแนนตามระดับคุณภาพ ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.1 ปัญหาการออกแบบการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 7 แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนระดับปัญหาในการออกแบบการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทย

ปัญหาการออกแบบการจัดการเรียนรู้	ระดับปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. ปัญหาในการเตรียมการจัดการเรียนรู้			
1) ขาดความรู้ความเข้าใจในการเตรียมการจัดการเรียนรู้	2.31	0.79	น้อย
2) ไม่ได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	2.74	0.81	มาก
3) มีภาระงานมากเกินไปทำให้ไม่มีเวลาในการเตรียมการจัดการเรียนรู้	2.59	0.70	มาก
4) ขาดการประสานงานระหว่างครูในการเตรียมการจัดการเรียนรู้	2.38	0.71	น้อย
2. ปัญหาในการจัดสาระการเรียนรู้			
1) ขาดผู้รู้ให้คำแนะนำ	2.49	0.83	น้อย
2) สาระการเรียนรู้บางเรื่องยากเกินไป	2.66	0.93	มาก
3) สาระการเรียนรู้บางเรื่องไม่สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน	2.78	0.83	มาก
4) สาระการเรียนรู้บางเรื่องไม่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นของนักเรียน	2.80	0.80	มาก
5) สาระการเรียนรู้บางเรื่องไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนได้	2.95	0.87	มาก
6) สาระการเรียนรู้ในหลักสูตรมีมากเกินไป เมื่อเทียบกับจำนวนคาบเรียนที่กำหนดให้	2.99	0.89	มาก

ตารางที่ 7 (ต่อ) แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนระดับปัญหาในการออกแบบการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทย

ปัญหาการออกแบบการจัดการเรียนรู้	ระดับปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
3. ปัญหาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้			
1) ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.56	0.80	มาก
2) ไม่มีรูปแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่แน่นอน	2.39	0.97	น้อย
3) ไม่สามารถกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรได้	2.31	0.91	น้อย
4) ขาดผู้แนะนำในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ถูกต้อง	2.65	0.93	มาก
5) ไม่มีเวลาในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้อยู่ให้เหมาะสมและทันสมัย	2.80	0.81	มาก

จากตารางที่ 7 ปัญหาการออกแบบการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทยประสบปัญหาดังนี้

1. ปัญหาในการเตรียมการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูไม่ได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากที่สุด รองลงมา คือ ครูมีภาระงานมากเกินไปทำให้ไม่มีเวลาในการเตรียมการจัดการเรียนรู้ ขาดการประสานงานระหว่างครูในการเตรียมการจัดการเรียนรู้และขาดความรู้ความเข้าใจในการเตรียมการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ

2. ปัญหาในการจัดสาระการเรียนรู้ที่ครูพบมากที่สุด คือ สาระการเรียนรู้ในหลักสูตรมีมากเกินไป เมื่อเทียบกับจำนวนคาบเรียนที่กำหนดให้ รองลงมา คือ สาระการเรียนรู้บางเรื่องไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนได้ สาระการเรียนรู้บางเรื่องไม่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นของนักเรียน สาระการเรียนรู้บางเรื่องไม่สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน สาระการเรียนรู้บางเรื่องยากเกินไปและครูขาดผู้รู้ให้คำแนะนำ ตามลำดับ

3. ปัญหาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่พบมากที่สุด คือ ครูไม่มีเวลาในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้อยู่ให้เหมาะสมและทันสมัย รองลงมา คือ ครูขาดผู้แนะนำในการจัดทำ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ถูกต้อง ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่มีรูปแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่แน่นอน และไม่สามารถกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรได้ ตามลำดับ

3.2 ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตารางที่ 8 แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนระดับปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทย

ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ระดับปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. ปัญหาที่เกิดจากครู			
1) ขาดความรู้ความเข้าใจด้านวิธีสอนและเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	2.45	0.87	น้อย
2) ไม่มีประสบการณ์และขาดความชำนาญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	2.81	0.89	มาก
3) ไม่สามารถเลือกวิธีสอนและเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม	2.58	0.88	มาก
4) ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะใช้วิธีสอนและเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อื่นๆ ได้ นอกจากวิธีสอนแบบบรรยาย	2.71	0.90	มาก
5) กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่แท้จริง	2.38	0.91	น้อย
6) ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปตามลำดับขั้นตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่เขียนไว้ได้	2.80	0.82	มาก

3.2 ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตารางที่ 8 (ต่อ) แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนระดับปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทย

ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ระดับปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
2. ปัญหาที่เกิดจากนักเรียน			
1) นักเรียนส่วนใหญ่ขาดความสนใจในกิจกรรมการเรียนรู้	2.84	0.90	มาก
2) นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ ความสามารถที่แตกต่างกัน	2.44	0.79	น้อย
3) นักเรียนมีจำนวนมากเกินไป ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้บางอย่างได้	2.47	0.89	น้อย
4) นักเรียนมีปัญหาการใช้ภาษาไทยในการรับรู้เนื้อหา	2.87	0.91	มาก
5) นักเรียนไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	2.50	2.84	น้อย

จากตารางที่ 8 ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทย ประสบปัญหาดังนี้

1. ปัญหาที่เกิดจากครูที่พบมากที่สุด คือ ครูไม่มีประสบการณ์และขาดความชำนาญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รองลงมา คือ ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปตามลำดับขั้นตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่เขียนไว้ได้ ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะใช้วิธีสอนและเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อื่นๆ ได้ นอกจากวิธีสอนแบบบรรยาย ไม่สามารถเลือกวิธีสอนและเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม ขาดความรู้ความเข้าใจด้านวิธีสอนและเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่แท้จริง ตามลำดับ

2. ปัญหาที่เกิดจากนักเรียนที่พบมากที่สุด คือ นักเรียนมีปัญหาการใช้ภาษาไทยในการรับรู้เนื้อหา รองลงมา คือ นักเรียนส่วนใหญ่ขาดความสนใจในกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีจำนวนมากเกินไป ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้บางอย่างได้และนักเรียนมีพื้นฐานความรู้ความสามารถที่แตกต่างกันตามลำดับ

3.3 ปัญหาการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้

ตารางที่ 9 แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนระดับปัญหาในการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทย

ปัญหาการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้	ระดับปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. ปัญหาการใช้สื่อ			
1) สื่อที่มีอยู่ไม่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน	2.61	0.94	มาก
2) สื่อที่มีอยู่ไม่ทันสมัย และอยู่ในสภาพที่ไม่เหมาะสมกับการนำมาใช้	2.79	0.89	มาก
3) ขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการผลิต การใช้ และซ่อมแซมสื่อ	2.41	0.77	น้อย
4) ขาดวัสดุอุปกรณ์และงบประมาณในการผลิตและจัดซื้อสื่อ	2.93	0.89	มาก
5) ขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการใช้สื่อการเรียนรู้ประเภทเครื่องมือ อุปกรณ์	2.30	0.66	น้อย
6) มีภาระงานสอนมาก ทำให้ไม่มีเวลาในการจัดทำสื่อการเรียนรู้	2.78	0.81	มาก
7) ไม่มีการเก็บรักษา ซ่อมแซมและจัดเก็บสื่อให้เป็นระบบ	2.39	0.79	น้อย
8) ขาดแคลนสื่อประเภทบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ และกิจกรรม	3.17	0.81	มาก
9) ขาดแคลนสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย	3.15	0.95	มาก
10) ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญและไม่สนับสนุนการผลิตและใช้สื่อการเรียนรู้	2.67	0.82	มาก
11) อาคารสถานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการนำสื่อไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.05	0.83	มาก
12) ขาดบุคลากรให้คำแนะนำ ปรึกษา อำนวยความสะดวกในการใช้สื่อ	2.47	0.74	น้อย

ตารางที่ 9 (ต่อ) แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนระดับปัญหาในการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทย

ปัญหาการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้	ระดับปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
2. ปัญหาการใช้แหล่งการเรียนรู้			
1) ครูขาดทักษะในการใช้แหล่งการเรียนรู้	2.21	0.79	น้อย
2) แหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ไม่เหมาะสมกับวัย ความรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน	2.61	0.86	มาก
3) แหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้	2.54	0.88	มาก
4) นักเรียนขาดทักษะในการใช้แหล่งการเรียนรู้ เพื่อสืบค้นข้อมูลความรู้เพิ่มเติม	2.68	0.93	มาก
5) ครูมีภาระงานสอนมาก ทำให้ไม่มีเวลาในการเลือกแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้นักเรียน	2.57	0.87	มาก

จากตารางที่ 9 การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทย ประสบปัญหาดังนี้

1. ปัญหาการใช้สื่อที่พบมากที่สุด คือ ครูขาดแคลนสื่อประเภทบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ และกิจกรรม รองลงมา คือ ขาดแคลนสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย อาคารสถานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการนำสื่อไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ขาดวัสดุอุปกรณ์และงบประมาณในการผลิตและจัดซื้อสื่อ สื่อที่มีอยู่ไม่ทันสมัยและอยู่ในสภาพที่ไม่เหมาะกับการนำมาใช้ มีภาระงานสอนมาก ทำให้ไม่มีเวลาในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญและไม่สนับสนุนการผลิตและใช้สื่อการเรียนรู้ สื่อที่มีอยู่ไม่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน ขาดบุคลากรให้คำแนะนำ ปรึกษา อำนวยความสะดวกในการใช้สื่อ ขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการผลิต การใช้และซ่อมแซมสื่อ ไม่มีการเก็บรักษา ซ่อมแซมและจัดเก็บสื่อให้เป็นระบบและขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการใช้สื่อการเรียนรู้ประเภทเครื่องมือ อุปกรณ์ ตามลำดับ

2. ปัญหาการใช้แหล่งการเรียนรู้ที่พบมากที่สุด คือ นักเรียนขาดทักษะในการใช้แหล่งการเรียนรู้เพื่อสืบค้นข้อมูลความรู้เพิ่มเติม รองลงมา คือ แหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ไม่เหมาะสมกับวัย ความรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน ครูมีภาระงานสอนมาก ทำให้ไม่มีเวลาในการเลือกแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้นักเรียน แหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้และครูขาดทักษะในการใช้แหล่งการเรียนรู้ ตามลำดับ

3.4 ปัญหาการประเมินผลการเรียนรู้

ตารางที่ 10 แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนระดับปัญหาในการประเมินผลการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทย

ปัญหาการประเมินผลการเรียนรู้	ระดับปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1) ไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้	2.54	0.82	มาก
2) ขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างเกณฑ์การประเมินผล การเรียนรู้	2.57	0.95	มาก
3) ขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างเครื่องมือประเมินผล การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ	2.59	0.87	มาก
4) ไม่สามารถจัดเวลาสำหรับการประเมินผลการเรียนรู้ได้	2.63	0.86	มาก
5) นักเรียนมีจำนวนมากไม่สามารถประเมินผล ตามสภาพจริงได้	2.34	0.81	น้อย

จากตารางที่ 10 ปัญหาการประเมินผลการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทยที่พบมากที่สุด คือ ครูไม่สามารถจัดเวลาสำหรับการประเมินผลการเรียนรู้ รองลงมา คือ ขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ ไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้และนักเรียนมีจำนวนมากไม่สามารถประเมินผลตามสภาพจริงได้ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการสังเกตการจัดการเรียนรู้ครูภาษาไทย สรุปประเด็นสำคัญต่างๆ ได้ดังนี้

4.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้

การออกแบบการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย พบว่า ครูจัดลำดับเนื้อหาหลักการใช้ภาษาไทยจากง่ายไปยากและคำนึงถึงความรู้พื้นฐานของนักเรียนที่มีปัญหาการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร แต่ครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เช่น การกำหนดหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับสาระหลักการใช้ภาษาไทย แต่เนื้อหาที่สอนคือ การอ่านจับใจความ การเขียนเพื่อการสื่อสาร เป็นต้น ครูจัดสาระการเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับเวลา ความต้องการ ความสนใจของนักเรียนและไม่สามารถจัดสาระการเรียนรู้บูรณาการกับภาษาและวัฒนธรรมในท้องถิ่น ครูส่วนใหญ่ไม่ชี้แจงจุดประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนการจัดการเรียนรู้

4.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูภาษาไทย พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ของครูเขียนลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบ คือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นดำเนินกิจกรรมและขั้นสรุป แต่สอนไม่ครบและตรงตามแผนการเรียนรู้ที่เขียนไว้ เมื่อมีการเริ่มเนื้อหาบทเรียนใหม่ ครูและนักเรียนจะกำหนดข้อตกลงสั้นๆ ร่วมกันในการปฏิบัติกิจกรรมในชั้นเรียน เช่น ห้ามคุยกันในคาบเรียน ซึ่งเป็นข้อตกลงอื่นที่ไม่บอกรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาบทเรียน สิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ไม่น่าสนใจเท่าที่ควร กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนไม่ดึงดูดความสนใจของนักเรียน ครูใช้วิธีการสอนแบบบรรยายและแบ่งกลุ่มทำงาน ใช้เทคนิคการถามคำถามพัฒนาการคิดและการยกตัวอย่าง ขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูไม่กระตุ้นให้นักเรียนสนใจบทเรียนและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ขาดการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นของเนื้อหาบทเรียนซึ่งกันและกันระหว่างครูกับนักเรียน หากครูเห็นว่าเนื้อหาบางเรื่องไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ครบตามที่วางแผนไว้ครูจะมอบหมายให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าข้อมูลเป็นรายกลุ่มแล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียนโดยครูเป็นผู้กำหนดงานเพียงคนเดียว ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

ข้อสงสัยในประเด็นคำถามบ้าง และครูไม่สามารถเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย บูรณาการค่านิยมและวัฒนธรรมที่เหมาะสมในภาษาไทยเข้ากับชีวิตจริงของนักเรียนได้

4.3 การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้

การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ของครูภาษาไทย พบว่า ครูส่วนใหญ่ใช้สื่อที่ผลิตขึ้นเองในชั้นสอนเพียงคนเดียว นักเรียนไม่มีโอกาสใช้สื่อขณะปฏิบัติกิจกรรม สื่อที่ครูใช้ได้แก่ บัตรคำ มาตราตัวสะกด แผนผังโคลงสี่สุภาพ เป็นต้น สื่อที่มีอยู่ค่อนข้างเก่า สีจืดจาง รูปแบบไม่ดึงดูดใจนักเรียน ไม่เพียงพอทั้งจำนวนนักเรียนและไม่สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน สื่อที่ครูใช้ไม่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักวิธีแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และเก็บรักษาสื่อที่มีอยู่ที่มุมห้องเรียน ในคาบเรียนครูใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์น้อยมาก โดยครูใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นตัวอย่างแก่นักเรียนแล้วแนะนำให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากสื่อเหล่านี้เป็นการบ้าน ทำให้ในคาบเรียนนักเรียนมีโอกาสใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์น้อยมาก หากมีโอกาสจะใช้ไมโครโฟน ห้องสมุด โรงเรียนมีหนังสือน้อยและค่อนข้างเก่า ขาดหนังสือที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน หนังสือส่วนใหญ่เป็นหนังสือคู่มือที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักพิมพ์เอกชน นอกจากนี้ พบว่าโรงเรียนมีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ แต่มีจำนวนคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอทั้งความต้องการและจำนวนนักเรียน บางโรงเรียนไม่สามารถใช้คอมพิวเตอร์สืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตได้

4.4 การประเมินผลการเรียนรู้

การประเมินผลการเรียนรู้ของครูภาษาไทย พบว่า ครูส่วนใหญ่กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ครอบคลุมด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย แต่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในหลักสูตร ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกันประเมินผลงานของเพื่อนโดยการอภิปรายปากเปล่า ครูใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ไม่หลากหลาย ไม่จัดทำเครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้ไว้เป็นหลักฐาน จึงไม่ทราบเกณฑ์การประเมินผลนักเรียน ขาดการจดบันทึกผลการประเมินจึงไม่สามารถแจ้งผลการประเมินให้นักเรียนทราบได้ทันที

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากการสัมภาษณ์หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและนักวิชาการศึกษา สรุประเด็นสำคัญต่างๆ ได้ดังนี้

5.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้

1) การสัมภาษณ์หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พบว่า ครูศึกษาสาระหลักการใช้ภาษาไทยจากหนังสือคู่มือของสำนักพิมพ์เอกชน แล้วออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบเดิม ครูที่เคยเข้าอบรมใช้การออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (backward design) แต่ไม่แน่ใจว่าออกแบบถูกต้องหรือไม่ ครูส่วนใหญ่เห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีรูปแบบไม่แน่นอน จึงยากในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ถูกต้อง การกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยเป็นหน้าที่ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและฝ่ายวิชาการโรงเรียน โดยการประชุมร่วมกันจากนั้นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้จึงแนะนำให้ครูผู้สอนจัดเนื้อหาตามมติที่ประชุม ครูมีความคิดเห็นว่า เนื้อหาหลักการใช้ภาษาไทยบางเรื่องไม่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ เช่น ศิลปะการแต่งคำประพันธ์ การอ่านทำนองเสนาะ คำราชาศัพท์ เป็นต้น เนื้อหาบางเรื่องมีตัวชี้วัดมากเกินไป ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนรู้ได้ครบตามที่หลักสูตรกำหนด

2) การสัมภาษณ์นักวิชาการศึกษา พบว่า ครูใช้แผนการจัดการเรียนรู้สำเร็จรูปจากอินเทอร์เน็ตและหนังสือคู่มือครูของสำนักพิมพ์เอกชนเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ โดยไม่ปรับปรุงให้เหมาะกับนักเรียนและบริบทของพื้นที่ ครูเลือกเนื้อหาหลักการใช้ภาษาไทยที่ง่าย ๆ ไม่สอนเนื้อหาเจาะลึกมากเกินไปเพราะเห็นว่านักเรียนมีปัญหาการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ครูบางคนไม่จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้า และจะจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เมื่อโรงเรียนมีการประเมินจากหน่วยงานที่ประกันคุณภาพการศึกษา หรือถูกแนะนำ ตักเตือนให้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ขึ้นมา ครูส่วนใหญ่ไม่นำข้อมูลจากบันทึกผลการจัดการเรียนรู้อามาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

5.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1) การสัมภาษณ์หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พบว่า ครูส่วนใหญ่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหนังสือคู่มือครู ใช้วิธีการสอนแบบบรรยายและแบบแบ่งกลุ่มทำงาน ในบางครั้งจัดให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติ เล่นเกมทายคำ แข่งขันเขียนตามคำบอก แสดงท่าทางประกอบสำนวน สุภาษิต คำพังเพยต่างๆ แล้วช่วยกันทายบ้าง ครูที่จบใหม่มีประสบการณ์การสอนน้อย จะไม่แม่นยำเนื้อหา ถ่ายทอดเนื้อหาไม่เป็น ทำให้นักเรียนขาดความสนใจในเนื้อหาบทเรียน ไม่กระตือรือร้นในการเรียน นักเรียนเห็นว่าหลักการใช้ภาษาไทยยากกว่าวรรณคดี โดยเฉพาะเรื่อง การสร้างคำ ชนิดของคำและประโยค หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยส่วนใหญ่เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูควรพัฒนาอย่างเร่งด่วน

2) การสัมภาษณ์นักวิชาการศึกษา พบว่า โรงเรียนจัดคาบเรียนไว้เรียนวิชาศาสนา ครึ่งวัน ทำให้โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหาการบริหารเวลาขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีเวลาเพียง 40 นาที ครูจึงจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่ครบตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ครูส่วนใหญ่สอนแบบบรรยาย อ่านเนื้อหาบทเรียนในหนังสือเรียนให้นักเรียนฟังและจดตาม ครูใช้ภาษามลายูถิ่นอธิบายเนื้อหาบทเรียนแทนการใช้ภาษาไทย ครูที่ไม่จบการสอนภาษาไทยโดยตรงไม่มีความรู้ เทคนิค ทักษะการสอนสาระหลักการใช้ภาษาไทยให้นักเรียนสนใจบทเรียน

5.3 การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1) การสัมภาษณ์หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พบว่า โรงเรียนจัดสรรงบประมาณให้ครูเลือกซื้อสื่อตามความเหมาะสม แต่ส่วนใหญ่ครูผลิตสื่อขึ้นมาจากงบประมาณส่วนตัว ปรับปรุงสื่อที่มีอยู่จากการผลิตร่วมกับนักเรียนและนำสื่อที่มีแลกเปลี่ยนกันใช้ระหว่างครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน สื่อที่ผลิตร่วมกับนักเรียน ได้แก่ รูปภาพประกอบสำนวน สุภาษิตคำพังเพย วงล้อมาตราตัวสะกด เป็นต้น ครูเน้นใช้สื่อการเรียนรู้ประเภทวัสดุ เช่น บัตรคำ แถบประโยค ภาพเขียน ภาพถ่าย และป้ายนิเทศ ครูสนใจที่จะจัดทัศนศึกษาแหล่งการเรียนรู้อื่นนอกโรงเรียน แต่ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณและกังวลเรื่องความปลอดภัยของนักเรียนจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่

2) การสัมภาษณ์นักวิชาการศึกษา พบว่า ครูเน้นใช้สื่อบัตรคำมากที่สุด บางโรงเรียนมีสื่อที่ครูร่วมกันผลิตขึ้นกับนักเรียน แต่ครูไม่นำมาใช้จัดการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียน ครูประสบปัญหาการผลิตสื่อ คือ ครูมีเงินเดือนน้อยทำให้ครูไม่ค่อยผลิตสื่อ นอกจากนี้สำนักงานการศึกษาเอกชนแต่ละจังหวัดไม่มีนโยบายที่จะจัดสรรงบประมาณด้านสื่อให้โรงเรียน

นอกจากการจัดอบรมครู นักวิชาการศึกษาร่วมใหญ่เห็นว่าสื่อและแหล่งการเรียนรู้ควรพัฒนาอย่างเร่งด่วน

5.4 การประเมินผลการเรียนรู้

1) การสัมภาษณ์หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พบว่า ครูส่วนใหญ่ประเมินผลการเรียนรู้หลังจบบทเรียนด้วยแบบทดสอบปรนัย ครูมอบหมายแบบฝึกหัดให้นักเรียนทำเป็นการบ้าน ตรวจให้คะแนนแล้วจัดเก็บเป็นผลงานนักเรียนไว้ในแฟ้มพัฒนางาน เพื่อประเมินพัฒนาการการเรียนรู้ของนักเรียนร่วมกับผลการสอบเมื่อสิ้นสุดภาคเรียน ครูเน้นการประเมินพุทธิพิสัยของนักเรียน วัดเฉพาะความจำความรู้ ความเข้าใจ ไม่ได้วัดการเรียนรู้ขั้นสูง เช่น การประยุกต์ใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า ด้านจิตพิสัยครูสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ต่างๆ เช่น การตั้งใจเรียน การทำกิจกรรมกลุ่ม แต่ไม่จัดทำเป็นเครื่องมือประเมินผลที่เป็นหลักฐาน ครูที่จบการสอนโดยตรงมีความรู้ว่า เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ควรวิเคราะห์หาคุณภาพก่อนนำไปใช้จริง แต่ครูไม่สามารถวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือได้ด้วยตนเองและไม่มีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำหรือตรวจสอบ นอกจากนี้ ยังพบว่า ครูไม่สามารถจัดการประเมินผลการเรียนรู้ได้ต่อเนื่อง เพราะนักเรียนขาดเรียนบ่อย เนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่

2) การสัมภาษณ์นักวิชาการศึกษา พบว่า ครูใช้เครื่องมือประเมินผลสำเร็จรูปจากอินเตอร์เน็ตหรือหนังสือคู่มือครูของสำนักพิมพ์เอกชนประเมินผลการเรียนรู้นักเรียน โดยไม่ปรับใช้ให้เหมาะสม ไม่คำนึงถึงสภาพจริงของพื้นที่และแตกต่างระหว่างบุคคล ครูส่วนใหญ่ใช้วิธีการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบทั้งแบบปรนัยและอัตนัยประเมินปลายภาคเรียน

5.5 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

การสัมภาษณ์หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและนักวิชาการศึกษาและเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบปัญหาอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยนอกเหนือจากที่กล่าวไว้ข้างต้น สรุปได้ดังนี้

1) ครูภาษาไทยที่จบวุฒิมัธยมศึกษาภาษาไทยโดยตรงมีจำนวนไม่เพียงพอ โรงเรียนจึงจ้างครูที่จบสาขาอื่น ไม่มีความชำนาญ ขาดความรู้ ทักษะมาสอนภาษาไทยทดแทน นอกจากนี้ เมื่อมีการเปิดสอบบรรจุ ครูจะลาออกกลางคันเพื่อไปทำงานใหม่ที่มีเงินเดือนและสวัสดิการดีกว่า นอกจากนี้ เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ทำให้ครูที่มีประสบการณ์การสอนสูงๆ ขอย้ายออกนอกพื้นที่ จึงเกิดความไม่ต่อเนื่องในการจัดการเรียนการสอน ประกอบกับเงินเดือนของครู

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามน้อย ทำให้ไม่สามารถสร้างแรงจูงใจให้ครูอยากเข้ามาทำงาน และทำงานได้เต็มประสิทธิภาพ

2) ครูมีภาระงานมากเกินไป ทำให้ไม่มีเวลาในการเตรียมและจัดการเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ เพราะนอกจากการสอนแล้ว ครูยังมีภาระงานอื่นๆ ในโรงเรียน เช่น งานวิชาการ งานธุรการ การเตรียมเอกสารเพื่อรับการประเมินจากภายนอก งานประจำชั้นดูแลนักเรียน เป็นต้น

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์การนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้ หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบสังเกตการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย แบบสัมภาษณ์หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและนักวิชาการศึกษา สรุปแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย ดังนี้

1. แนวทางแก้ไขปัญหาการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมให้ครูมีความรู้เรื่อง ออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (backward design) และเน้นย้ำให้ครูนำมาปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมโดยมีการติดตามตรวจสอบการนำมาใช้ของครูอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนควรจัดหนังสือของกระทรวงศึกษาธิการให้ครูศึกษาและใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ทุกๆ ขั้นตอนมากกว่าหนังสือคู่มือของสำนักพิมพ์เอกชน นอกจากนี้ ควรประสานงานระหว่างครูในโรงเรียนเครือข่ายเดียวกัน ร่วมกันออกแบบการจัดการเรียนรู้และนำไปใช้ร่วมกัน เช่น โครงสร้างรายวิชา แล้วให้ครูนำไปปรับใช้ให้เหมาะกับโรงเรียนและนักเรียน หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตรควรจัดเนื้อหาหลักการใช้ภาษาไทย แยกเฉพาะพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เหมาะกับบริบทของคนในพื้นที่ โรงเรียนควรจัดคาบเรียนภาษาไทยเพิ่มมากขึ้นให้สอดคล้อง เหมาะกับหลักสูตรและควรเพิ่มอัตราครูภาษาไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนที่จบวุฒิปริญญา สาขาภาษาไทยโดยตรงให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนในโรงเรียน

2. แนวทางแก้ไขปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมเพื่อให้ครูมีความรู้ ทักษะและเทคนิคเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ๆ ควรกระตุ้นให้ครูเกิดแรงจูงใจในการศึกษาหานวัตกรรมใหม่ๆ มาจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียน เช่น การเพิ่มเงินเดือนครู การจัดสัมมนา/ศึกษาดูงานนอกสถานที่ หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพบว่า มีครูที่จบสาขาอื่นสอนวิชาภาษาไทย ควรขอ

ความร่วมมือโรงเรียนให้มีการพัฒนาทักษะ เทคนิคโดยการจัดอบรม/ศึกษาดูงานการจัดการเรียนรู้ หลักการใช้ภาษาไทยให้ครูเหล่านั้นอย่างเร่งด่วนและติดตามประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ของ ครูหลังจากที่ได้รับการอบรม/ศึกษาดูงานเสร็จสิ้นแล้ว นอกจากนี้ โรงเรียนในเครือข่ายสำนักงาน การศึกษาเอกชนจังหวัดควรร่วมมือกันระดมครูเก่งในพื้นที่มาร่วมกันคัดเลือกเทคนิค วิธีการสอนที่ เหมาะกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในพื้นที่จัดทำเป็นหนังสือคู่มือแจกให้กับครูในโรงเรียนต่างๆ นำไปเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูให้ เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

3. แนวทางแก้ไขปัญหาการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้

โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณการจัดซื้อ จัดหาสื่อให้ครูผู้สอนเพิ่มมากขึ้น ส่งเสริมให้ครู ใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมถึงการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ในโรงเรียนให้ หลากหลายและมีประสิทธิภาพ เช่น การปรับปรุงห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ให้มีจำนวน คอมพิวเตอร์เพิ่มมากขึ้นเพียงพอกับจำนวนนักเรียน สามารถใช้สืบค้นข้อมูลจากเครือข่าย อินเทอร์เน็ตได้ ควรจัดอบรมครูเกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนรู้ที่มีราคาประหยัด ใช้วัสดุหาง่ายใน ท้องถิ่นมาผลิตสื่อให้เหมาะสมกับวัยและความต้องการของนักเรียน สำนักงานการศึกษาเอกชน แต่ละอำเภอควรจัดประชุมสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนในเครือข่ายเดียวกัน โดยจัดให้มี หน่วยงานที่เป็นศูนย์กลางการผลิต พัฒนาและเก็บรักษาสื่อ เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยน ยืมสื่อการ เรียนรู้ระหว่างครูในโรงเรียนเครือข่ายเดียวกัน นอกจากนี้ ทางโรงเรียนควรปรับลดภาระงานอื่นๆ ของครูลง เพื่อให้ครูมีเวลาในการผลิตและพัฒนาสื่อเพิ่มมากขึ้น

4. แนวทางแก้ไขปัญหาการประเมินผลการเรียนรู้

โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ ด้วยตนเอง รวมถึงให้ความร่วมมือส่งครูเข้าอบรม/ศึกษาดูงานในโครงการต่างๆ ที่จัดขึ้น ควรมี ผู้เชี่ยวชาญประเมินการจัดการประเมินผลการเรียนรู้ของครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามผลการ ปฏิบัติงานของครูหลังจากเสร็จสิ้นการอบรม/ศึกษาดูงาน ควรแนะนำและส่งเสริมให้ครูใช้ เครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย จัดทำเครื่องมือให้เห็นเป็นหลักฐานการประเมิน ที่ชัดเจน นอกจากนี้ โรงเรียนในเครือข่ายเดียวกันควรร่วมกันจัดทำเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ หรือข้อสอบมาตรฐานชุดเดียวกัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สรุปผลการวิจัยและมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของครูภาษาไทยที่ตอบแบบสอบถาม

ครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20-29 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดคือปริญญาตรี ศิลปศาสตร สาขาภาษาไทย/ภาษาและวรรณคดีไทย ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ใช้ภาษาไทยกลางและภาษามลายูถิ่นสื่อสารในชีวิตประจำวัน มีประสบการณ์ในการสอนภาษาไทยระหว่าง 1-5 ปี ครูส่วนใหญ่มีหน้าที่อื่นที่รับผิดชอบนอกเหนือจากการสอน คือ งานวิชาการ ครูส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าอบรม/สัมมนา/ประชุมและศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย

2. สภาพการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูส่วนใหญ่ออกแบบการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่แบบเดิม ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ล่วงหน้า 1 สัปดาห์โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้เดิม จัดสาระหลักการใช้ภาษาไทยบูรณาการกับสาระการฟัง การดูและการพูด บุคคลที่ให้คำแนะนำคือ เพื่อนครูภาษาไทย

ข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูจัดลำดับเนื้อหาหลักการใช้ภาษาไทยจากง่ายไปยากและคำนึงถึงความรู้พื้นฐานของนักเรียนที่มีปัญหาการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ครูศึกษาระดับการใช้ภาษาไทยจากหนังสือคู่มือของสำนักพิมพ์เอกชนแล้วออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบเดิม ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและฝ่ายวิชาการโรงเรียนเป็นผู้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูมีการจัดเตรียมความพร้อมนักเรียนก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์ความรู้พื้นฐานของนักเรียนก่อนเรียน ครูใช้วิธีการสอนแบบบรรยายและแบบแบ่งกลุ่มทำงาน ใช้เทคนิคการยกตัวอย่างและใช้คำถามพัฒนาการคิด

ข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูใช้วิธีการสอนแบบบรรยายและใช้เทคนิคการถามคำถามพัฒนาการคิด ครูเป็นผู้กำหนดงานเพียงคนเดียวโดยมอบหมายให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าข้อมูลเป็นรายกลุ่มแล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ครูส่วนใหญ่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหนังสือคู่มือครู ครูสอนแบบบรรยายและใช้ภาษามลาญถิ่นอธิบายเนื้อหาบทเรียนแทนการใช้ภาษาไทย

2.3 การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูมีหลักการเลือกใช้สื่อที่หาง่ายในท้องถิ่นใกล้ตัวนักเรียนเป็นสื่อที่ครูผลิตขึ้นเอง ครูใช้สื่อประเภทวัสดุในชั้นสอน ครูใช้ห้องสมุดโรงเรียนและเว็บไซต์เป็นแหล่งการเรียนรู้มาก

ข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูใช้สื่อในชั้นสอน ครูแนะนำให้ให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นการบ้าน ครูเก็บรักษาสื่อที่มีอยู่ที่มุมห้องเรียน โรงเรียนมีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์เป็นแหล่งการเรียนรู้ให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเอง

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ครูผลิตสื่อขึ้นมาจากงบประมาณส่วนตัว และนำสื่อที่มีอยู่แลกเปลี่ยนกันใช้ระหว่างครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน ครูเน้นใช้สื่อการเรียนรู้อะไรก็ได้และสนใจที่จะจัดทัศนศึกษาแหล่งการเรียนรู้อื่นนอกโรงเรียน

2.4 การประเมินผลการเรียนรู้

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูชี้แจงหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ในคาบแรกแต่ละภาคเรียน ครูใช้วิธีการตรวจแบบฝึกหัดและการทดสอบในการประเมินผลการเรียนรู้ โดยมีแบบทดสอบและแฟ้มพัฒนางานเป็นเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ ครูจัด

ประเมินผลการเรียนรู้หลังจบบทเรียน ครูผู้สอนประจำรายวิชาจะเป็นผู้สร้างเกณฑ์และประเมินผล การเรียนรู้ของนักเรียน ครูใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบอัตราส่วน

ข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกัน ประเมินผลงานของเพื่อนโดยการอภิปรายปากเปล่า

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ครูส่วนใหญ่ประเมินผลการเรียนรู้หลังจบ บทเรียนด้วยแบบทดสอบปรนัย ครูมอบหมายแบบฝึกหัดให้นักเรียนทำเป็นการบ้านแล้วตรวจให้ คะแนน

3. ปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูไม่ได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรหรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและมีภาระงานมากเกินไปทำให้ไม่มีเวลาในการเตรียมการจัดการเรียนรู้ ครูไม่มีเวลาในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ให้อยู่ให้เหมาะสมทันสมัยและขาดผู้แนะนำใน การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้/บันทึกการสอนที่ถูกต้อง

ข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ไม่ สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครูจัดสาระการเรียนรู้ไม่ เหมาะสมกับเวลา ความต้องการ ความสนใจของนักเรียนและไม่สามารถจัดสาระการเรียนรู้ บูรณาการกับภาษาและวัฒนธรรมในท้องถิ่น

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าเนื้อหาหลักการใช้ ภาษาไทยบางเรื่องไม่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ เนื้อหาบางเรื่องมีตัวชี้วัดมากเกินไป ครูใช้ แผนการจัดการเรียนรู้สำเร็จรูปโดยไม่ปรับปรุงให้เหมาะสมกับนักเรียนและบริบทของพื้นที่ ครูบางคนไม่จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าและไม่นำข้อมูลจากบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ มาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูไม่มีประสบการณ์และขาดชำนาญในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้และไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปตามลำดับขั้นตามแผนการ จัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ได้ นักเรียนมีปัญหาในการใช้ภาษาไทยรับรู้เนื้อหาและนักเรียนขาดความ สนใจในกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูสอนได้ไม่ครบและตรงตามแผนการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ สิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ไม่น่าสนใจ ครูไม่กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ไม่ใช่เทคนิคการเรียนรู้ที่หลากหลาย ขาดการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นของเนื้อหาบทเรียนซึ่งกันและกันระหว่างครูกับนักเรียน ครูไม่สามารถเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย บูรณาการค่านิยมและวัฒนธรรมที่เหมาะสมในภาษาไทยเข้ากับชีวิตจริงของนักเรียนได้

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหาการบริหารเวลาขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูที่จบใหม่ไม่แม่นยำเนื้อหา ถ่ายทอดเนื้อหาไม่เป็น ครูที่ไม่จบการสอนภาษาไทยโดยตรงไม่มีความรู้ เทคนิค ทักษะการสอนสาระหลักการใช้ภาษาไทยให้นักเรียนสนใจบทเรียนและนักเรียนเห็นว่าหลักการใช้ภาษาไทยยากกว่าวรรณคดี

3.3 การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูขาดแคลนสื่อประเภทบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ กิจกรรม และสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย นักเรียนขาดทักษะในการใช้แหล่งการเรียนรู้เพื่อสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมและแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ไม่เหมาะสมกับวัย ความรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน

ข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนไม่มีโอกาสใช้สื่อขณะปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อที่มีอยู่ค่อนข้างเก่า ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนและไม่สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน ห้องสมุดโรงเรียนมีหนังสือ ขาดหนังสือที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์มีจำนวนคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอกับความต้องการและจำนวนนักเรียนและไม่สามารถใช้สืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตได้

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนจัดสรรงบประมาณด้านสื่อไม่เพียงพอผลิตสื่อเพราะมีเงินเดือนน้อย ครูไม่นำสื่อที่อยู่มาใช้จัดการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียน

3.4 การประเมินผลการเรียนรู้

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูไม่สามารถจัดเวลาสำหรับการประเมินผลการเรียนรู้ และขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

ข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูกำหนดการประเมินผลการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดในหลักสูตรและไม่ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ ครูใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ไม่หลากหลาย ครูประเมินผลการเรียนรู้นักเรียนเพียงคนเดียวและไม่จัดทำเครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้ไว้เป็นหลักฐานชัดเจน

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ครูใช้เครื่องมือประเมินผลสำเร็จรูปโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและสภาพจริงของพื้นที่ ครูไม่สามารถวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือได้ด้วยตนเอง ครูเน้นการประเมินพุทธิพิสัยของนักเรียนเพียงอย่างเดียวและไม่สามารถจัดการประเมินผลการเรียนรู้ได้ต่อเนื่อง

4. แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

4.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมให้ครูมีความรู้เรื่อง ออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (backward design) และควรประสานงานระหว่างครูในโรงเรียนเครือข่ายเดียวกัน ร่วมกันออกแบบการจัดการเรียนรู้และนำไปใช้แนวทางเดียวกัน โรงเรียนควรจัดหนังสือของกระทรวงศึกษาธิการให้ครูใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านหลักสูตรควรปรับเนื้อหาในสาระหลักการใช้ภาษาไทยบางส่วนให้เข้ากับบริบทของคนในพื้นที่ โรงเรียนควรจัดคาบเรียนภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น และควรเพิ่มอัตราคนที่จบวุฒิมัธยมศึกษา สาขาภาษาไทยโดยตรง

4.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรม/ศึกษาดูงาน เพื่อให้ครูมีความรู้ ทักษะและเทคนิคเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ๆ และร่วมมือกับโรงเรียนในการอบรม/ศึกษาดูงาน การจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยให้ครูที่จบสาขาอื่น ควรระดมครูเก่งในพื้นที่คัดเลือกเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในพื้นที่มาจัดทำเป็นหนังสือคู่มือแจกให้กับครูนำไปเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4.3 การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้

โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อจัดหาสื่อเพิ่มขึ้น ส่งเสริมครูให้ใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ จัดอบรมครูเกี่ยวกับการผลิตสื่อที่ใช้วัสดุหาง่ายในท้องถิ่น จัดให้มีหน่วยงานที่เป็นศูนย์กลางการผลิต พัฒนา เก็บรักษาสื่อ

4.4 การประเมินผลการเรียนรู้

โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้ความร่วมมือส่งครูเข้าอบรม/ศึกษาดูงานในโครงการต่างๆ ควรแนะนำและส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและจัดทำเครื่องมือประเมินผลที่เป็นหลักฐาน โรงเรียนในเครือข่ายควรร่วมกันจัดทำเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้หรือข้อสอบมาตรฐานชุดเดียวกัน

อภิปรายผล

สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีประเด็นสำคัญในการอภิปราย ดังนี้

1. สภาพการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้อ ผลการวิจัย พบว่า ครูศึกษาสาระหลักการใช้ภาษาไทยจากหนังสือคู่มือของสำนักพิมพ์เอกชน แล้วออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบเดิมโดยกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ด้วยตนเองล่วงหน้า 1 สัปดาห์ โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้เดิมและปรับปรุงใหม่บางส่วน ครูจัดสาระหลักการใช้ภาษาไทยบูรณาการกับสาระการฟัง การดูและการพูดและสาระการเขียน ครูจัดลำดับเนื้อหาหลักการใช้ภาษาไทยจากง่ายไปยากและคำนึงถึงความรู้พื้นฐานของนักเรียนที่มีปัญหาการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับหลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ สุวัฒน์ เอี่ยมอรพรรณ (2549: 110-111) กล่าวว่า วิชาควรจัดเนื้อหาสาระโดยคำนึงถึงความยากง่าย จัดให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและความแตกต่างระหว่างบุคคล และสอดคล้องกับที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักวิชาการและ

มาตรฐานการศึกษา กำหนดไว้ว่า (2551: 78) ว่า ครูต้องจัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ ตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของหลักสูตร และ สัจจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม (2538: 208-223) กล่าวถึงแนวทางการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า ครูควรสอนหลักการให้ภาษาให้สัมพันธ์กับทักษะการใช้ภาษา ซึ่งได้แก่ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ไม่ควรมุ่งแต่สอนเนื้อหาในหลักภาษาไทยเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ ยังพบว่า ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและฝ่ายวิชาการโรงเรียนเป็นผู้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้หลักการให้ภาษาไทย บุคคลที่ให้คำแนะนำ คือ เพื่อนครูภาษาไทย ประเด็นนี้สอดคล้องกับข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้และสัมภาษณ์ ที่พบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่า ครูผู้สอนคือบุคคลที่เหมาะสมที่สุดในการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ เพราะต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้และนำไปใช้ด้วยตนเอง และการที่ครูเลือกจะปรึกษาเพื่อนครู เพราะมีความสนิทสนมส่วนตัว จึงสามารถขอคำแนะนำได้

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่า ครูมีการเตรียมความพร้อมนักเรียนก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์ความรู้พื้นฐานของนักเรียนก่อนเรียน ครูใช้วิธีการสอนแบบบรรยายตามหนังสือคู่มือครูและแบบแบ่งกลุ่มทำงาน ใช้เทคนิคการยกตัวอย่างและใช้คำถามพัฒนาการคิด ครูเป็นผู้กำหนดงานและมอบหมายให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าข้อมูลเป็นรายกลุ่มแล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน ครูใช้ภาษามลายูถิ่นอธิบายเนื้อหาบทเรียนแทนการใช้ภาษาไทย ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับบทบาทของครูที่กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551: 10) กำหนดไว้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูต้องศึกษา วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยคำนึงว่าการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนว่ามีสติปัญญา ความสนใจ ความต้องการที่แตกต่างกันแล้วจึงจัดการเรียนรู้ และผลการวิจัยของเปรมจิต บุตรสีทา (2524) ที่พบว่า ครูมักใช้วิธีสอนแบบบรรยายเนื้อหาตามหนังสือเรียน ส่วนวิธีสอนแบบแบ่งกลุ่มทำงานสอดคล้องกับแนวคิดของสัจจิต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรหม (2538: 208-223) ว่า ครูควรใช้วิธีการสอนโดยแบ่งกลุ่มให้นักเรียนทำงาน ซึ่งเป็นการสอนที่ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้และทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและมีมนุษยสัมพันธ์ และสอดคล้องกับแนวคิดของ พรทิพย์ แข็งชัน (2553: 16-17) ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้ และการใช้คำถามพัฒนาการคิดสอดคล้องกับแนวคิดของชาญชัย อาจินสมาจาร (2547: 97-108) ว่า การใช้คำถามพัฒนาการคิดช่วยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ความเข้าใจและ

พัฒนาความคิดใหม่ๆ และช่วยส่งเสริมสนับสนุนการนำโมเดลนี้ไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชิดชนก เริงเชาว์ (2533) ที่พบว่า นักเรียนใช้ภาษามลายูท้องถิ่นเกือบทั้งหมด ครูจึงมีความจำเป็นต้องถ่ายถอดเนื้อหาเป็นภาษามลายูถิ่นเพื่อให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายยิ่งขึ้น

1.3 การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่า ครูมีหลักการเลือกสื่อที่หาง่ายในท้องถิ่น ใกล้ตัวนักเรียน ครูผลิตสื่อขึ้นเองจากงบประมาณส่วนตัวและปรับปรุงสื่อที่มีอยู่จากการผลิตร่วมกับนักเรียน ครูใช้สื่อประเภทวัสดุในชั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูแนะนำให้ นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นการบ้าน ครูสนใจที่จะจัดทำสื่อศึกษาแหล่งการเรียนรู้อื่นนอกโรงเรียน ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับแนวคิดการเลือกสื่อของพวงเล็ก อุดระ (2539: 112) ว่า การเลือกสื่อการเรียนรู้ที่ดีควรประหยัดค่าใช้จ่าย วัสดุการผลิตหาง่ายในท้องถิ่น ซึ่ง สุระปะนิย์ นาครทรรพ (2541: 18-19) ได้ให้ข้อเสนอแนะการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้หลักภาษาไทยว่า สื่อการสอนจะช่วยให้การเรียนรู้หลักภาษาไทยสนุกสนาน มีชีวิตชีวาขึ้น ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมวางแผนและแบ่งงานให้นักเรียนช่วยกันทำสื่อการสอน โดยใช้วัสดุที่ไม่สิ้นเปลือง หาได้ง่าย ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการที่ครูแนะนำให้ นักเรียนใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ค้นคว้าข้อมูล เพราะความสะดวก รวดเร็วและความหลากหลายของข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ดังที่ กิดานันท์ มลิทอง (2540: 329) กล่าวว่า อินเทอร์เน็ตสามารถค้นคว้าข้อมูลได้หลากหลายทั่วโลกและสามารถสืบค้นข้อมูลได้ตลอดเวลาจึงได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้ให้ความสำคัญของแหล่งการเรียนรู้โดยกำหนดไว้ในมาตรา 25 ว่า รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบและแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ประเด็นนี้สอดคล้องกับข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้และสัมภาษณ์ ที่พบว่า ครูใช้ห้องสมุดโรงเรียนและเว็บไซต์เป็นแหล่งการเรียนรู้มาก โรงเรียนมีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์และมุมหนังสือที่จัดไว้เป็นแหล่งการเรียนรู้ให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเอง

1.4 การประเมินผลการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่า ครูกำหนดการประเมินผลการเรียนรู้ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้สามด้าน ครูใช้วิธีการตรวจแบบฝึกหัดแล้วจัดเก็บไว้ในแฟ้มพัฒนางาน ครูประเมินผลหลังการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับแนวคิดของ สุจริต เพ็ชรขอบ และสายใจ อินทร์พรหม (2538: 209-223) ที่กล่าวถึงแนวทางการประเมินผลการเรียนรู้หลักภาษาไทยว่า ครูควรประเมินผลการเรียนของนักเรียนทุกด้าน ทั้งด้านความรู้ ทักษะและทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนหลักภาษา แต่ละด้านควรประเมินผลให้

ลึกซึ้งกว้างขวางไม่ควรเน้นแต่เรื่องความจำเพียงอย่างเดียว และสอดคล้องกับแนวคิดของพรทิพย์ แข็งขัน และคณะ (2553: 456-480) กล่าวว่า การประเมินผลการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยควร ประเมินผลให้ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ คือ พุทธิพิสัย ทักษะพิสัยและจิตพิสัย นอกจากนี้ เอมอร์ จังศิริพรภรณ์ (2546: 153-158) ได้กล่าวถึงข้อดีของการตรวจแบบฝึกหัดว่าเป็นการ ติดต่อดสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนที่ช่วยให้ผู้เรียนทราบว่าตนเองมีข้อผิดพลาดอย่างไร ประเด็นที่ถูกต้องคืออะไร ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปปรับปรุงการเรียนรู้ได้ และเป็นการสะท้อนให้ผู้สอนเห็นความก้าวหน้าของผู้เรียนทั้งเรื่องนิสัยการทำงาน ความรับผิดชอบ ส่วนการใช้แฟ้ม พัฒนางานผู้วิจัยเห็นว่า เป็นเครื่องมือที่เหมาะสมในการเก็บรวบรวมหลักฐานการเรียนรู้ ดังที่ สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2545: 22) กล่าวว่า แฟ้มพัฒนางานใช้เก็บรวบรวมและสร้างเอกสาร หลักฐานเกี่ยวกับผลงานของผู้เรียน แฟ้มพัฒนางานสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการสอนเป็น รายบุคคลได้เป็นอย่างดี เพราะนักเรียนแต่ละคนจะมีแฟ้มสะสมงานเป็นของตนเอง มีการ สร้างสรรค์ผลงานที่เป็นลักษณะเฉพาะของตนเอง ครูจะทราบจุดเด่นและจุดเด่นของนักเรียนแต่ละคนจากแฟ้มพัฒนางาน และช่วยเน้นให้นักเรียนรู้จักวางแผน ลงมือทำผลงาน ประเมินและ ปรับปรุงผลงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับข้อมูลจากการสังเกต การจัดการเรียนรู้และการสัมภาษณ์ที่พบว่า ส่วนใหญ่ครูจะทดสอบนักเรียนหลังสิ้นสุดการจัดการ เรียนรู้ และตรวจให้คะแนนแบบฝึกหัดโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบอัตราส่วน

2. ปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่า ครูออกแบบการจัดการ เรียนรู้ไม่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครูจัดสาระ การเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับเวลา ความต้องการ ความสนใจของนักเรียน ไม่ได้รับการสนับสนุน จากบุคลากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและมีภาระงานมากเกินไปทำให้ไม่มีเวลาในการเตรียมการ จัดการเรียนรู้ ขาดผู้แนะนำในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้/บันทึกการสอนที่ถูกต้อง ครูมี ความคิดเห็นว่าเนื้อหาหลักการใช้ภาษาไทยบางเรื่องไม่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ เนื้อหาบาง เรื่องมีตัวชี้วัดมากเกินไปและไม่สามารถจัดสาระหลักการใช้ภาษาไทยบูรณาการกับภาษาและ วัฒนธรรมในท้องถิ่นที่มีอัตลักษณ์ได้ ผลการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ครูไม่เข้าใจการออกแบบ การจัดการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้อย่างแท้จริง ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551: 73,78) กล่าวว่า ปัญหาการจัดการ เรียนรู้ที่พบคือ ครูไม่สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน

แต่ละคน ครูจึงควรศึกษา ทำความเข้าใจเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ควรวางแผนจัดแบ่งเนื้อหาสาระ เวลาให้ครอบคลุมหน่วยการเรียนรู้ ประเด็นนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของเปรมจิต บุตรสีเทา (2524) ที่พบว่า ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญและ ประโยชน์ของภาษาไทย ครูภาษาไทยจึงไม่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากผู้บริหารในการ จัดการเรียนรู้ทุกชั้นตอน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชิดชนก เชิงเชาว์ (2533) และ วรณศักดิ์ แสงเสงี่ยม (2539) ที่พบว่า ครูไม่มีความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการจัดการ เรียนรู้ เนื้อหาบทเรียนยากและมากเกินไป ไม่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ไม่สอดคล้องกับ วัฒนธรรม ประเพณีหรือความเชื่อของท้องถิ่น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับข้อมูลจากการสังเกต การจัดการเรียนรู้ที่พบว่า ครูไม่สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ ตรงตามหลักสูตร และสอดคล้องกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่พบว่า ครูมีภาระงานมากและไม่มี ความชำนาญในการสอนสาระหลักการใช้ภาษาไทยบางเรื่อง เช่น ศิลปะการแต่งคำประพันธ์ การอ่านทำนองเสนาะ และเห็นว่าเนื้อหาในหลักสูตรมีมากเกินไปจนจำเป็น นอกจากนี้ ผู้วิจัย ยังพบว่า การจัดชั่วโมงเรียนทั้งวิชาศาสนาควบคู่วิชาสามัญในแต่ละวัน ส่งผลให้วิชาสามัญ เช่น ภาษาไทยมีชั่วโมงเรียนน้อยลงไม่ครบตามที่หลักสูตรกำหนดประกอบกับการปิดเรียนบ่อยครั้ง ทำให้ครูจัดการเรียนการสอนไม่ครบทุกชั้นตอนตามที่เขียนไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ครูไม่มีประสบการณ์ ขาด ความชำนาญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูไม่มีความรู้เรื่องวิธีสอนและไม่ใช้วิธีสอนที่ หลากหลาย ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปตามลำดับขั้นตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ เขียนไว้ได้ ไม่สามารถเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย บูรณาการค่านิยม และวัฒนธรรมที่เหมาะสมในภาษาไทยเข้ากับชีวิตจริงของนักเรียนได้ ทำให้นักเรียนไม่เห็น ประโยชน์ของการเรียนหลักการใช้ภาษาไทย สอดคล้องกับผลการวิจัยของเปรมจิต บุตรสีเทา (2524) ธีระนุช ทีปะपाल (2530) และ เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์และคณะ (2552) ที่พบว่า ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ ทำให้นักเรียนที่มีประสบการณ์สอนสูงๆ ขอย้ายออกนอกพื้นที่ ครูที่บรรจุ ใหม่มีประสบการณ์การสอนน้อย รวมทั้งผลการวิจัยของ ชิดชนก เชิงเชาว์ (2533) และ วรณศักดิ์ แสงเสงี่ยม (2539) ที่พบว่า ครูไม่สามารถสอนได้ครบตามแผนการจัดการเรียนรู้ และ ผลการวิจัยของ โศภิต รุ่งทอง (2549) ที่พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจเนื้อหาหลักการใช้ ภาษาไทยและไม่เห็นประโยชน์ในการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยไปใช้ในชีวิตประจำวัน ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ ที่พบว่า ครูไม่สามารถจัด กิจกรรมการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอนรายหน่วย/รายคาบได้ ครบถ้วน วิธีการสอนที่

ครูใช้ไม่สามารถกระตุ้นและสนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ได้ รวมทั้งข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่พบว่า ครูจะลาออกเพื่อไปสอบบรรจุ ทำให้ขาดครูที่มีประสบการณ์ในการสอน

2.3 การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ครูขาดแคลนสื่อประเภท วัสดุ อุปกรณ์ กิจกรรมและสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยทำให้ครูใช้สื่อไม่หลากหลาย สื่อที่มีอยู่เก่า ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ครูไม่ค่อยผลิตสื่อ นักเรียนขาดทักษะในการใช้แหล่งการเรียนรู้เพื่อสืบค้นข้อมูลความรู้เพิ่มเติมและแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ไม่เหมาะสมกับวัย ความรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนห้องสมุดโรงเรียนมีหนังสือ ขาดหนังสือที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์มีจำนวนคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอกับความต้องการและจำนวนนักเรียนและไม่สามารถใช้สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตได้ ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เปรมจิต บุตรสีทา (2524) ธีระนุช ทีปะपाल (2530) เต็มดวง เสวตจินดา (2532) และวรรณศักดิ์ แสงเสงี่ยม (2539) ที่พบว่า โรงเรียนขาดแคลนสื่อ ขาดแคลนงบประมาณด้านสื่อ ผู้บริหารและครูภาษาไทยเห็นสอดคล้องกันว่า มีการใช้สื่อการสอนน้อย ครูไม่มีความรู้และเวลาในการผลิตสื่อ สื่อไม่เพียงพอสำหรับนักเรียน นอกจากนี้ผลการวิจัยของชิตชนก เชิงเขาว์ (2533) ยังพบว่า นักเรียนมีหนังสืออ่านน้อย เนื่องจากห้องสมุดโรงเรียนมีหนังสือภาษาไทยน้อยและไม่น่าสนใจ ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ ที่พบว่า ครูใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ไม่หลากหลาย ขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้นักเรียนไม่มีโอกาสใช้สื่อ และสอดคล้องกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ที่พบว่า โรงเรียนขาดแคลนสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสาระหลักการใช้ภาษาไทย

2.4 การประเมินผลการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่า ครูไม่สามารถจัดเวลาสำหรับการประเมินผลการเรียนรู้ ครูกำหนดการประเมินผลการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในหลักสูตร ใช้เครื่องมือประเมินผลสำเร็จรูปโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและสภาพจริงของพื้นที่ ขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ไม่หลากหลาย เน้นประเมินด้านพุทธิพิสัยเพียงด้านเดียว ครูประเมินผลการเรียนรู้นักเรียนเพียงคนเดียวและไม่จัดทำเครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้ไว้เป็นหลักฐาน ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เปรมจิต บุตรสีทา (2524) ที่พบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่มีการประเมินผลการเรียนรู้ เนื่องจากปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ส่งผลให้นักเรียนมีเวลาเรียนน้อย เพราะต้องหยุดการเรียนการสอนบ่อยครั้ง ผลการวิจัยของ ชิตชนก เชิงเขาว์ (2533) และ วรรณศักดิ์ แสงเสงี่ยม (2539)

ที่พบว่า ครูขาดทักษะในการวัดและประเมินผล ไม่สามารถวัดผลได้ครอบคลุมทุกทักษะและไม่มีความรู้ในการสร้างเครื่องมือวัดผล ผลการวิจัยของเสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และคณะ (2552) พบว่า การประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้มาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ ก่อให้เกิดปัญหาเพราะบริบทต่างกัน ควรมีเกณฑ์ที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ อีกทั้งโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามส่วนใหญ่ยังขาดความพร้อมในทุกด้าน ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับสอดคล้องกับข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้และการสัมภาษณ์ที่พบว่า เครื่องมือในการประเมินผลการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสมกับเนื้อหา

3. แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของควรวัดอบรมให้ครูมีความรู้เรื่อง ออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (backward design) ควรประสานงานระหว่างครูในโรงเรียนเครือข่ายเดียวกันร่วมกันออกแบบการจัดการเรียนรู้และนำไปใช้ร่วมกัน หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านหลักสูตรควรปรับเนื้อหาในสาระหลักการใช้ภาษาไทยบางส่วนให้เข้ากับบริบทของคนในพื้นที่ โรงเรียนควรวัดคาบเรียนภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของวรรณศักดิ์ แสงเสงี่ยม (2539) ที่พบว่า ครูเสนอแนะให้จัดทำโครงสร้างรายวิชาและแผนการจัดการเรียนรู้ระดับอำเภอ จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและลดเนื้อหาให้น้อยลง

3.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของควรวัดอบรม/ศึกษาดูงาน เพื่อให้ครูมีความรู้ ทักษะและเทคนิคเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ๆ เพราะการนำนวัตกรรมการศึกษา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ใหม่ๆ มาจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียนสูงขึ้นและช่วยเพิ่มเจตคติในการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียน นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมมือกับโรงเรียนในการอบรม/ศึกษาดูงานการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยให้ครูที่จบการศึกษาสาขาอื่น สอดคล้องกับผลการวิจัยของวรรณศักดิ์ แสงเสงี่ยม (2539) ที่พบว่า ครูที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาอื่นๆ มีปัญหาการสอนมากกว่าครูที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาเอกภาษาไทย และผลการวิจัยของชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ และคณะ (2550) ที่พบว่า โรงเรียนขาดแคลนอัตรากำลังครูทำให้จัดครูเข้าสอนไม่ตรงวุฒิการศึกษา ผลการวิจัยของนาวาลย์ ปานากาแข็ง (2544) ที่มีข้อเสนอแนะให้โรงเรียนเร่งพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และผลการวิจัยของเสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และคณะ (2552) มีข้อเสนอแนะว่า ควรดูแลครูให้ได้รับสิทธิประโยชน์เพิ่มขึ้นเพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้ครู สนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอในการพัฒนาศักยภาพให้ครูผู้สอนมี

ความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อแก้ปัญหาเรื่องคุณภาพของครู

3.3 โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อจัดหาสื่อเพิ่มขึ้น ส่งเสริม

สนับสนุนให้ครูใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ จัดอบรมครูเกี่ยวกับการผลิตสื่อ จัดให้มีหน่วยงานที่เป็นศูนย์กลางการเก็บรักษาสื่อ เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนสื่อการเรียนรู้ระหว่างครูในหน่วยงานเดียวกัน ข้อเสนอแนะข้างต้นสอดคล้องกับผลการวิจัยของวรรณศักดิ์ แสงเสงี่ยม (2539) ที่พบว่า ครูเสนอแนะให้เพิ่มงบประมาณด้านสื่อให้มากขึ้นและควรจัดสรรสื่อที่ทันสมัย ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551: 24,78) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ไม่ควรใช้สื่อใดสื่อหนึ่งเพียงอย่างเดียว เพราะไม่มีสื่อชนิดใดที่ตอบสนองการจัดการเรียนรู้ได้ครบถ้วนทุกบทเรียน ครูผู้สอนจึงต้องเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของปราณี หล้าเบญจสะ (2553) ที่พบว่า สภาพแวดล้อมทางวิชาการที่ดีของโรงเรียนมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทำให้นักเรียนสนใจการเรียนเพิ่มขึ้น ประเด็นข้างต้นผู้วิจัยเห็นว่า หากสามารถจัดตั้งศูนย์กลางเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้ขึ้น จะทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดทำสื่อและใช้สื่อที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้มากขึ้น

3.4 โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมิน

ผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมถึงการให้ความร่วมมือส่งครูเข้าอบรม/ศึกษาดูงานในโครงการต่างๆ ควรแนะนำและส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและจัดทำเครื่องมือประเมินผลที่เป็นหลักฐาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรรณศักดิ์ แสงเสงี่ยม (2539) ที่พบว่า ครูเสนอแนะให้มีการร่วมมือกันระหว่างจังหวัด อำเภอ โรงเรียน เพื่อจัดทำข้อสอบมาตรฐาน รวมไปถึงเครื่องมือการประเมินผลชุดเดียวกัน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ครูควรศึกษาและปฏิบัติตามแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552: 10) ที่กำหนดว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต้องสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของตรวจสอบผลการประเมินผลการเรียนรู้และจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา เพื่อเป็นหลักฐานการประเมินผลการเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับครู

1.1 ควรศึกษาการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backword Design) เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไป

1.2 ควรศึกษานวัตกรรมจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อนำไปจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.3 ควรประยุกต์ใช้วัสดุที่หาได้ง่ายในท้องถิ่นมาผลิตเป็นสื่อการเรียนการสอน และใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย ดึงดูดความสนใจของนักเรียนให้สนใจกิจกรรมการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น

1.4 ควรมีการประเมินการเรียนรู้ที่หลากหลายและประเมินตามสภาพจริง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.1 ควรจัดอบรม ศึกษาดูงานและจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนอย่างเพียงพอ เพื่อให้โรงเรียนนำไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ทั้งด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์การจัดการเรียนรู้

2.2 ควรเร่งพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูที่ไม่ได้จบ วุฒิครู/สาขาภาษาไทย โดยตรง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียน สังกัดและเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ

2. ควรมีการทำวิจัยเพื่อศึกษาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครู สอนภาษาไทยที่จบวุฒิการศึกษาอื่นๆ

3. การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ ผู้ที่สนใจสามารถนำไปเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สวมจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมวิชาการ. 2540. *การวางแผนการเรียนการสอน สื่อและกระบวนการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรมวิชาการ. 2544. *การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรมวิชาการ กองวิจัยทางการศึกษา. 2542. *คู่มือครูแนวการจัดทำแผนการสอนพัฒนา ศักยภาพ: โครงการทดลองพัฒนาศักยภาพของเด็กไทย*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- กรมสามัญศึกษา. 2541. *แนวทางการประเมินตามสภาพจริงโดยใช้แฟ้มสะสมงาน Portfolio*. กรุงเทพฯ: ชมรมนิเทศก์.
- กิดานันท์ มลิทอง. 2540. *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิตติพงษ์ วงศ์ทิพย์. 2545. *การพัฒนาการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยยึดรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชา การสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กำชัย ทองหล่อ. 2545. *หลักภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- กำชัย ทองหล่อ. 2552. *หลักภาษาไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2552. *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตร แห่งประเทศไทย.
- คอดาริยะห์ เสกเมธิ. 2550. *การศึกษาเทคนิคการจัดการเรียนการสอนของครู: กรณีศึกษาครูที่ ได้รับรางวัลพระราชทานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาวัดผลและวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์.
- จริยาพร ต๊ะโพธิ์. 2545. *การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องชนิดของคำสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- เฉลิม พักอ่อน. 2552. การออกแบบการจัดการเรียนรู้อิงมาตรฐานโดยเทคนิค *backward Design* : ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ประสานมิตร.
- ชาญชัย อาจินสมอาจารย์. 2547. *หลักการสอนทั่วไป*. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- ชิตชนก เขิงเขาวี และคณะ. 2533. รายงานการวิจัยเรื่อง การสำรวจปัญหาการเรียนการสอน ภาษาไทย ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ . 2552. 80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตโปรดักชัน.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษา และคณะ. 2550. รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการจัดการ การศึกษาตามวิถีอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เพื่อบูรณาภาพสังคมใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. 2541. การสอนหลักภาษาไทยอย่างไรไม่น่าเบื่อ. *วารสารวิชาการ*. 1,9: 14-19.
- ณัฐภรณ์ หลาวทอง. 2548. *การวัดและการประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาวิจัย และจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เต็มดวง เสวตจินดา. 2532. รายงานการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการใช้สื่อการสอนวิชา ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดนภาคใต้. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ทิตนา เขมมณี และคณะ. 2543. *ประมวลบทความนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้สำหรับครูยุคปฏิรูป การศึกษา*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา เขมมณี. 2545. *ศาสตร์การสอน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา เขมมณี. 2548. *ศาสตร์การสอน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศนีย์ ศุภเมธี. 2542. *การสอนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ธีระนุช ทีปะपाल. 2530. *ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูภาษาไทย เกี่ยวกับการเรียน การสอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น จังหวัดชายแดนภาคใต้*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาคศึกษามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นภลัย สุวรรณธาดา. 2526. การสอนหลักภาษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. ใน เอกสารการสอน
ชุดวิชา การสอนภาษาไทย หน่วยที่ 1-8. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- นาวาลย์ ปานากาแข็ง. 2544. คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2544. การประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวคิดและ
วิธีการ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี. กรุงเทพฯ:
อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ประสิทธิ์ กาพย์กลอน. 2519. การศึกษาภาษาไทยตามแนวภาษาศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ปราณี บุญชุ่ม. 2546. “ครูภาษาไทยในยุคปฏิรูปการศึกษา”. วารสารวิชาการ. 6,7: 15-24.
- ปราณี หล้าเบญจสะ. 2553. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ปรีชา ช้างขวัญยืน. 2517. พื้นฐานของการใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ปรีชา ช้างขวัญยืน. 2540. หลักภาษาไทยยุ่งเพราะชอบเปลี่ยนแปลง, วิกาศกรใช้ภาษาไทย:
รวมบทความจากคอลัมน์ ปากกาชนนิก สังเกตภาษาและจับตาทาษาไทย. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 635-639.
- เปรมจิต บุตรสีทา. 2524. การสอนภาษาไทยในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม
เขตการศึกษา 2. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรทิพย์ แข็งขัน และคณะ. 2553. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาษาไทย. ใน คู่มือ
ฝึกอบรม ภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ
ตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์
เครือข่ายทั่วประเทศ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พรทิพย์ แซ่ขัน. 2553. การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. ใน *คู่มือฝึกอบรม ภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์เครือข่ายทั่วประเทศ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรทิพย์ แซ่ขัน และ ชยพร กระต่ายทอง. 2553. การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการ. ใน *คู่มือฝึกอบรม ภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์เครือข่ายทั่วประเทศ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงเล็ก อุตรระ. 2539. *วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. 2550. *ทักษะ 5C เพื่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัทรา นิคมานนท์. 2540. *การประเมินผลการเรียน*. กรุงเทพฯ: อักษรวิพัฒน์.
- มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. 2518. *ปกิณคดี*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: คลังวิทยา.
- มนสิการ เสงสุวรรณและนาวิณี หล้าประเสริฐ. 2553. *มนทัศน์พัฒนา: หลักการใช้ภาษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น*. ใน *คู่มือฝึกอบรม ภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์เครือข่ายทั่วประเทศ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มะหีดี มะดีอราแว. 2551. *สมรรถนะครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- มาลาตรี วรรณอุต. 2540. *ผลของการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนฉันทลักษณ์ของคำประพันธ์ประเภทกาพย์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ .
- รสริน ศรีรักษานนท์. 2550. *พฤติกรรมการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนของครูมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- รัชดา ขำครุฑ. 2540. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชา
หลักภาษาไทยของนักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ ระดับนาฏศิลป์ชั้นปีที่ 3 ที่ได้รับการสอน
โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต
วิชาเอกการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรณศักดิ์ แสงเสงี่ยม. 2539. ปัญหาการสอนภาษาไทยของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ในจังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วรรณีย์ ภิรมย์คำ. 2546. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย เรื่อง คำและความสัมพันธ์ของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ที่สอนโดยวิธีสอนแบบเอ็กซ์พลซิทีทกับวิธีสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต
สาขาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิมลศิริ ร่วมสุข. 2522. การสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ: สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด.
- วิศัลย์ศยา รุดติษฐ์ และสุมิตรา คุณวัฒน์บัณฑิต. 2553. การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ภาษาไทย.
ใน ภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบตาม
แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์เครือข่าย
ทั่วประเทศ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิไลวรรณ ภูดี. 2538. การศึกษาการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์และการพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัฒน์นภาพร กระจับทุกข์. 2545. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- วัลยา ช่างขวัญยืน และคณะ. 2553. บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 2: คำ การสร้างคำและ
การยืมคำ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐาน
การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ศศิธร ธีญลักษณ์นันท์. 2542. ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น. กรุงเทพฯ: เวิร์ดเวฟ
เอ็ดดูเคชั่น.
- ศึกษานิเทศก์, กระทรวง. 2542. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

- ศึกษาธิการ, กระทรวง. กรมวิชาการ. 2544. *คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551. *แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2552. *แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ศิริพร ทาทอง. 2548. *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หลักภาษาไทย เรื่องคำกริยา และคำวิเศษณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือกันเทคนิคกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) กับการสอนแบบปกติ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยภาควิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไศภิต รุ่งทอง. 2549. *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยและเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้เกมกับการสอนแบบปกติ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). 2551. *วิกฤตการศึกษาไทยชี้ด้วย O-NET, I-NET, V-NET, U-NET, N-NET, GAT และ PAT* [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.niets.or.th/uploadfiles/uploadfile/9/b17f7d32c5fbef002f5b21b6a3030527.pdf> [19 ธันวาคม 2554]
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). 2551. *O – NET ชีววิกฤตการศึกษาไทย ภาค 2* [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.niets.or.th/upload-files/uploadfile/9/8670a2327ecac87780f41e937405401e.pdf>. [19 ธันวาคม 2554]
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). 2552. *ค่าสถิติพื้นฐานคะแนน O-NET มัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552* [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.niets.or.th/upload-files/uploadfile/5/371f1b3becb7870d1eb400e3d46ef0ac.pdf>. [19 ธันวาคม 2554]

- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). 2552. *ค่าสถิติพื้นฐานคะแนน O-NET มัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552* [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.niets.playwebagency.com/index.php/research_th/download/14 [19 ธันวาคม 2554]
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). 2553. *ค่าสถิติพื้นฐานคะแนน O-NET มัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2553* [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.niets.or.th/uploadfiles/uploadfile/9/bdaea64f96d90aeca0bb751dc827ca60.pdf>. [19 ธันวาคม 2554]
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). 2553. *ค่าสถิติพื้นฐานคะแนน O-NET มัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2553* [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.niets.playwebagency.com/index.php/research_th/download/35. [19 ธันวาคม 2554]
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). 2554. *ค่าสถิติพื้นฐานคะแนน O-NET มัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2554* [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.niets.or.th/upload-files/uploadfile/16/571236a2fc757ca04cf66aa1ed501656.pdf>. [21 กุมภาพันธ์ 2556]
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). 2554. *ค่าสถิติพื้นฐานคะแนน O-NET มัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2554* [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.sea12.go.th/spv/images/stories/onet/1.pdf. [21 กุมภาพันธ์ 2556]
- สนั่น สิทธิวัง. 2530. *การประเมินโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.*
- สมนึก นนธิจันทร์. 2544. *การเรียนการสอน การวัดและประเมินผลจากสภาพจริงของผู้เรียน โดยใช้ PORTFOLIO. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.*
- สมพร มั่นตะสูตร. 2526. *การสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.*
- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. 2545. *การวัดและประเมินผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.*
- สอองค์ ดำเนินสวัสดิ์. 2536. *จะสอนภาษาไทยให้สนุกได้อย่างไร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์มพรรย์. 2538. *วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. 2544. *การประเมินผลภาษาไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*

- สุนันท์ อัญชลีบุญกุล. 2551. *ระบบคำในภาษาไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนันท์ อัญชลีบุญกุล ภาสพงษ์ ผิวพอใช้ และ สุพัตรา อุตมั่ง. 2553. *หลักการใช้ภาษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น*. ใน *คู่มือฝึกอบรม ภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์เครือข่ายทั่วประเทศ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนันท์ อัญชลีบุญกุล และคณะ. 2553. *คู่มือฝึกอบรม ภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์เครือข่ายทั่วประเทศ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช (บรรณารักษ์). 2546. *รวมบทความการประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิวัฒนา เขียมมอพรรณ. 2549. *คำถามสำคัญในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้*. ใน *ประมวลบทความเรื่อง หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. 2549. *พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525* [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.opec.go.th/UserFiles/File/load/2525.pdf> [12 มีนาคม 2556]
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2550. *การศึกษาเพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข: แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนใต้ ประจำปี 2551-2554 ของกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักพัฒนาการศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้. 2551. *การพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปีงบประมาณ 2551*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคณะ. 2550. *รายงานการวิจัย เรื่อง สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานพัฒนาเครือข่ายสารสนเทศ สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

- สำราญ คำอ้าย. 2539. ผลการใช้ชุดการสอนหลักภาษาไทยตามแนวภาษาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อุปกิตศิลปสาร, พระยา. 2541. *หลักภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อุปกิตศิลปสาร, พระยา. 2544. *หลักภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. 2550. *หลักการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เอมอร จังศิริพรภรณ์. 2546. การประเมินผลการเรียนรู้. ใน *การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Hambleton, R. K. 1980. *Test score validity and standard-setting methods*. In R. A. Berk (Ed.), *Criterion-referenced measurement: The state of the art*. Baltimore: The John Hopkins University Press.
- Kemp, J.E., Morrison, G. R. and Ross, S.M. 1998. *Designing Effective Instruction*. 2 ed. New Jersey: Merrill Prentice Hall.
- Scott, T. 1999. *How to teach grammar*. Essex: Longman.
- Smith, P.L., & Ragan, T.J. 1999. *Instructional design*. Upper Saddle River, New Jersey: Merrill Prentice Hall.
- Yamane, T. 1973. *Statistic: an introduction anslysis*. Tokyo: Aoyama Gaukin University.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

1. อาจารย์ ดร.วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คงเฝ้า
อาจารย์ประจำสาขาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพเก้า ณ พัทลุง
อาจารย์ประจำสาขาภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมใจ ศรีสินรุ่งเรือง
อาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความร่วมมือ

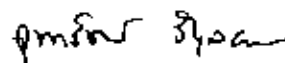
บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานหลักสูตรและการจัดการเรียนฯ ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.82681-2 ต่อ 608
 ที่ ศธ 0512.6(2771)/56 **0093** วันที่ 10 มกราคม 2556
 เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คงแผ้ว

ด้วย นางสาวนิลบล เกตุแก้ว นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ แข็งขัน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย 3 ฉบับ คือ แบบสอบถาม แบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์กับครูผู้สอนภาษาไทย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอลาอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาไปโอกาสนี้

(อาจารย์ ดร. จุฑารัตน์ วิบูลผล)

รองคณบดี

ที่ ศธ 0512.6(2771)/ 56-0094

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

10 มกราคม 2556

เรื่อง ขอเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

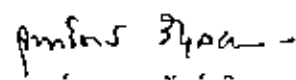
เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในภพวิจัย

ด้วย นางสาวนิลบล เกตุแก้ว นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชา
หลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างภาระดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้
ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพิศ
แข็งรัมย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ใคร่ขอเชิญผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพเก้า ณ พัทลุง เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ
เครื่องมือวิจัย ทั้งนี้มีมติผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพเก้า ณ พัทลุง เป็น
ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.จutarรัตน์ วิบูลผล)
รองคณบดี
ปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ
โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 608

ที่ ศธ 0512.6(2771)/ 56-0095

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

10 มกราคม 2556

เรื่อง ขอยื่นบุคลากรในสังกัดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวนิลบล เกตุแก้ว นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ แซ่จิว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ใคร่ขอเชิญผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมใจ ศรีสินรุ่งเรือง เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมใจ ศรีสินรุ่งเรือง เป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมากในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.จุฑาวัดน์ จิตรผล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ
โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 608

ที่ ศธ 0512.6(2771)ว56- 0204

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

17 มกราคม 2556

เรื่อง ขอตกลงใช้เครื่องมือวิจัย

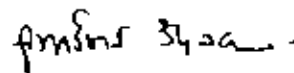
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวนิลกุล เกตุแก้ว นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทศย์ แจ่มจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้นิสิตมีความจำเป็นต้องขอตกลงใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม แบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์ กับครูผู้สอนภาษาไทย ทั้งนี้นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ขอตกลงใช้เครื่องมือดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร. จุฬารัตน์ วิบูลผล)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ
โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 608

ที่ ศธ 0512.6 (2771)56-0203

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

17 มกราคม 2556

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

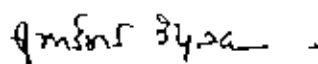
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นามลาวนิลบล เกตุแก้ว นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ แข็งขัน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสอบถาม แบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์ กับครูผู้สอนภาษาไทย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร. จุฑารัตน์ วิบูลผล)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 608

ที่ ศธ 0512.6 (2771)/56-0458

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

31 มกราคม 2556

เรื่อง . ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวนิลบล เกตุแก้ว นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างการทำนิพนธ์วิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ แจ่มชื่น เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสัมภาษณ์กับนักวิชาการศึกษา ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านไปรบกวนขอให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมากในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

จุฑาทวีณ์ ธีบุญผล

(อาจารย์ ดร.จุฑาทวีณ์ ธีบุญผล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ
โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 608

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามครูภาษาไทยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. แบบสัมภาษณ์หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

แบบสอบถามครูภาษาไทย
เรื่อง
สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย
ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
 - ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
 - ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. ข้อมูลในแบบสอบถามฉบับนี้ใช้เพื่อสำหรับงานวิจัยเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบต่อหน้าที่และการทำงานที่ท่านปฏิบัติอยู่แต่อย่างใด
3. โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง เพราะคำตอบของท่านทุกคำตอบมีประโยชน์และมีคุณค่าอย่างมากสำหรับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขอขอบพระคุณที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

นิลุบล เกตุแก้ว

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาไทย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดให้รายละเอียดเกี่ยวกับท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย ลงใน

หน้าข้อความหรือเติมข้อความในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ 20-29 ปี
 30-39 ปี
 40-49 ปี
 50 ปีขึ้นไป
3. วุฒิกวการศึกษาสูงสุด
 ต่ำกว่าปริญญาตรี สาขา.....
 ปริญญาตรี สาขา.....
 ปริญญาโท สาขา.....
 อื่นๆ (โปรดระบุ)
4. ศาสนา
 พุทธ
 อิสลาม
 อื่นๆ (โปรดระบุ)
5. ภาษาที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน
 ภาษาไทยกลาง
 ภาษาไทยถิ่นใต้
 ภาษามลายูถิ่น
 ภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้
 ภาษาไทยกลางและภาษามลายูถิ่น
 ภาษาไทยถิ่นใต้และภาษามลายูถิ่น
 ภาษาไทยถิ่นใต้ ภาษาไทยกลางและภาษามลายูถิ่น
6. ประสบการณ์ในการสอนภาษาไทย
 1-5 ปี
 6-10 ปี
 10 ปีขึ้นไป

7. จังหวัดที่ตั้งสถานศึกษา

- ปัตตานี
 ยะลา
 นราธิวาส

8. หน้าที่อื่นที่ท่านรับผิดชอบนอกเหนือจากการสอน

- ไม่มี
 มี (โปรดให้ข้อมูลเพิ่มเติม เช่น ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ งานสอนชั้นอื่นๆ)

9. การเข้าอบรม/สัมมนา/ประชุมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย

- ไม่เคย
 เคย (โปรดให้ข้อมูลเพิ่มเติม)

1.
 2.

10. การศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย

- ไม่เคย
 เคย (โปรดให้ข้อมูลเพิ่มเติม)

1.
 2.

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยที่ท่าน
ปฏิบัติ โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางท้ายข้อความแต่ละข้อที่ตรงกับระดับปฏิบัติของท่าน

- 4 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด
- 3 หมายถึง ปฏิบัติมาก
- 2 หมายถึง ปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด

รายการ	ระดับปฏิบัติ			
	4	3	2	1
1. การออกแบบการจัดการเรียนรู้				
1.1 การเลือกวิธีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ (เลือกตอบ 1 ข้อ)				
1) ออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบเดิม โดยกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผล
2) ออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (backward design) โดยกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การประเมินผลและกิจกรรมการเรียนรู้
1.2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย				
1) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ล่วงหน้า 1 ภาคเรียน
2) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ล่วงหน้า 1 เดือน
3) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ล่วงหน้า 1 สัปดาห์
4) อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
.....				

รายการ	ระดับปฏิบัติ			
	4	3	2	1
1.3 การจัดทำแผนการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย				
1) จัดทำด้วยตนเอง
2) จัดทำร่วมกับครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
3) ใช้แผนการจัดการเรียนรู้เดิมและปรับปรุงใหม่บางส่วน
4) ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ของสำนักพิมพ์เอกชน
5) ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ของเพื่อนครูต่างโรงเรียนที่สอนในระดับชั้นเดียวกัน
6) อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
.....				
1.4 วิธีการจัดสาระหลักการใช้ภาษาไทย				
1) จัดสาระหลักการใช้ภาษาไทยเรื่องเดียว
2) จัดสาระหลักการใช้ภาษาไทยบูรณาการกับสาระการอ่าน
3) จัดสาระหลักการใช้ภาษาไทยบูรณาการกับสาระการเขียน
4) จัดสาระหลักการใช้ภาษาไทยบูรณาการกับสาระการฟัง การดูและการพูด
5) จัดสาระหลักการใช้ภาษาไทยบูรณาการกับสาระวรรณคดีและวรรณกรรม
6) จัดสาระหลักการใช้ภาษาไทยบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ
7) อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
.....				

รายการ	ระดับปฏิบัติ			
	4	3	2	1
1.5 บุคลากรที่ให้คำแนะนำในการออกแบบการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย				
1) นักวิชาการศึกษา
2) ผู้บริหารสถานศึกษา
3) ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ
4) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
5) เพื่อนครูภาษาไทย
6) อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
.....				
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
2.1 การเตรียมความพร้อมนักเรียนก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
1) วิเคราะห์ความรู้พื้นฐานของนักเรียนจากการทดสอบก่อนเรียน
2) อธิบายบทบาทของนักเรียนที่ต้องปฏิบัติขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3) แนะนำเนื้อหาสาระวิชา วิธีการจัดกิจกรรมและการประเมินผล				
การจัดการเรียนรู้
4) อื่นๆ (โปรดระบุ)				
.....				
2.2 การใช้วิธีการสอน				
1) วิธีการสอนแบบบรรยาย
2) วิธีการสอนแบบอภิปราย
3) วิธีการสอนแบบแก้ปัญหา
4) วิธีการสอนแบบโครงงาน
5) วิธีการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
6) วิธีการสอนแบบแบ่งกลุ่มทำงาน
7) อื่นๆ (โปรดระบุ)				
.....				

รายการ	ระดับปฏิบัติ			
	4	3	2	1
2.3 การใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
1) การถามคำถามพัฒนาการคิด
2) การใช้ผังกราฟิก
3) การยกตัวอย่าง
4) การใช้เกม
5) เทคนิคระดมสมอง
6) เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ				
- JIGSAW
- STAD
- TAI
- TGT
- LT
- GI
7) อื่นๆ (โปรดระบุ)				
.....				
3. การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้				
3.1 การใช้สื่อ				
3.1.1 หลักการเลือกใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้				
1) มีราคาประหยัด
2) หาง่ายในท้องถิ่น ใกล้ตัวนักเรียน
3) สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์บทเรียน
4) มีความปลอดภัยเหมาะสำหรับนักเรียน
5) ตอบสนองความต้องการและความสนใจของนักเรียน
6) อื่นๆ (โปรดระบุ)				
.....				

รายการ	ระดับปฏิบัติ			
	4	3	2	1
3.1.2 การใช้สื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน
2) จัดกิจกรรมการเรียนรู้
3) สรุบบทเรียน
4) อื่นๆ (โปรดระบุ)				
.....				
3.1.3 สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้				
1) สื่อประเภทวัสดุ				
- บัตรคำ แถบประโยค
- ภาพเขียน ภาพถ่าย ภาพสามมิติ
- หนังสือพิมพ์
- วารสาร
- แผนภาพ แผนภูมิ
- เพลง
- เกม
- เทปบันทึกเสียง
- ป้ายนิเทศ
2) สื่อประเภทอุปกรณ์				
- เครื่องขยายเสียง ไมโครโฟน
- เครื่องเล่นซีดี เครื่องเล่นดีวีดี
- คอมพิวเตอร์

รายการ	ระดับปฏิบัติ			
	4	3	2	1
3.1.3 สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)				
3) สื่ออิเล็กทรอนิกส์				
- ซีดีรอม (CD-ROM)
- แผ่นดีวีดี (DVD)
- สื่อนำเสนอผ่านโปรแกรม Power point
4) อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
.....				
3.1.4 การผลิตและจัดหาสื่อ				
1) ครูร่วมกันจัดทำ
2) ครูศึกษาขั้นตอนการทำและผลิตเอง
3) โรงเรียนจัดสรรงบประมาณจัดซื้อให้
4) ครูจัดซื้อด้วยงบประมาณส่วนตัว
5) ครูจัดหาจากแหล่งต่างๆ ในชุมชน
6) ครูและนักเรียนร่วมกันผลิต
7) อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
.....				
3.2 การใช้แหล่งการเรียนรู้				
1) เว็บไซต์
2) บล็อก
3) วิกีพีเดีย
4) ยูทูป
5) facebook
6) เว็บบอร์ด
7) ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

รายการ	ระดับปฏิบัติ			
	4	3	2	1
3.2 การใช้แหล่งการเรียนรู้				
3.2.1 แหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)				
8) ห้องสมุดโรงเรียน
9) ห้องสมุดประชาชน
10) ห้องสมุดมหาวิทยาลัย / สถาบันการศึกษาอื่นๆ
11) อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
.....				
4. การประเมินผลการเรียนรู้				
4.1 การชี้แจงหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้				
1) คาบแรกแต่ละภาคเรียน
2) ตอนต้นคาบเรียนทุกคาบ
3) หลังการสอนทุกคาบ
4) อื่นๆ (โปรดระบุ)				
.....				
4.2 ช่วงเวลาในการประเมินผลการเรียนรู้				
1) ประเมินก่อนการจัดการเรียนรู้
2) ประเมินระหว่างการจัดการเรียนรู้
3) ประเมินหลังสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้
4) ประเมินทุกขั้นตอนการจัดการเรียนรู้
5) ประเมินบางขั้นตอนการจัดการเรียนรู้
6) อื่นๆ (โปรดระบุ)				
.....				

รายการ	ระดับปฏิบัติ			
	4	3	2	1
4.3 วิธีการที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้				
1) การสังเกตพฤติกรรม
2) การทดสอบ
3) การสอบถาม
4) การสัมภาษณ์
5) การตรวจแบบฝึกหัด
6) อื่นๆ (โปรดระบุ)				
.....				
4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้				
1) แบบสังเกต
2) แบบทดสอบ
3) แบบสอบถาม
4) แบบสัมภาษณ์
5) แฟ้มพัฒนางาน
6) อื่นๆ (โปรดระบุ)				
.....				
4.5 การกำหนดผู้ประเมินผลการเรียนรู้				
1) นักเรียนประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองเมื่อจบบทเรียน
2) นักเรียนและเพื่อนร่วมประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน
3) ครูผู้สอนประจำรายวิชาประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนเพียง คนเดียว
4) นักเรียนและครูผู้สอนประจำรายวิชาช่วยกันประเมินผลการเรียนรู้
5) อื่นๆ (โปรดระบุ)				
.....				

รายการ	ระดับปฏิบัติ			
	4	3	2	1
4.6 การสร้างเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้				
1) สร้างเกณฑ์การประเมินด้วยตนเองเพียงคนเดียว
2) สร้างเกณฑ์การประเมินร่วมกับนักเรียน
3) สร้างเกณฑ์การประเมินร่วมกับครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน
4) มีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเกณฑ์การประเมินก่อนนำไปใช้
5) อื่นๆ (โปรดระบุ)				
.....				
4.7 ลักษณะเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ (เลือกตอบ 1 ข้อ)				
1) เกณฑ์แบบรูบริกส์ (rubrics)
2) เกณฑ์การให้คะแนนแบบอัตราส่วน (เช่น 8/10 6/10)
3) เกณฑ์การให้คะแนนตามระดับคุณภาพ (เช่น มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด)
4) เกณฑ์การประเมินแบบตรวจสอบรายการ Check list (เช่น ผ่าน ไม่ผ่าน)

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยที่ท่าน
ประสบปัญหา โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางท้ายข้อความแต่ละข้อที่ตรงกับระดับปัญหา
ของท่าน

- 4 หมายถึง ประสบปัญหามากที่สุด
- 3 หมายถึง ประสบปัญหามาก
- 2 หมายถึง ประสบปัญหาน้อย
- 1 หมายถึง ประสบปัญหาน้อยที่สุด

รายการ	ระดับปัญหา			
	4	3	2	1
1. การออกแบบการจัดการเรียนรู้				
1.1 ปัญหาในการเตรียมการจัดการเรียนรู้				
1) ขาดความรู้ความเข้าใจในการเตรียมการจัดการเรียนรู้
2) ไม่ได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3) มีภาระงานมากเกินไปทำให้ไม่มีเวลาในการเตรียมการจัดการเรียนรู้
4) ขาดการประสานงานระหว่างครูในการเตรียมการจัดการเรียนรู้
5) อื่นๆ (โปรดระบุ)				
.....				
1.2 ปัญหาในการจัดสาระการเรียนรู้				
1) ขาดผู้รู้ให้คำแนะนำ
2) สาระการเรียนรู้บางเรื่องยากเกินไป
3) สาระการเรียนรู้บางเรื่องไม่สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน
4) สาระการเรียนรู้บางเรื่องไม่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นของนักเรียน
5) สาระการเรียนรู้บางเรื่องไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนได้

รายการ	ระดับปัญหา			
	4	3	2	1
6) สาระการเรียนรู้ในหลักสูตรมีมากเกินไป เมื่อเทียบกับจำนวนคาบเรียนที่กำหนดให้
7) อื่นๆ (โปรดระบุ)				
.....				
1.3 ปัญหาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้				
1) ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2) ไม่มีรูปแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่แน่นอน
3) ไม่สามารถกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรได้
4) ขาดผู้แนะนำในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้/บันทึกการสอนที่ถูกต้อง
5) ไม่มีเวลาในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้อยู่ให้เหมาะสมและทันสมัย
6) อื่นๆ (โปรดระบุ)				
.....				
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
2.1 ปัญหาที่เกิดจากครู				
1) ขาดความรู้ความเข้าใจด้านวิธีสอนและเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
2) ไม่มีประสบการณ์และขาดความชำนาญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3) ไม่สามารถเลือกวิธีสอนและเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม
4) ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะใช้วิธีสอนและเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
อื่นๆ ได้ นอกจากวิธีสอนแบบบรรยาย
5) กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่แท้จริง

รายการ	ระดับปัญหา			
	4	3	2	1
6) ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปตามลำดับขั้นตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่เขียนไว้ได้
7) อื่นๆ (โปรดระบุ)				
.....				
2.2 ปัญหาที่เกิดจากนักเรียน				
1) นักเรียนส่วนใหญ่ขาดความสนใจในกิจกรรมการเรียนรู้
2) นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ ความสามารถที่แตกต่างกัน
3) นักเรียนมีจำนวนมากเกินไป ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้บางเรื่องได้
4) นักเรียนมีปัญหาการใช้ภาษาไทยในการรับรู้เนื้อหา
5) นักเรียนไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของกิจกรรมการเรียนรู้
6) อื่นๆ (โปรดระบุ)				
.....				
3. การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้				
3.1 ปัญหาการใช้สื่อ				
1) สื่อที่มีอยู่ไม่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน
2) สื่อที่มีอยู่ไม่ทันสมัย และอยู่ในสภาพที่ไม่เหมาะกับการนำมาใช้
3) ขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการผลิต การใช้และซ่อมแซมสื่อ
4) ขาดวัสดุอุปกรณ์และงบประมาณในการผลิตและจัดซื้อสื่อ
5) ขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการใช้สื่อการเรียนรู้ประเภทเครื่องมือ อุปกรณ์
6) มีภาระงานสอนมาก ทำให้ไม่มีเวลาในการจัดทำสื่อการเรียนรู้
7) ไม่มีการเก็บรักษา ซ่อมแซมและจัดเก็บสื่อให้เป็นระบบ
8) ขาดแคลนสื่อประเภทบุคคล วัสดุ อุปกรณ์และกิจกรรม

รายการ	ระดับปัญหา			
	4	3	2	1
9) ขาดแคลนสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย
10) ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญและไม่สนับสนุนการผลิตและใช้สื่อ การเรียนรู้
11) อาคารสถานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการนำสื่อไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้
12) ขาดบุคลากรให้คำแนะนำ ปรึกษา อำนวยความสะดวกในการใช้สื่อ
13) อื่นๆ (โปรดระบุ)				
.....				
3.2 ปัญหาการใช้แหล่งการเรียนรู้				
1) ครูขาดทักษะในการใช้แหล่งการเรียนรู้
2) แหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ไม่เหมาะสมกับวัย ความรู้และความแตกต่าง ระหว่างบุคคลของนักเรียน
3) แหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ การเรียนรู้
4) นักเรียนขาดทักษะในการใช้แหล่งการเรียนรู้เพื่อสืบค้นข้อมูลความรู้ เพิ่มเติม
5) ครูมีภาระงานสอนมาก ทำให้ไม่มีเวลาในการเลือกแหล่งการเรียนรู้ที่ เหมาะสมให้นักเรียน
6) อื่นๆ (โปรดระบุ)				
.....				
4. การประเมินผลการเรียนรู้				
4.1 ปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้				
1) ไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้
2) ขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้
3) ขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ

รายการ	ระดับปัญหา			
	4	3	2	1
4) ไม่สามารถจัดเวลาสำหรับการประเมินผลการเรียนรู้ได้
5) นักเรียนมีจำนวนมากทำให้ไม่สามารถประเมินผลตามสภาพจริงได้
6) อื่นๆ (โปรดระบุ)				
.....				

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหา
 ท่านมีข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ปัญหาในด้านต่อไปนี้อะไรบ้าง

1. การออกแบบการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

3. การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้

.....

.....

.....

4. การประเมินผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย
เรื่อง
สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย
ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ข้อมูลเบื้องต้น

โรงเรียน.....ชั้นที่สอน.....
 ประสบการณ์การทำงาน.....เนื้อหาที่สอน.....
 วัน เดือน ปีที่สังเกต.....ช่วงเวลาที่สังเกต.....

รายการที่สังเกต	ปฏิบัติ	ไม่ ปฏิบัติ	รายละเอียด
<p>1. การออกแบบการจัดการเรียนรู้</p> <p>1.1 ครูจัดสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและ มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตร</p> <p>1.2 ครูจัดสาระการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความรู้ พื้นฐานของนักเรียน</p> <p>1.3 ครูจัดสาระการเรียนรู้เหมาะสมกับเวลา ความต้องการ ความสนใจของนักเรียน</p> <p>1.4 ครูจัดสาระการเรียนรู้โดยบูรณาการกับ สาระการเรียนรู้อื่นๆ</p> <p>1.5 ครูจัดสาระการเรียนรู้โดยบูรณาการกับภาษา และวัฒนธรรมในท้องถิ่น</p> <p>1.6 ครูจัดลำดับสาระการเรียนรู้จากง่ายไปยาก</p> <p>1.7 ครูชี้แจงจุดประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ ให้นักเรียนทราบก่อนการจัดการเรียนรู้</p>			

รายการที่สังเกต	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	รายละเอียด
<p>2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>2.1 ครูมีลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบ คือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นดำเนินกิจกรรมและขั้นสรุป</p> <p>2.2 ครูและนักเรียนกำหนดข้อตกลงร่วมกันในการปฏิบัติกิจกรรมในชั้นเรียน</p> <p>2.3 ครูจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าสนใจ</p> <p>2.4 ครูมีกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียน</p> <p>2.5 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการให้นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง</p> <p>2.6 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอนรายหน่วย/รายคาบ ครบถ้วน</p> <p>2.7 ครูมีวิธีการกระตุ้นและสนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม</p> <p>2.8 ครูใช้วิธีการสอนหลักการใช้ภาษาไทยที่หลากหลาย เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย - ศูนย์การเรียน - แก้ปัญหา - โครงการ - อภิปราย - แบ่งกลุ่มทำงาน 			

รายการที่สังเกต	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	รายละเอียด
<p>2.9 ครูใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การถามคำถามพัฒนาการคิด - การใช้ผังกราฟิก - การยกตัวอย่าง - การใช้เกม - เทคนิคระดมสมอง - เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ <ul style="list-style-type: none"> - JIGSAW - STAD - TAI - TGT - LT - GI <p>2.10 เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ครูใช้กระตุ้นให้นักเรียนคิดและสร้างความรู้ด้วยตนเอง</p> <p>2.11 ครูเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียนกับชีวิตจริง</p> <p>2.12 ครูจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรม ทั้งรายบุคคลและกลุ่มอย่างทั่วถึง</p> <p>2.13 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกทำกิจกรรมด้วยตนเองตามความสนใจและความสามารถของแต่ละบุคคล</p> <p>2.14 ครูบูรณาการค่านิยมและวัฒนธรรมที่เหมาะสมในภาษาไทย</p> <p>2.15 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย โดยให้ข้อเสนอแนะและความช่วยเหลือ</p>			

รายการที่สังเกต	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	รายละเอียด
<p>2.16 ครูมอบหมายงานให้นักเรียนทำในชั้นเรียน โดยกำหนดงานร่วมกับนักเรียน</p> <p>2.17 ครูมีกิจกรรมสรุปบทเรียนที่ทำให้นักเรียน เข้าใจเนื้อหาชัดเจนยิ่งขึ้น</p> <p>2.18 ครูจัดแสดงผลงานของนักเรียนไว้ที่ป้ายนิเทศ หน้าชั้นเรียน</p>			

รายการที่สังเกต	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	รายละเอียด
<p>3. การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้</p> <p>3.1 ประเภทของสื่อที่ใช้</p> <p>3.1.1 สื่อประเภทวัสดุ</p> <ul style="list-style-type: none"> - บัตรคำ แถบประโยค - ภาพเขียน ภาพถ่าย ภาพสามมิติ - หนังสือพิมพ์ - วารสาร - แผนภาพ แผนภูมิ - เพลง - เกม - เทปบันทึกเสียง - ป้ายนิเทศ <p>3.1.2 สื่อประเภทอุปกรณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - เครื่องขยายเสียง ไมโครโฟน - เครื่องเล่นซีดี เครื่องเล่นดีวีดี - คอมพิวเตอร์ <p>3.1.3 สื่ออิเล็กทรอนิกส์</p> <ul style="list-style-type: none"> - ซีดีรอม (CD-ROM) - แผ่นดีวีดี (DVD) - สื่อนำเสนอผ่านโปรแกรม Power point 			

รายการที่สังเกต	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	รายละเอียด
<p>3.2 การใช้สื่อ</p> <p>3.2.1 ครูเตรียมสื่อการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้</p> <p>3.2.2 ครูเตรียมสื่อการเรียนรู้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน</p> <p>3.2.3 ครูใช้สื่อได้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>3.2.4 ครูใช้สื่อที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>3.2.5 ครูใช้สื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน</p> <p>3.2.6 ครูใช้สื่อที่ช่วยส่งเสริม พัฒนาการเรียนรู้</p> <p>3.2.7 ครูใช้สื่อที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักวิธีแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง</p> <p>3.2.8 ครูใช้สื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเองและหาง่ายในท้องถิ่น</p> <p>3.2.9 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนใช้สื่อขณะปฏิบัติกิจกรรมอย่างทั่วถึงทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม</p> <p>3.2.10 ขั้นตอนการใช้สื่อของครูเป็นไปอย่างราบรื่น</p> <p>3.2.11 ครูจัดเก็บรักษาสื่อเรียบร้อยหลังจากใช้แล้ว</p> <p>3.3 ประเภทของแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้</p> <p>3.3.1 เว็บไซต์</p> <p>3.3.2 บล็อก</p> <p>3.3.3 วิกิพีเดีย</p> <p>3.3.4 ยูทูบ</p> <p>3.3.5 facebook</p>			

รายการที่สังเกต	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	รายละเอียด
<p>3.3.6 เว็บไซต์</p> <p>3.3.7 ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์</p> <p>3.3.8 ห้องสมุดโรงเรียน</p> <p>3.3.9 ห้องสมุดประชาชน</p> <p>3.3.10 ห้องสมุดมหาวิทยาลัย / สถาบันการศึกษาอื่นๆ</p> <p>3.4 การใช้แหล่งการเรียนรู้</p> <p>3.4.1 ครูแนะนำแหล่งการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้</p> <p>3.4.2 ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน</p> <p>3.4.3 ครูแนะนำแหล่งการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>3.4.4 ครูแนะนำให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย</p> <p>3.4.5 ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้เป็นรายบุคคล/รายกลุ่ม</p>			

รายการที่สังเกต	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	รายละเอียด
<p>4. การประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>4.1 ครูกำหนดการประเมินผลการเรียนรู้ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย</p> <p>4.2 ครูประเมินผลการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยได้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในหลักสูตร</p> <p>4.3 ครูกำหนดรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย</p> <p>4.4 ครูมีวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสม</p> <p>4.5 ครูใช้เครื่องมือในการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสม</p> <p>4.6 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของเพื่อนร่วมชั้นเรียน</p> <p>4.7 ครูมีการจัดบันทึกผลการประเมินการเรียนรู้ไว้เป็นหลักฐาน</p> <p>4.8 ครูกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลการเรียนรู้อย่างชัดเจน</p> <p>4.9 ครูแจ้งผลการประเมินให้นักเรียนทราบ</p>			

แบบสัมภาษณ์หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและนักวิชาการศึกษา
เรื่อง
สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย
ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-นามสกุล ผู้ให้สัมภาษณ์.....

เพศ..... อายุ..... ปี

วุฒิการศึกษา..... สาขา/วิชาเอก.....

อาชีพ..... ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ..... ปี

หน้าที่อื่นๆ ที่รับมอบหมายเพิ่มเติม.....

วันที่ให้สัมภาษณ์..... เดือน..... พ.ศ.

เริ่มต้นการสัมภาษณ์เวลา..... น. สิ้นสุดการสัมภาษณ์เวลา..... น.

ตอนที่ 2 ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย
ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยประกอบด้วยบุคคลใดบ้าง
2. ครูภาษาไทยในโรงเรียนมีจำนวนเพียงพอหรือไม่ อย่างไร
3. ท่านเห็นว่าครูมีการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในด้านต่อไปนี้ได้อย่างไร
 - 3.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้
 - 3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 3.3 การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้
 - 3.4 การประเมินผลการเรียนรู้
4. ท่านเห็นว่าครูประสบปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในด้านต่อไปนี้อย่างไร
 - 4.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้
 - 4.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 4.3 การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้
 - 4.4 การประเมินผลการเรียนรู้

5. ท่านประเมินผลการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของคุณในด้านต่างๆ ต่อไปนี้หรือไม่
อย่างไร
 - 5.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้
 - 5.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 5.3 การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้
 - 5.4 การประเมินผลการเรียนรู้
6. เมื่อทราบผลการนิเทศแล้ว คุณมีการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย
ตามที่ได้รับคำแนะนำหรือไม่ อย่างไร
7. เมื่อครูประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย ท่านมีวิธีการแนะนำ
แนวทางแก้ไข/สร้างกำลังใจให้คุณจัดการเรียนรู้ต่อไปอย่างไร
8. ท่านคิดว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรจะรวมแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย
อย่างไร
9. ท่านจะดำเนินการและให้การสนับสนุนคุณในการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในด้าน
ต่อไปนี้อย่างไร
 - 9.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้
 - 9.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 9.3 การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้
 - 9.4 การประเมินผลการเรียนรู้
10. ความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย (จัดลำดับความสำคัญ
จากมากไปน้อย)
11. นอกจากสภาพและปัญหาอื่นๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยที่กล่าวมานี้
ท่านพบปัญหาอะไรอีกบ้าง
12. ท่านมีข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยอย่างไร

ภาคผนวก ง
ตารางแสดงค่า IOC

ตารางแสดงค่า IOC
 ตารางแสดงค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (IOC) จาก
 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน

ข้อคำถาม	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			Σ	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	0	+1	+1	2	0.67
2	0	+1	+1	2	0.67
3	+1	+1	+1	3	1
4	+1	+1	+1	3	1
5	+1	+1	0	2	0.67
6	+1	+1	+1	3	1
7	+1	+1	0	3	1
8	+1	+1	+1	3	1
9	+1	+1	0	2	0.67
10	+1	+1	0	2	0.67
11	+1	+1	+1	3	1
12	+1	+1	+1	3	1
13	+1	+1	+1	3	1
14	+1	+1	+1	3	1
15	+1	+1	+1	3	1
16	+1	+1	+1	3	1
17	+1	+1	0	2	0.67
18	+1	+1	0	2	0.67
19	+1	+1	+1	3	1
20	+1	+1	+1	3	1
21	+1	+1	+1	3	1
22	+1	+1	+1	3	1
23	+1	+1	+1	3	1

ข้อคำถาม	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			Σ	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
24	+1	+1	+1	3	1
25	+1	+1	+1	3	1
26	+1	+1	+1	3	1
27	+1	+1	+1	3	1
28	+1	+1	+1	3	1
29	0	+1	+1	2	0.67
30	0	+1	+1	2	0.67
31	+1	+1	+1	3	1
32	+1	+1	+1	3	1
33	+1	+1	+1	3	1
34	+1	+1	+1	3	1
35	+1	+1	+1	3	1
36	+1	+1	+1	3	1
37	+1	+1	+1	3	1
38	+1	+1	+1	3	1
39	+1	+1	+1	3	1
40	+1	+1	+1	3	1
41	+1	0	+1	2	0.67
42	+1	0	+1	2	0.67
43	+1	0	+1	2	0.67
44	+1	+1	+1	3	1
45	0	+1	+1	2	0.67
46	0	+1	+1	2	0.67
47	0	+1	+1	2	0.67
48	+1	+1	+1	3	1
49	+1	+1	+1	3	1

ข้อคำถาม	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			Σ	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
50	+1	+1	+1	3	1
51	+1	+1	+1	3	1
52	0	+1	+1	2	0.67
53	+1	+1	+1	3	1
54	+1	+1	+1	3	1
55	+1	+1	+1	3	1
56	+1	0	+1	2	0.67
57	+1	+1	+1	3	1
58	+1	+1	+1	3	1
59	+1	+1	0	2	0.67
60	+1	+1	0	2	0.67
61	+1	+1	+1	3	1
62	+1	+1	+1	3	1
63	+1	+1	+1	3	1
64	+1	+1	+1	3	1
65	+1	+1	+1	3	1
66	+1	+1	+1	3	1
67	+1	+1	+1	3	1
68	+1	+1	+1	3	1
69	+1	+1	+1	3	1
70	+1	+1	+1	3	1
71	+1	+1	+1	3	1
72	+1	+1	+1	3	1
73	+1	+1	+1	3	1
74	+1	+1	+1	3	1
75	+1	+1	+1	3	1
76	+1	+1	+1	3	1

ข้อคำถาม	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			Σ	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
77	+1	+1	+1	3	1
78	+1	0	+1	2	0.67
79	+1	0	+1	2	0.67
80	+1	0	+1	2	0.67
81	+1	0	+1	2	0.67
82	+1	0	+1	2	0.67
83	+1	0	+1	2	0.67
84	+1	0	+1	2	0.67
85	+1	0	+1	2	0.67
86	+1	0	+1	2	0.67
87	+1	0	+1	2	0.67
88	+1	0	+1	2	0.67
89	+1	0	+1	2	0.67
90	+1	0	+1	2	0.67
91	+1	0	+1	2	0.67
92	+1	0	+1	2	0.67
93	+1	+1	0	2	0.67
94	+1	+1	+1	3	1
95	+1	+1	+1	3	1
96	+1	+1	0	2	0.67
97	+1	+1	0	2	0.67
98	+1	+1	0	2	0.67
99	+1	+1	0	2	0.67
100	+1	+1	+1	3	1
101	+1	+1	+1	3	1
102	+1	+1	+1	3	1
103	0	+1	+1	2	0.67

ข้อคำถาม	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			Σ	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
104	+1	+1	+1	3	1
105	+1	+1	+1	3	1
106	+1	+1	+1	3	1
107	+1	+1	+1	3	1
108	+1	+1	+1	3	1
109	+1	+1	+1	3	1
110	+1	+1	-1	3	1
111	+1	+1	+1	3	1
112	+1	+1	+1	3	1
113	+1	+1	+1	3	1
114	+1	+1	+1	3	1
115	+1	+1	+1	3	1
116	+1	+1	+1	3	1
117	+1	+1	+1	3	1
118	+1	+1	+1	3	1
119	+1	+1	+1	3	1
120	+1	+1	+1	3	1
121	+1	+1	+1	3	1
122	+1	+1	+1	3	1
123	+1	+1	+1	3	1
124	+1	+1	+1	3	1
125	+1	+1	+1	3	1
126	+1	+1	+1	3	1
127	+1	+1	+1	3	1
128	+1	+1	+1	3	1
129	+1	+1	+1	3	1
130	+1	+1	+1	3	1

ข้อคำถาม	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			Σ	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
131	+1	+1	+1	3	1
132	+1	+1	+1	3	1
133	+1	+1	+1	3	1
134	+1	+1	-1	3	1
135	+1	+1	+1	3	1
136	+1	+1	+1	3	1
137	+1	+1	+1	3	1
138	+1	+1	+1	3	1
139	+1	+1	+1	3	1
140	+1	+1	+1	3	1
141	+1	+1	+1	3	1
142	+1	+1	+1	3	1
143	+1	+1	+1	3	1
144	+1	+1	+1	3	1
145	+1	+1	+1	3	1
146	+1	+1	+1	3	1
147	+1	+1	+1	3	1
148	+1	+1	+1	3	1
149	+1	+1	+1	3	1
150	+1	+1	+1	3	1
151	+1	+1	+1	3	1
152	+1	+1	+1	3	1
153	+1	+1	+1	3	1
154	+1	+1	+1	3	1

ภาคผนวก จ

โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

รายชื่อโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย มีดังนี้

จังหวัดปัตตานี

1. โรงเรียนศานติธรรมวิทยา
2. โรงเรียนวิทยาลัยอิสลามมูลนิธิ
3. โรงเรียนสตรีพัฒนศึกษา
4. โรงเรียนจงรักสัตย์วิทยา
5. โรงเรียนปยุตประชารักษ์
6. โรงเรียนศาสนูปถัมภ์
7. โรงเรียนเตรียมศึกษาวิทยา
8. โรงเรียนบำรุงอิสลาม
9. โรงเรียนพัฒนาอิสลาม
10. โรงเรียนศาสน์สามัคคี
11. โรงเรียนแสงประทีปวิทยา
12. โรงเรียนส่งเสริมอิสลามศึกษา
13. โรงเรียนบางพิทยา
14. โรงเรียนมูลนิธิชุมชนอิสลามศึกษา
15. โรงเรียนกุตงวิทยา
16. โรงเรียนนุรุลอิสลามภูมิวิทยา
17. โรงเรียนส่งเสริมศาสน์
18. โรงเรียนมุสลิมพัฒนศาสตร์
19. โรงเรียนอะเดร์รอชะห์อิสลามียะห์
20. โรงเรียนอัลยามีอะห์อัลอิสลามียะห์
21. โรงเรียนสมบูรณศาสตร์อิสลาม
22. โรงเรียนวัฒนธรรมอิสลาม
23. โรงเรียนนุรุลฮีดายะห์อัลอิสลามียะห์
24. โรงเรียนประสานวิทยามูลนิธิ
25. โรงเรียนมูลนิธิสันติวิทยา
26. โรงเรียนอัลอิสลามียะห์วิทยามูลนิธิ

27. โรงเรียนพิทักษ์ศาสนวิद्याมูลนิธิ
28. โรงเรียนแสงธรรมศึกษาปัตตานี
29. โรงเรียนทิววิद्याอิสลาม
30. โรงเรียนปอซันพัฒนา
31. โรงเรียนอามานะวิทยา
32. โรงเรียนผดุงศาสนวิद्या
33. โรงเรียนญูอิสลามวิद्याมูลนิธิ
34. โรงเรียนดรฺณมุสลิมวิद्या
35. โรงเรียนธรรมพิทยาการ
36. โรงเรียนอิสลามศาสนวิद्या
37. โรงเรียนวิद्याคีล
38. โรงเรียนสันนิธิอิสลาม
39. โรงเรียนดรฺณวิद्या
40. โรงเรียนรัศมีสถาปนา
41. โรงเรียนอิสลามพัฒนา
42. โรงเรียนเตรียมวิद्या
43. โรงเรียนมุฮัมมาดียะห์
44. โรงเรียนอิสลามสามัคคี
45. โรงเรียนนิติอิสลาม
46. โรงเรียนมูลนิธิอาชีชสถาน
47. โรงเรียนซอลีฮียะห์
48. โรงเรียนลำหยงวิद्याมูลนิธิ
49. โรงเรียนพีระยานาวินคลองหินวิद्या
50. โรงเรียนบ้านดอนวิद्याมูลนิธิ
51. โรงเรียนอะห์มาดีวิद्याมูลนิธิ
52. โรงเรียนอัสตอร์ปิยะฮ์อิสลามียะฮ์
53. โรงเรียนศาสนศึกษา
54. โรงเรียนบำรุงมุสลิมีน
55. โรงเรียนลาลอวิद्या

56. โรงเรียนสามารถดีวิทยา
57. โรงเรียนศาสนอิสลาม
58. โรงเรียนตรุณศาสนวิทยา
59. โรงเรียนราษฎร์ประชานุเคราะห์
60. โรงเรียนอรุณศาสนวิทยา
61. โรงเรียนสายบุรีอิสลามวิทยา
62. โรงเรียนภักดีวิทยา
63. โรงเรียนศาลาไฟ
64. โรงเรียนอิสลามนิติวิทย์
65. โรงเรียนอิสลามประชาสงเคราะห์
66. โรงเรียนดารุลบารอกะฮ์

จังหวัดยะลา

1. โรงเรียนอาสาศุลดีวิทยา
2. โรงเรียนอิสลาฮุดดีนวิทยา
3. โรงเรียนตาร์เบียตุลวาตันมูลนิธิ
4. โรงเรียนดารุลอูโลมนิบงบารู
5. โรงเรียนอุดมศาสนวิทยา
6. โรงเรียนประทีปวิทยา
7. โรงเรียนพัฒนาวิทยา
8. โรงเรียนอิสลาฮียะห์
9. โรงเรียนอิสลามประสานวิทย์
10. โรงเรียนธรรมวิทยามูลนิธิ
11. โรงเรียนมุสลิมศึกษา
12. โรงเรียนสตรีอิสลามวิทยามูลนิธิ
13. โรงเรียนพัฒนาอิสลามวิทยา
14. โรงเรียนดารุลฮูดาวิทยา
15. โรงเรียนบำรุงศาสนวิทยา
16. โรงเรียนพัฒนศาสนวิทยาโกตาบารู

17. โรงเรียนพัฒนาวิทยากร
18. โรงเรียนมะฮัลดะวะหฺอิสลามียะห์
19. โรงเรียนศรีฟ้ารัตนาภิรมย์วิทยา
20. โรงเรียนแสงจริยธรรมวิทยา
21. โรงเรียนแสงธรรมวิทยา
22. โรงเรียนมะฮัลดะวะหฺอิสลามียะห์
23. โรงเรียนดาราวีทย์
24. โรงเรียนดารุลไอติมวัลมาซากีน
25. โรงเรียนธรรมอิสลามศึกษา
26. โรงเรียนประทีปธรรมวิทยา
27. โรงเรียนมุสลิมบำรุง
28. โรงเรียนสตรีศาสนูปถัมภ์
29. โรงเรียนสมบูรณศาสตร์
30. โรงเรียนสุขสวัสดิ์วิทยา
31. โรงเรียนศาสนอิสลามวิทยา
32. โรงเรียนคัมภีร์วิทยา
33. โรงเรียนเจริญศาสนวิทยา
34. โรงเรียนดำรงวิทยา
35. โรงเรียนอาลาวิยะห์วิทยา
36. โรงเรียนผดุงศีลวิทยา
37. โรงเรียนอัลฟิลาฮฺอัลอิสลามียะห์
38. โรงเรียนอิสลามบาเจาะวิทยา
39. โรงเรียนสุทธิศาสนวิทยา
40. โรงเรียนคอบริยะห์วิทยามูลนิธิ
41. โรงเรียนมาฮาฮฺมัดดารุสลาม

จังหวัดนราธิวาส

1. โรงเรียนอัสตอร์กีเยะห์อิสลามียะห์
2. โรงเรียนสุกัญศาสนวิทยา
3. โรงเรียนอิสลามบูรณะโต๊ะนอ
4. โรงเรียนนราวิทยอิสลาม
5. โรงเรียนอัสซูลามียะตุดีนียะห์
6. โรงเรียนนिरันดรวิทยา
7. โรงเรียนพัฒนศาสนวิทยา
8. โรงเรียนโต๊ะดามียะห์
9. โรงเรียนสถานียาติลอิสลามียะห์
10. โรงเรียนดินนียะห์ อิสลามียะห์
11. โรงเรียนอัครศาสนวิทยา
12. โรงเรียนสมานมิตรวิทยา
13. โรงเรียนฮาซานียะห์
14. โรงเรียนดาร์ลุกรุอานิลกาเร็ม
15. โรงเรียนอดุลวิทยา
16. โรงเรียนอนุรักษอิสลาม
17. โรงเรียนมาฮัดมุฮัมมาดียะห์
18. โรงเรียนเจริญวิทยานุสรณ์
19. โรงเรียนศิริธรรมวิทยา
20. โรงเรียนอัสดีนียาตุลอิสลามียะห์
21. โรงเรียนเจริญศาสตร์
22. โรงเรียนธรรมสัจจวิทยา
23. โรงเรียนอัลมัสโฮร์
24. โรงเรียนตายุลอิสลาม
25. โรงเรียนดาราศาสนวิทยา
26. โรงเรียนนะห์ฎอตุลสุบาน
27. โรงเรียนอิบตีดาวิทยา
28. โรงเรียนดาร์ลุคูลม

29. โรงเรียนต้นตันทอง
30. โรงเรียนแสงธรรมวิทยา
31. โรงเรียนนะห์ฏอฏุลอิสลาฮียะห์
32. โรงเรียนดาร์ลอรห์มาฮ์
33. โรงเรียนอิสลามนุศาสน์
34. โรงเรียนนุรุดดิน(มูลนิธิ)
35. โรงเรียนอัลสอาอะดะห์
36. โรงเรียนจรรยาอิสลาม
37. โรงเรียนอิสลามวิทยาทาน
38. โรงเรียนนุกิตอิสลามียะห์
39. โรงเรียนสัมพันธ์วิทยา
40. โรงเรียนอัลอิสลามียะห์
41. โรงเรียนรอมานีเย
42. โรงเรียนจริยธรรม
43. โรงเรียนดาร์ลุสลาม
44. โรงเรียนประทีปวิทยา
45. โรงเรียนดาราวิทยา
46. โรงเรียนดาร์ลุฮิกมะห์
47. โรงเรียนดาร์ลุอามานวิทยา
48. โรงเรียนดาร์ลุอิสละห์
49. โรงเรียนอัตเตาฟีกียะห์อิสลามียะห์

ภาคผนวก ฉ

รูปการสังเกตการจัดการเรียนรู้

รูปการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวนิลบล เกตุแก้ว เกิดวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2530 มีภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัด พังงา สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) สาขาวิชา ภาษาไทย จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในปีการศึกษา 2552 และเข้าศึกษาต่อในระดับ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2553